నేటి నిజం

తెలుగు దినపత్రిక

RNI No.52865/93·Postal No\.H/SD/258/2018-2020

website:www.netinijam.com E-mail : netinijam93@gmail.com

హైదరాబాద్ గురువారం 15-10-2020 ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 సంపుటి :27 సంచిక: 62 పేజీలు: 8 వెల: రూ.1/-

1903 తర్వాత ఇదే తొలిసారి..

హైదరాబాద్‌లో 191.8 మిమీ వర్షపాతం

హైదరాబాద్, అక్టోబర్ 14: హైదరాబాద్‌లో ఇలాంటి వాన ఎన్నడూ చూడలేదు. మేఘాలు ఊడిపడ్డ తీరు ఈ కాలంలో ఎన్నడూ చోటుచేసుకోలేదు. గత రెండు రోజులుగా కురిసిన వానలకు.. పాత రికార్డులన్నీ బ్రేక్ అయ్యాయి. అక్టోబర్ నెలలో హైదరాబాద్‌లో ఈ రేంజ్‌లో వాన పడడం గత వందేళ్లలో ఇదే మొదటిసారి. 1903లో చివరిసారి ఇలాంటి వర్షం కురిసినట్లు వాతావరణ శాఖ ఇవాళ చెప్పింది. అయితే ఇవాళ ఉదయం 8.30 నిమిషాలకు హైదరాబాద్‌లో వర్షం నిలిచిపోయింది. ఆ సమయానికి నగరంలో గత 24 గంటల్లో సుమారు 191.8 మిల్లీమీటర్ల వర్షపాతం నమోదు అయినట్లు ఐఎండీ వెల్లడించింది. తెలంగాణ రాజధాని హైదరాబాద్‌లో ఇంత భారీ స్థాయి వాన కురవడం 1903 తర్వాత ఇదే తొలిసారి కావడం విశేషం.

ప్రస్తుతం వాయుగుండం తెలంగాణ దాటి కర్నాటకలోని గుల్బర్గా దిశగా వెళ్తోంది. డిప్రెషన్ వేగంగా మహారాష్ట్ర దిశకు పయనిస్తున్నట్లు ఐఎండీ అంచనా వేస్తున్నది. రానున్న 12 గంటల్లో వాయుగుండం మరింత బలహీనపడే అవకాశాలు ఉన్నట్లు పేర్కొన్నది. దీని వల్ల మధ్య మహారాష్ట్ర, కొంకన్, గోవా, కర్నాటక, తెలంగాణలో పలు చోట్ల భారీ నుంచి అతి భారీ వర్షాలు పడే అవకాశాలు ఉన్నట్లు ఐఎండీ డైరక్టర్ మృత్యుంజయ మహాపాత్ర తెలిపారు. మహారాష్ట్రలో కొండచరియలు విరిగిపడే ఛాన్సు ఉన్నట్లు ఐఎండీ అంచనా వేసింది.

జలదిగ్బంధనంలో జంట నగరాలు

కుండపోతతో ఆగమాగం

మూసీకి డోకా లేదు : మంత్రి జగదీష్ రెడ్డి

హైదరాబాద, అక్టోబర్ 14: మూసీ ఆయకట్టుకు ఎటువంటి పరిస్థితుల్లో కూడా డోకా ఉండబోదని విద్యుత్ శాఖామంత్రి గుంటకండ్ల జగదీష్ రెడ్డి స్పష్టం చేశారు. ఈ రోజు తెల్లవారుజామున నాలుగు గంటల సమయంలో చరిత్రలో ముందెన్నడూ లేని రీతిలో ఒక్కసారిగా వరద ఉధృతి తీవ్రం కావడంతో.. అప్పటికప్పుడు అదే రాత్రి సూర్యాపేట, నల్గొండ జిల్లా కలెక్టర్ల తోపాటు నీటిపారుదల అధికారులను ఆయన అప్రమత్తం చేశారు.

సూర్యాపేట జిల్లా రత్నపురం వద్ద గండి పెట్టి నీటిని కిందికి వదలాలి అంటూ అధికారులను ఆదేశించారు. అదే సమయంలో సోషల్ మీడియా ద్వారా ఆయకట్టు కింది ప్రజలను జాగ్రత్తగా ఉండాలి అంటూ విజ్ఞప్తి చేసారు. మూసీ ఆయకట్టు మీదకు చేరుకుని అత్యవసర ద్వారాలతో పాటు పూర్తిగా తలుపులు తీయించి 1.75 లక్షల క్యూసెక్కుల నీటిని కిందికి వదలడంతో ఆయకట్టు రైతాంగం ఊపిరి పీల్చుకుంది.

ఈ సందర్భంగా మంత్రి మీడియాతో మాట్లాడుతూ.. చరిత్రలో ముందెన్నడూ ఊహించని రీతిలో వరద ఉధృతి మూసీకి చేరిందన్నారు. ఎప్పటికప్పుడు ఉన్నతాధికారులను సమన్వయం చేసుకుని నీటి ప్రవాహాన్ని కట్టడి చేసేందుకు చర్యలు తీసుకుంటారని మంత్రి జగదీష్ రెడ్డి పేర్కొన్నారు. మంత్రి వెంట నల్గొండ జిల్లా ప్రజాపరిషత్ చైర్మన్ బండా నరేందర్ రెడ్డి, నకిరేకల్ ఎమ్మెల్యే చిరుమర్తి లింగయ్య, అధికారులు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

వరద బాధితులను ఆదుకుంటాం : మంత్రి కేటీఆర్ భరోసా

హైదరాబాద్, అక్టోబర్ 14: భారీ వర్షాలకు వరదలో చిక్కుకున్న హబ్సీగూడ, రామంతాపూర్ పరిసర ప్రాంతాల ప్రజలను అన్ని విధాలా ప్రభుత్వం తరఫున ఆదుకు ంటామని మంత్రి కేటీఆర్ భరోసా ఇచ్చారు. హైదరాబాద్‌లో భారీ వర్షాల నేపథ్యంలో వరద ప్రభావిత ప్రాంతాల్లో పురపాలక శాఖ మంత్రి కేటీఆర్ పర్యటించారు. ఈ సందర్భంగా హబ్సీగూడ, రామంతాపూర్ ప్రాంతాల్లో రాష్ట్ర హోం మంత్రి మహమూద్ అలీ, ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి సోమేశ్‌కుమార్, డీజీపీ మహేందర్‌రెడ్డితో కలిసి పర్యటించారు. ముంపునకు గురైన ప్రాంతాలను సందర్శించారు. పరిస్థితిని సమీక్షించి, సహాయక చర్యలు చేపట్టాలని అధికారులకు ఆదేశాలిచ్చారు. అలాగే సహాయక చర్యల్లో పాల్గొనాలని స్థానిక ఎమ్మెల్యే సుభాష్‌రెడ్డితో పాటు కార్పొరేటర్‌కు సూచించారు. అనంతరం ఆయన మాట్లాడుతూ ఎవరూ ఆందోళనకు గురి కావొద్దని, వరద బాధితులను ప్రభుత్వం తరఫున ఆదుకుంటామని హామీ ఇచ్చారు. మంత్రుల వెంట పోలీస్, రెవెన్యూ, బల్దియా అధికారులున్నారు.

రైస్‌బౌల్‌గా తెలంగాణ

-ధాన్యం కొనుగోళ్లకు పక్కాగా ఏర్పాట్లు: మంత్రి

హైదరాబాద్,అక్టోబర్14(ఆర్‌ఎన్‌ఎ): ప్రతి ఎకరాకూ సాగునీరందించడంతో పాటు, మంచి వర్షాలు కురియడంతో ఈ యేడు పంటలు బాగా పండాయని మంత్రి నిరంజన్ రెడ్డి అన్నారు. సమైక్య రాష్ట్రంలో ఊరూరా బోర్లు దర్శనమిచ్చేవని, కానీ ఇప్పుడు ఎక్కడికెళ్లినా నీళ్లు కనబడుతున్నాయని చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ అపర భగీరథుడిలా అనతికాలంలోనే నీటి పారుదల ప్రాజెక్టులను నిర్మించారన్నారు. ఆయన కృషితో రాష్ట్రం సస్యశ్యామలంగా మారుతున్నదన్నారు. తెలంగాణను రైస్‌బౌల్‌గా మార్చిన ఘనత తెలంగాణ ప్రభుత్వానికే దక్కిందన్నారు. పంటలు చేతికి రాగానే ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాలు ప్రారంభం చేస్తామని, రైతులు దళారులను ఆశ్రయించకుండా ఉండే పరిస్థితులు ఉటాయని అన్నారు. అంతేకాకుండా ధాన్యం ధరలు కూడా పడిపోకుండా ఉండే అవకాశం ఉంది. దళారులు, వ్యాపారులు ధాన్యం ధరల విషయంలో రైతులను ఇబ్బంది పెట్టకుండా చర్యలు తీసుకుంటున్నామని అన్నారు.

తక్షణవే ధాన్యం కొనుగోలు కేంద్రాలను ప్రారంభించాలని ఆదేశించామని అన్నారు. జిల్లాల్లో ఖరీఫ్ వరి ధాన్యం మార్కెట్‌ను ముంచెత్తనుంది. ఈ వానాకాలంలో వరి విస్తీర్ణం బాగా పెరుగడంతో అధికారులు కొనుగోళ్లకు సిద్ధమవుతున్నారు. ప్రతీ గ్రామంలో ఒక కొనుగోలు కేంద్రం ఏర్పాటు చేసేందుకు నిర్ణయించారు. కొనుగోలుకు కావాల్సిన గన్నీ బ్యాగులతో పాటు ఇతర ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు. నియంత్రిత సాగులో భాగంగా సన్న ర కాలను ఎక్కువగా వేశారు. గత ఏడాదికి మించి ఈ సారి సన్నరకాలను వేశారు. ఈ వానాకాలంలో వరి విస్తీర్ణం పెర డం వల్ల దిగుబడి బాగా వస్తోందని అధికారులు అంచనా వేస్తున్నారు. ప్రస్తుత వరి విస్తీర్ణంను బట్టి తొమ్మిది లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు దాటి వస్తోందని అంచనా వేస్తున్నారు.

కూచిపూడి మహారాణి పద్మశ్రీ డాక్టర్ కట్టా శోభానాయుడు మృతి

కూచిపూడి మహారాణి పద్మశ్రీ డాక్టర్ కట్టా శోభానాయుడు ఇక లేరు. న్యూరోలజి సమస్య తో స్టార్ ఆసుపత్రిలో చికిత్స పొందుతూ రాత్రి 1.44 నిముషాలకు కనుమూశారు. ఒక అద్భుతమైన నాట్య రారాణిని కూచిపూడి నాట్య రంగం కోల్పోయింది. దేశ విదేశాల్లో రెండు వేల మంది విద్యార్థులను కూచిపూడి నాట్య తారలుగా తీర్చి దిద్దిన ఘనత శోభా నాయుడుదే . 100 కు పైగా సోలో కొరియోగ్రఫీల సృష్టికర్త. పాతిక కూచిపూడి నృత్య రూపకాల సృజనశీలి . పద్మశ్రీ, సంగీత నాటక అకాడమీ పురస్కారం, నృత్య చూడామణి, ప్రతిష్టాత్మక

ఎన్టీఆర్ పురస్కారం తో పాటు వందలాది పురస్కారాలు ఆమెను వరించాయి. ఏ పాత్రలోనైనా ఒదిగి ఆ పాత్రకు వన్నె తెచ్చే ప్రత్యేకత, వేదిక పై దునుమాడే శక్తి వున్న ఏకైక శాస్త్రీయ సాంప్రదాయ నర్తకీమణి శోభానాయుడు . హైదరాబాద్ దోమలగూడా లో ఎన్నో ఏళ్లుగా కూచిపూడి ఆర్ట్ అకాడమీ స్థాపించి సేవలు అందిస్తున్న మహనీయురాలు శోభానాయుడు ను కరోనా బలి తీసుకోవడం విచారకరం దురదృష్టకరం. ఆమె భర్త శ్రీ అర్జునరావు. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం లో చీఫ్ సెక్రటరీ గా పని చేశారు. కూచిపూడి మహా దిగ్గజం దివంగత వెంపటి చిన సత్యం ప్రియ శిష్యురాలు శోభానాయుడు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వేలాది ప్రదర్శనలు ఇచ్చి కూచిపూడి నాట్యానికి ఔనత్యాన్ని తెచ్చారు. కూచిపూడి నాట్యం కోసమే జన్మించిన కారణ జన్మురాలు. ఇంకా ఎన్నో నాట్య ప్రయోగాలు చేయాలనీ చివరి శ్వాస వరకు తపిస్తూనే వున్నారు. ఇంత అకస్మాత్తుగా ఆమె వెళ్లిపోవడం ద్రిగ్భాంతి ని కలిగిస్తోంది.

జమ్ములో ఎన్‌కౌంటర్ ఇద్దరు ఉగ్రవాదులు హతం

శ్రీనగర్: జమ్ముకశ్మీర్ షోపియన్ జిల్లాలో బుధవారం ఉదయం ఎన్‌కౌంటర్ జరిగింది. ఈ ఎదురుకాల్పుల్లో ఇద్దరు ఉగ్రవాదులు హతమయ్యారు. పక్కా సమాచారం మేరకు షాపియాన్ జిల్లాలోని చకురా ప్రాంతంలో భద్రతా దళాలు ఉగ్రవాదుల కోసం గాలింపు చర్యలు చేపట్టాయి. భద్రతా బలగాలను చూసిన ఉగ్రవాదులు తప్పించుకునేందుకు కాల్పులు జరిపారు. దాంతో భద్రతా దళాలు ఎదురుకాల్పులు జరిపాయి. తుపాకీ కాల్పులు ముగిసిన తర్వాత అక్కడ వెతగ్గా.. ఇద్దరు ఉగ్రవాదుల మృతదేహాలు లభించాయి. ఈ ప్రాంతంలో మరింత శోధిస్తున్నట్లు జమ్ముకశ్మీర్ పోలీసులు తెలిపారు. ఈ ఆపరేషన్‌లో జమ్మూ కాశ్మీర్ పోలీసులు, భద్రతా దళాల సంయుక్త బృందం పాల్గొన్నది. ఎన్‌కౌంటర్‌లో హతమైన వారి మృతదేహాలను ఇంకా ఎవరూ స్వాధీనం చేసుకోలేదు. చనిపోయిన ఉగ్రవాదులు ఏ గ్రూపునకు చెందినవారో గుర్తించే పనిలో పోలీసులు ఉన్నారు.

ఎల్లప్పుడూ మీతోనే ఉంటాం : సీపీ అంజనీ కుమార్

హైదరాబాద్,అక్టోబర్14: తామెల్లప్పుడు ప్రజలకు అందుబాటులోనే ఉంటామని హైదరాబాద్ నగర సీపీ అంజనీ కుమార్ అన్నారు. నగరాన్ని చుట్టుముట్టిన భారీ వర్ష పరిస్థితులపై సీపీ ట్విట్టర్ ద్వారా స్పందించారు. సమాజం కొరకు తామంతా సామూహికంగా కదిలి ఐక్యతతో పనిచేయనున్నట్లు చెప్పారు. ముందున్న లక్ష్యం ఎంత కష్టసాధ్యమైనదైనా కానివ్వండి. సవాళ్లు ఎదురౌతూనే ఉంటాయి కానీ మనమెప్పుడూ ధైర్యాన్ని కోల్పోవద్దన్నారు. ఈ విపత్కర పరిస్థితుల్లో పేదల గురించే తమ ఆందోళనంతా అన్నారు. పరిస్థితుల మెరుగుకు అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఆ దిశగా పనిచేస్తామని సీపీ పేర్కొన్నారు.

పునరావాస కేంద్రాలకు ముంపు బాధితులు.. ఆహారం అందజేత

హైదరాబాద్ , అక్టోబర్ 14: తీవ్ర వాయుగుండం ప్రభావంతో హైదరాబాద్‌లో భారీ వర్షం కురిసింది. దీంతో నగరంలో జన జీవనం స్తంభించింది. పలు ప్రాంతాలో వరదలో చిక్కుకుపోయాయి. దీంతో గ్రేటర్ హైదరాబాద్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ అధికారులు సహాయక చర్యలు చేపట్టారు. వర్షాల కారణంగా ముంపునకు గురైన ఆయా ప్రాంతాల ప్రజలను అధికారులు సమీపంలో ఏర్పాటు చేసిన పునరావాస కేంద్రాలకు తరలిస్తున్నారు. ఈ సందర్భంగా వారికి ఆహారం అందిస్తున్నారు. అలాగే పలు చోట్ల ప్రభుత్వం సహాయ శిబిరాలను ఏర్పాటు చేసింది. ఇందులో వారికి ఆహారంతో పాటు అవసరమైన వైద్య సదుపాయం కల్పిస్తున్నారు. అలాగే ముంపు ప్రభావిత ప్రాంతాల్లో పురపాలకశాఖ మంత్రి కేటీఆర్, రాష్ట్ర హోం మంత్రి మహమూద్ అలీ, డీజీపీ మహేందర్‌రెడ్డితో కలిసి పర్యటించారు. ఈ సందర్భంగా వరద పరిస్థితిని సమీక్షించారు. సహాయక చర్యలు చేపట్టాలని అధికారులకు ఆదేశాలిచ్చారు. ఈ సందర్భంగా ముంపు బాధితులతో మాట్లాడుతూ ప్రభుత్వం తరఫున అదుకుంటామని, ఆందోళనపడొద్దని సూచించారు.

గిరిజన ప్రాంతాల్లో అధికారులు అప్రమత్తంగా ఉండాలి

హైదరాబాద్, అక్టోబర్ 14: వరుసగా కురుస్తున్న భారీ వర్షాల నేపథ్యంలో గిరిజన, ఐటీడీఏ ప్రాంతాల్లోని అధికారులు మరింత అప్రమత్తంగా ఉండాలని గిరిజన సంక్షేమ శాఖ మంత్రి సత్యవతి రాథోడ్ ఆదేశించారు. వర్షాల కారణంగా వాగులు, వంకలు పొంగుతున్నాయని నీట మునిగిన లోతట్టు ప్రాంతాల్లోని ప్రజలను సురక్షిత ప్రాంతాలకు తరలించాలని ఆయా ప్రాంతాల కలెక్టర్లు, ఐటీడీఏ అధికారులతో ఫోన్లో మాట్లాడి పలు సూచనలు చేశారు. మరో రెండు రోజుల పాటు వర్షం వచ్చే అవకాశం ఉందని వాతావరణ శాఖ హెచ్చరిక నేపథ్యంలో ఎలాంటి అవాంఛనీయ సంఘటనలు జరగకుండా అన్ని ముందస్తు జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని చెప్పారు. ఐటీడీఏ ప్రాజెక్టు అధికారులు, గిరిజన ప్రాంతాల కలెక్టర్లు పూర్తి స్థాయిలో అందుబాటులో ఉండాలన్నారు. 24 గంటలు పనిచేసే కంట్రోల్ రూమ్ ఏర్పాటు చేసి, ప్రజలందరికీ కంట్రోల్ రూమ్ నెంబర్ చేరేలా ప్రచారం చేయాలని సూచించారు. వరదల్లో, వాగుల్లో ప్రజలు ప్రమాదంలో పడకుండా తగిన హెచ్చరికలు చేయాలని, ఏదైనా అత్యవసరం ఏర్పడితే తాను 24 గంటలు అందుబాటులో ఉంటానని వెంటనే సమాచారం అందించాలన్నారు.

వారి జీవితాన్ని ముగించే హక్కు మీకెవరిచ్చారు..?

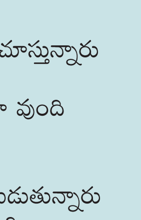

-డా|| కత్తి పద్మారావు

సెల్:9849741695

ఆకాశం మేఘామృతం అయివుంది
నక్షత్రాలు తమ సొంత గూటికి చేరాయి
ఏదో సజీవ చిత్రాన్ని కాల్చిన వాసన
భారతదేశాన్ని కమ్ముకొంది
ఆ నుసి పాలకుని కళ్ళకు కమ్మింది
ప్రతి మరణంలో ఓ రణం వుంది సుమా!
వారి జీవితాన్ని ముగించే హక్కు మీకెవరిచ్చారు?
అనే ప్రశ్న విస్తరిస్తుంది
రాజ్యాల పునాదులు కదులుతున్నాయి
ఇటుక ఒక్కొక్కటి బెసుకుతుంది
అవి ఆశ్రమాలు కాదు యోగులు పాలించడానికి
ప్రజలను పాలించాలంటే రాజనీతి ఉండాల్సి వుంది
ఏదో చిత్రం మసక మసకగా కనిపిస్తుంది
అది చీకటి వెలుగులతో చేసిన శిల్పం
బొమ్మ సజీవమైంది
అనంత వెలుగులు దాని గుండెల్లో నిండివున్నాయి
కడలి అలల సడి ఆ కనుల్లో వినిపిస్తుంది
జడివానలు కూడా ఆమె పిడికిలిలో ఒదిగి వున్నాయి
ఆ ఇంటి ముందు నిలబడ్డ దీపస్తంభం
ఏదో కథ చెబుతోంది
ఆ పద్నాలుగు అంతస్థుల మేడలో
ఒక్క లైటూ ఆరిపోవడం లేదు
ఆ గదుల్లో బంగారు రేకులతో చేసిన
బాత్‌రూమ్‌లు కట్టారు
ఆమె ఇంటి మీద విమానాలు దిగుతున్నాయి
భర్త ఆకాశ హర్మ్యాల్లో విహరిస్తున్నాడు
అయినా! ఆమె ముఖంలో కాంతి లేదు
రూపాయి కాగితాలు వెలుగు తేలేవు కదా!
ఈ కన్యలు అర్ధనగ్నంగా ఊరేగడానికి
గోవాదాకా వెళుతున్నారు
అశ్లీలత వీరికి ఆభరణమవుతుంది కదా!
కడలికి వున్న గాంభీర్యం వీరిలో లేదు కదా!
వీరందరికీ బొమ్మలుగా జీవించడమే ఇష్టం
మనుషులుగా జీవించడం రావడం లేదు
మనిషిగా జీవించడం అంటే దయా గుణం కావాలి
సేవాగుణంలో మదర్ థెరిస్సా
ప్రపంచానికి ఆదర్శం కాలేదా!
ఆమె రూపానికి నోబుల్ బహుమతి రాలేదు
ఆమె సేవకు, కరుణకు శాంతి బహుమతి వచ్చింది
ఎందుకు వీరు?
రాజ్యాంగేతర శక్తులవుతున్నారు
ముసుగు దొంగలుగా జీవిస్తున్నారు
తమకు తామే విధ్వంసం చేసుకొంటున్నారు
వస్తువులకు, వీరికి తేడా లేదు కదా!
ఆ మందార పువ్వు చూడు ఎంత వికసించిందో!
దాని ఎర్రని రంగు మనస్సును ఉత్తేజపరుస్తుంది
ఆ పువ్వును కోస్తున్న చేతులు సుకుమారంగా వున్నాయి
అవును!
వీరి ముఖాలు రంగులు లేక విలవిలలాడుతున్నాయి
బుర్రల్లో జ్ఞానం లేక చూపుల్లో తీక్షణత తగ్గింది
ఈ పాలకులు పుస్తక ద్వేషులు
వీరు గ్రంథాలయానికి వెళ్ళి ఎరుగరు
వ్యాపార నిపుణులు మాత్రమే!
మనుషులను రూపాయలతో కొందామని చూస్తున్నారు
జ్ఞానదీపాలు వెలిగించలేకపోతున్నారు
నిజమే! కరోనా ఎందరినో తీసుకువెళుతూ వుంది
కొన్ని నక్షత్రాలు రాలిపోతున్నాయి
కొన్ని బ్యాంకులు విలీనమవుతున్నాయి
కొందరు సామంతులు చేతులు ఎత్తి నిలబడుతున్నారు
వ్యవసాయం కార్పొరేట్ చేతుల్లోకి పోతుంది
పాలకులు తాబేదారులు అవుతున్నారు
కులం గొడ్డళ్ళకు పదును పెడుతున్నారు
ఈర్ష కళ్ళలో ఉరుముతుంది
అందుకే! విజ్ఞాన భారతాన్ని ఆవిష్కరింపచేయాలి
అక్షరవిద్య మాత్రమే జ్ఞాన ప్రవంతిని పొంగించదు
నైతికశక్తి, జ్ఞానబోధన దేశానికి ఊపిరులు
మహాత్మాఫూలే బోధనలు మనకు శక్తులు
భారతదేశ పునర్నిర్మాణమే మన కర్తవ్యం

బాల వికాసం

బాలవర్ధన్

ఈ తరం టీనేజ్ పిల్లల ఆధునిక కాల్పనిక నవల

(ప్రసిద్ధ జానపద కథ బాలనాగమ్మ కథ స్ఫూర్తితో ఆధునిక సృజన)

7

ఆదిలాబాద్. ఇది తెలంగాణాలో ఉత్తర దిశలో ఉన్న చివరి జిల్లా. మహారాష్ట్ర సరిహద్దుగా ఉన్న జిల్లా. శాతవాహనులు మొదలు గోలకొండ సుల్తానుల వరకు చరిత్రవున్న ప్రాంతం. బీజాపూర్ సుల్తాను ఆదిల్ షా పేరు మీద దీన్ని ఆదిలాబాద్‌గా మార్చారని, అంతకు ముందు దీన్ని ఎదులా పురం అని పిలిచేవారని కథనాలు ఉన్నాయి.

సహ్యాద్రి, సత్మాలా, కెరిమెరి కొండలూ, గుట్టలూ, అడవులతో అధికప్రాంతం ఆవరించి ఉండే ప్రాంతం ఇది. గోదావరి, ప్రాణహిత, పెన్‌గంగ, వార్ధా నదుల పరీవాహక ప్రాంతం. గోండులు, ప్రధానులు అనే గిరిజనులు ఎక్కువగా నివసించే ప్రాంతం. నాగజాతి సర్పాలను పూజించే కేస్లాపూర్ నాగోబా జాతర జరిగే చోటు. సుమారు వెయ్యేళ్ళ కిందట గోండు రాజులు నిర్మించిన గాంధారి కోట ఉన్న ప్రాంతం ఉమ్మడి ఆదిలాబాద్ జిల్లా. శకుంతలా దుశ్యంతులు విహరించిన ప్రాంతమని, ఆ శకుంతల పేరుమీదనే కుంతాల జలపాతం ఏర్పడిందని జనం చెప్పుకునే కథలు ఇక్కడ ప్రచారంలో ఉన్నాయి. కొమురం బీమ్, రాంజీ గోండు వంటి పోరాట వీరుల పురిటిగడ్డ ఇది. వనులు, గనులు విస్తారంగా ఉన్న జిల్లా.

ఆదిలాబాద్ జిల్లాకు సంబంధించిన విషయాలు గూగుల్‌లో చదివాడు బాలవర్ధన్. తనకు అనుమానం వచ్చిన చోట తాతను అడిగి తన సందేహాలు తీర్చుకున్నాడు. రాత్రి సుమారు పదకొండు గంటలకు వాళ్ళు ఆదిలాబాద్‌లో తమ ఇంటికి చేరుకున్నారు. పదిహేనేళ్ళ కిందట ఈ ఇల్లు ఊరికి చివర ఉన్నట్టుండేదని, ఇప్పుడు చుట్టూ అనేక ఇళ్ళూ, కాలనీలూ, బిల్డింగ్‌లూ నిర్మించడంవల్ల ఊరి లోపలికి వచ్చేసినట్టు అయిందని కులకర్ణి చెప్పాడు. కన్యాకుమారి నుంచి కాశీ వరకు వెళ్ళే జాతీయ రహదారి ఆదిలాబాద్ నుంచి వెళుతుంది. ఆ మార్గంలోంచి ఆదిలాబాద్ పట్టణంలో ప్రవేశించిన తరువాత, ఉత్తరపు చివరలో ఈశాన్యం వైపు మరో మార్గంలో ఓ అరకిలోమీటరు దూరంలో ఉందా ఇల్లు.

ప్రసిద్ధ బాలల రచయిత
డా॥ వి.ఆర్.శర్మ కలం నుండి
జాలువారిన
ఈతరం టీనేజ్ పిల్లల ఆధునిక
కాల్పనిక నవల 'బాలవర్ధన్'.
ప్రతివారం 'నేటినిజం'
పాఠకుల కోసం ప్రత్యేకం...

తాను ఆ ఇంట్లోనే పుట్టినా బాలవర్ధన్‌కు అక్కడికి రావడం ఇదే మొదటి సారి. ఎప్పుడూ తాతా అమ్మమ్మలే తమ ఇంటికి వచ్చేవాళ్ళు. తనను ఎప్పుడూ ఇక్కడికి తీసుకొని రాలేదు. ఆ కారణం గురించి తాను ఎప్పుడూ ఆలోచంచలేదు. ఏదైనా సందర్భం వస్తే తన తల్లిదండ్రులే ఇక్కడికి వచ్చి వెళ్ళేవాళ్ళు. అందుకు కారణం ఏమిటో ఇప్పుడు అర్థమౌతున్నది. ఆ ఇల్లును చూడగానే తన తల్లిని గురించిన సంగతులన్నీ దృశ్యాలు, దృశ్యాలుగా కళ్ళముందు రూపు కడుతున్నాయ్. నాగరత్నమ్మ చెప్పిన విషయాలన్నీ తాను స్వయంగా చూసినట్టే అనిపిస్తున్నాయి. ఈగేటు దగ్గరినుంచే కదా అమ్మ కనిపించకుండా మాయమైంది!

లోపలికి వెళ్తూనే అమ్మమ్మ శ్రీదత్త ప్రేమగా పలుకరిస్తూ దగ్గరికి తీసుకుని ముద్దుపెట్టుకుంది. ఆమెతో మాట్లాడుతుంటే బాలవర్ధన్ కళ్ళు ఆ ఇల్లంతా కలయ తిరిగాయ్. అతని తల్లి బాల్యం, ఆమె జీవితం అణువణువు నిండిన కోవెల అది. అమ్మమ్మతో మాట్లాడుతూనే ఆమెను వెంటబెట్టుకొని ఇల్లంతా తిరిగి చూశాడు. అంతటా తన అమ్మను

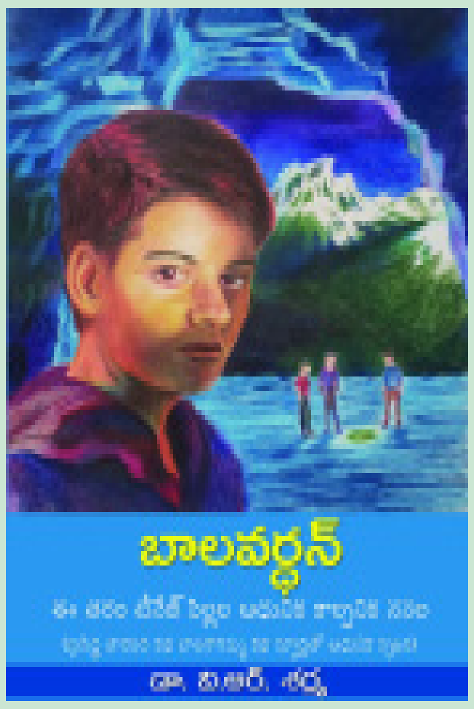

వెతుక్కున్నాడు.

ఈలోగా కులకర్ణి స్నానం చేసి వచ్చాడు. "ముందు తిందాం! ఈరోజు మీరు వస్తున్నారని మీ అమ్మమ్మ ఏవో స్పెషల్ వంటలే చేసి ఉంటుంది. మనం పొద్దట్నుంచి అన్నంతినలేదు కదా. ఆకలి దంచేస్తోంది" అంటూ భార్యవైపు చూశాడు.

"వెళ్ళి, కాళ్ళు చేతులు కడుక్కుని రండి . వంకాయ సోగి, పుంటికూర తొక్కు, టమాట పప్పు చేశాను. గుమ్మడికాయ వడియాలు, అప్పడాలు వేయించాను" చెప్పింది శ్రీదత్త. ఆమె ఓ ప్రభుత్వ పాఠశాలలో తెలుగు ఉపాధ్యాయినిగా పనిచేస్తున్నది.

వాళ్ళు మాట్లాడుకుంటూనే భోజనాలు పూర్తి చేశారు. ప్రతి పదార్థంలో అమ్మమ్మ ప్రేమను ఆస్వాదించాడు బాలవర్ధన్. అడవిలో దొరికిన ఇద్దరు ఆడపిల్లలను తెచ్చి తనపిల్లల్లా పెంచడానికి, తమకు పిల్లలే వద్దనుకున్న గొప్ప మానవత్వం ఉన్న ఆ దంపతులను చూస్తుంటే బాలవర్ధన్ హృదయం గౌరవంతో, ప్రేమాభిమానాలతో నిండిపోయింది.

భోజనాల తరువాత కూడా వాళ్ళు రాత్రి ఒంటిగంట వరకు కబుర్లతోనే గడిపారు. తమ పిల్లలు నాగరత్న నాగమణి చిన్ననాటి చదువులు, అల్లరి పనులు, ఆటపాటలు, ఇష్టాయిష్టాలు, పెళ్ళి సంగతులు చోటు చేసుకున్నాయి. చివరికి నాగమణి కనిపించకుండా పోయినప్పటి విషయం వచ్చేసరికి ఓ విషాద మేఘం కమ్ముకున్నట్టు అనిపించింది. ఆ విషయం చెప్తున్నప్పుడు ప్రత్యక్షసాక్షి అయిన రాముకు దు:ఖం ఆగక బోరున ఏడ్చేశాడు. "నా అజాగ్రత్త వల్లనే ఈ అనర్థం జరిగింది" అంటూ తల బాదుకున్నాడు. అందరికీ పాత గాయాలను కెలికినట్టు అయింది. కలత నిద్రతోనే ఆరాత్రి గడిచిపోయింది.

(సశేషం..)

–డా॥వి.ఆర్.శర్మ
సెల్:9177887749

చెట్టు

మనిషి కొక్క మొక్కనైన
నాటుదాము బాలకా!
ప్రాణ వాయువును పంచును
పచ్చనైన మొక్కలు!!

తరువులున్న తరిగిపోవు
కలుషితమ్ము బాలికా!!
భువికి సారమెంతొనిచ్చు
వృక్షమెపుడు బాలకా!! !!మనిషి!!

పచ్చనైన చెట్లతోని
ప్రకృతెంతొ అందము!!
పచ్చదనము చూసి మనసు
పులకరించు బాలకా!!

రంగు రంగు పూలతోని
రమ్యముగను తరువులు!!
చూడముచ్చటెంతొ గొలుపు
చూపరులకు బాలకా!! !!మనిషి!!

చెట్లు మనకు నీడనిచ్చు,
పూలనిచ్చు,ఫలములిచ్చు
చచ్చి కూడ తనువునిచ్చు
త్యాగానికి గుర్తులు!!
మొక్క నాటి నీరుపోయు
మరువ బోకు బాలకా!! !!మనిషి!!

–అన్నాడి జ్యోతి
సిద్దిపేట.

కన్నీరు బతుకమ్మ

అమ్మా, బతుకమ్మా
ఈ సంవత్సరం మాకు
మిగిలింది కన్నీరమ్మా
బతుకమ్మ ను పేర్చాలని
సంతోషంగా ఆడాలని
ఆతృత ఉండేది అప్పుడు
కానీ ఎందుకో
భయంగా ఉంది ఇప్పుడు

ఆడవాళ్ళు కు నీవే
ఒక ఆరాధ్య దైవమమ్మా
తెలంగాణ రాష్ట్రానికి
ప్రత్యేక రూపమమ్మా
ఆ రూపాన్ని నీవే
కాపాడాలమ్మ
మా ప్రాణలను కాపాడు
మా మంచి బతుకమ్మా

–కయ్యాల అక్షయ
9వ, తరగతి,
జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాల జక్కాపూర్
సిద్దిపేట జిల్లా, తెలంగాణ సెల్:9398995856

బతుకమ్మ

ప్రకృతి పండుగ
ప్రపంచంలో పూలనే
పూజించే ఒకే పండుగ
తెలంగాణ సంస్కృతిని
ప్రతిభింబించే పండుగ
తొమ్మిది రోజులు రోజుకో
పేరుతో వసొంతోత్సవాలు
సౌరభాలు గా ఆరోగ్యాన్ని
కులమతాలకు అతీతంగా
ఆడపడుచులు ఆత్మీయత
జీవిత సత్యాలు వారి నోటి
వెంట జనపాదాలు అయ్యి
లయబద్ధంగా సాగె
బతుకమ్మ బతుకమ్మ ఉయ్యాలో అంటూ
ఆరోగ్యాన్ని
తెలంగాణ సంస్కృతిని ప్రతిబింబించే
ఐక్యపండుగా

ఆనందాల పర్వశాన్ని
బొడ్డెమ్మల తో మురిపంగా
మొదలు అయ్యి సద్దుల బతుకమ్మలతో ముగిసే
ఈ పండుగ సముద్రం అంత సారం ఉంది

–వి.శేషారావు
9440408080

నిజం, వాస్తవం,సత్యం...
ఈ మూడూ ఒకటి కాదు.
నిజం, వాస్తవాలు...దాదాపుగా
ముందుగా కుదుర్చుకున్న ఒప్పందాలు.
అందుచేత వాటిని మాటలతో,
సంకేతాలతో చెప్పవచ్చు.
సూచికలతో ప్రదర్శనకూ ఉంచవచ్చు.
కాని, సత్యాన్ని మాటలతో
ఎంత వివరించినా అది ఎప్పటికీ
సత్యం కానే కాదు.
'సత్యం' అనే మాటా సత్యం కాదు.

-మునిమడుగుల రాజారావు.

మత్తడి

చినుకులన్ని కలిసినయి
వరదలై సాగినయి
కుంటలు చెరువులు నిండినయి
మత్తడులు దుంకినయి
చేపలన్ని ఎగిరినయి
కప్పలన్ని దుంకినయి
కొంగలు జపం చేసినయి
బుడగలు మునిగి తిరిగినయి
ఎండ్రి కాయలు దాగినయి
నీటి పాములు ఉరికినయి
పిల్లలు పెద్దలు నీళ్ళతో ఆడినరు
మత్తడిలో ఈత కొట్టి మురిసినరు
ఆటపాటలతో కనువిందు చేసినరు

–ఉండ్రాళ్ళ రాజేశం
9966946084

బాల గేయం
బతుకమ్మ

తలిరుటాకుల మీద భద్రంగా
తంగేడు పువు చేర్చి అందంగా
గునుక పూలను పేర్చి గుండ్రంగా
గుమ్మడి పూవు నుంచి గౌరమ్మగా
గుర్తుగా భావించి పూజించగా
ఆశ్వీజ మాసాన స్త్రీలంతా
ఆడేరు బతుకమ్మ ఊరంతా
బాలబాలికలకు కేరింతా!..

రోజుకో రూపాన నవదుర్గా
పూజల్ని పొందేను పావనంగా
దుర్గాష్టమీనాడు మహిష మర్దనిగా
దురితాల నణచేను ఉత్సవంగా!
వాయినాలిచ్చుకొని వనితలంతా
హాయిగా గడిపేరు వైభవంగా!
తెలంగాణ గుర్తుగా బతుకమ్మా
ప్రపంచాన నిలిచింది తేజంగా.

– డా॥ వద్దేపల్లి కృష్ణ
9246541699

పల్లె..పట్నం

పాడి పంటలతో విలజిల్లును పల్లెలు
కార్మాగారాలతొ కలకలలాడును పట్నాలు
స్వచ్ఛమైన గాలికి కన్నతల్లి పల్లెలు
కాలుష్య ఖనిజాలు పట్నాలు
నాగరికతకు ఆయువు పట్టు పల్లెలు
నవీన నాగరికతకునిలయాలు పట్నాలు
ఆత్మీయతకు ఆలంబన పల్లెలు
ఒంటరి బ్రతుకుల మెతుకులు పట్నాలు
పొలం పనులకు బలం పల్లెలు
ఉద్యోగుల క్షేత్రాలు పట్నాలు
నిశ్శబ్దాని నిలువెత్తు నిదర్శనం పల్లెలు
రణగుణ ధ్వనులకు నిదర్శనం పట్నాలు
రైతులే రారాజులు పల్లెలందు
నాయకులే రారాజులు పట్నమందు
పూరిగుడిసెలు పెంకటింట్లు పల్లె ఆస్తులు
మేడలు మిద్దెలు పట్నం ఆస్తులు
ఎడ్లబండి ప్రయాణం పల్లెటూరు వాహనం
బస్సు ఆటో రైలు ప్రయాణం పట్నం వాహనం

–జాధవ్ పుండలిక్ రావు పాటిల్
9441333315

అంబరాన్నంటే సంబరాన – "బతుకమ్మ" మమ్ము దీవించగా రావమ్మా

హైందవ సంస్కృతి సంప్రదాయాల పూర్వపరాలు :

యత్రనార్యస్తు పూజ్యంతే
రమంతే తత్ర దేవతా ...

ఎక్కడ మహిళలు పూజింపబడతారో, అక్కడ దేవతలు ఉంటారన్నది నానుడి.

ఈ నానుడి చుట్టూ పరిభ్రమిస్తూ, కొనసాగుతున్న హైందవ సంస్కృతి, ఇప్పటికీ సజీవంగా నిలిచి, జీవనదిగా ప్రవహిస్తుందంటే దానికి ముఖ్యకారణం మన పండుగల వైశిష్ట్యం అని చెప్పక తప్పదు.

తెలంగాణ ప్రాంతం పువ్వులతో విరాజిల్లే ప్రత్యేక పండుగ :

మానవుని జీవన గమనంలో శుభారంభానికి, విజయానికి, శౌర్యానికి పండుగలను ఉత్సాహభరిత వాతావరణంలో జరుపుకోవడం ఆనవాయితీ. అందులో హిందూ మతములో అనేకానేక సంస్కృతి, సంప్రదాయాల సమాహారంగా పండుగలకు భూమాత, ప్రకృతిమాత కూడా సహకరించే విధముగా ఉంటుంది. బతుకమ్మ పండుగ వచ్చిందంటే, తెలంగాణ ప్రాంతం అంతా పండుగ కోలాహలం కనిపిస్తూ ఉంటుంది. చిన్నా, పెద్దా, పండు ముసలి వారు సైతం హడావిడి పడుతూ సందడి చేస్తూ కనపడుతుంటారు. ఆశ్వీయుజ మాసములో వచ్చే దసరా పండుగకూ ఎంత ప్రాధాన్యం ఉందో, బతుకమ్మ పండుగకు కూడా అంతే ప్రాధాన్యం ఉంది. అయితే బతుకమ్మ పండుగ మాత్రం మహిళలకు సంబంధించిన పండుగ. వర్షాకాలం ముగుస్తూ, శీతాకాలం ప్రవేశిస్తున్న సమయంలో తెలంగాణలోని వాతావరణం మొత్తం పచ్చగా వుంటుంది. ప్రకృతి మాత ఆకుపచ్చ చీర కట్టుకున్నట్టుగా, చెరువులన్నీ తాజా నీటితో నిండి ఉంటాయి. అనేక రకాలైన పూలు, రకరకాల రంగుల్లో విరబూసి ఆకట్టుకుంటాయి. వీటిలో గునుక, తంగేడి పూలు ప్రథమ స్థానంలో నిలుస్తాయి. అడవుల్లో, చేలల్లో ప్రకృతి నయనానందకరంగా ఉంటుంది. పొట్టకొచ్చిన వరి పొలాలు, మొక్కజొన్న పంట కూడా కోతకు సిద్ధమై ఉంటుంది. అలాగే సీతాఫలాలు కూడా విరగకాస్తాయి ప్రకృతి రమణీయతతోపాటు రైతులకు కూడా సంతృప్తికరంగా ఉండే వాతావరణం. ఈ ప్రాంతంలోని పండించని బంజరు మైదానాలలో అడవి పువ్వులు వివిధ శక్తివంతమైన రంగులలో వికసించే సమయం కూడా. వీటిలో చాలా సమృద్ధిగా గుణుక, తంగేడు, బంతి, చెమంతి, నంది-వర్దనం పువ్వులన్ని కూడ పుష్పించి ప్రకృతికి కూడా శోభ నిచ్చేవిధంగా ఉంటుంది. తెలంగాణ సంస్కృతికి చిహ్నంగా బతుకమ్మ పండుగ ఎంతో ముఖ్యమైనది. ఈ పండుగకు గ్రామాలలో తెలంగాణ జానపద స్త్రీలు ఆచార సంప్రదాయాలతో, ఆనందోత్సహాలతో వెల్లి విరిసే రంగు రంగుల పువ్వుల పండుగను ఎంతో భక్తి శ్రద్దలతో జరుపుకుంటారు. సౌభాగ్యప్రదాయినీ అయిన గౌరీదేవియే బతుకమ్మగా ఆరాధిస్తారు. ఎంతో సామజిక ప్రాధాన్యం, శాస్త్రీయ దృక్పథం ఇమిడి ఉన్నట్లుగా ప్రతీతి. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో కూడా అక్కడక్కడ జరుపుకుంటారు.

తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత బతుకమ్మ పండుగను రాష్ట్రపండుగగా, ఏడాది కేడాది జరుపుకుంటున్న నేపథ్యంలో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ ప్రాంతంలో ఎంపికచేసిన స్త్రీలకు బతుకమ్మ చీరలు పంపిణి కార్యక్రమం చేపట్టింది. ఇకపోతే ఈ ఏడాది అన్ని పండుగలకు (కరోనా కోవిద్ 19) ఆటంకం కలిగించినట్లుగా ఉన్నప్పటికీ, భౌతిక దూరం పాటిస్తూ, కేంద్ర రాష్ట్రప్రభుత్వం సూచించిన జాగ్రత్తలు తీసుకుంటూ బతుకమ్మ పండుగ జరుపుకోవడానికీ సిద్దపడుతున్నట్టు బోగట్టా. ఎంతో ప్రతిష్టాత్మకంగా దేశవిదేశాల్లో ఉన్నవారు సైతం, బతుకమ్మ పండుగ సంబరాలు జరుపుకుంటూ ఈ పండుగకు ఎనలేని గుర్తింపు తీసుకురావడం విశేషం.

బతుకమ్మ పండుగ ప్రాశస్త్యం :

బతుకమ్మ పండుగ తెలంగాణా రాష్ట్రములోని ఆశ్వయుజ మాస శుద్ధ పాడ్యమి నుండి తొమ్మిది రోజుల పాటు జరుపుకుంటారు. ఈ బతుకమ్మ (గౌరి) పండుగ లేదా సద్దుల పండుగ. దసరాకి రెండు రోజుల ముందు వస్తుంది. బతుకమ్మ పండుగ వెనుక అనేక కథలు ఉన్నప్పటికీ, వాటిలో ముఖ్యంగా పేర్కొనే కథ ఇది. ఒక బాలిక భూస్వాముల అకృత్యాలను భరించలేక ఆత్మహత్య చేసుకుందనీ, చిన్న వయస్సులో ఏ కోరికలు తీరక ముందు గతించిన ఆ బాలికను బతుకమ్మగా కీర్తిస్తూ, అప్పటినుంచి గౌరమ్మ గా పూజిస్తూ ఉండటాన స్త్రీలకు సంబంధించిన పండుగగా 'బతుకమ్మ' ప్రాచుర్యం పొందింది. 'బతుకమ్మ' వేడుక సందర్భంగా స్త్రీలందరూ తమకు, భర్తకు, పిల్లలకు ఎలాంటి ఆపద రాకూడదని గౌరమ్మని వేడుకుంటారు. అలాగే బతుకమ్మ పండుగకి సంబంధించి మరోకథ కూడా ప్రచారంలో ఉంది. దక్షిణ భారత దేశాన్ని పాలించిన చోళ వంశ చక్రవర్తి ధర్మాంగదుడు, సంతానం కోసం పూజలు చేయగా ఆయన భార్య లక్ష్మీదేవి అనుగ్రహముతో ఒక కూతుర్ని కన్నది. ఆమెకు లక్ష్మి అనే పేరు పెట్టారు. పసిబిడ్డ అయిన లక్ష్మి అనేక గండములను ఎదుర్కొంది. అప్పుడు తల్లితండ్రులు ఆమెకి "బతుకమ్మ" అని పేరు పెట్టారు. శుచి శుభ్రతే "శ్రీ మహాలక్ష్మి" కి అసలు సిసలు పూజగా శ్రీమహాలక్ష్మిని ఆరాధించడం మొదలైనట్లుగాను, శ్రీమహాలక్ష్మీని 12 సత్ గుణములు ప్రసాదించమని కోరుతూ రూపం, శీలం, సత్యం, నిజాయితీ, ధర్మం, మాధుర్యం, బాహ్యాంతర శుద్ధి, సహనం, రతి, పాతివ్రత్యం స్త్రీకి మహా సంపదలు, ఈ పన్నెండు గుణాలు గల స్త్రీ లభించడం ద్వారా పురుషునికి మహా సంపద, అంతకు మించిన సంపద భూమిపై లేదంటారు పెద్దలు. పెండ్లి కాబోయే పురుషునికి నచ్చే విధముగా వరాలివ్వమని కోరుతుంటారనీ ప్రతీతి. బతుకమ్మ పండుగలో పెళ్లికాని యువతులు గౌరమ్మని మంచి భర్తను ప్రసాదించాలనీ పెళ్లి అయిన స్త్రీలు తమ పసుపు కుంకుమలు చల్లగా కాపాడమని, సంతానాన్ని ఇవ్వమని కోరుతూ తల్లి బతుకమ్మ, పిల్ల బతుకమ్మలను అలంకరించి తల్లి పక్కనే పిల్ల ఉంటేనే స్త్రీ మాతృ హృదయం విధితమవుతుందన్న ఆనవాయితీ. సంతానం వల్లనే స్త్రీ జీవితం సార్ధకం అవుతుందని భావిస్తారు. ఇలాంటి వాతావరణంలో తెలంగాణ ఆడపడుచులు "బతుకమ్మ" ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని అద్భుతమయిన రంగురంగుల పువ్వులతో కీరిస్తూ బతుకమ్మ పండుగను వైభవంగా జరుపుకుంటారు.

తొమ్మిది రోజుల బతుకమ్మ నైవేద్యాలు :

9 రోజులపాటు ప్రతిరోజూ ఒక్కొక్క రకమైన నైవేద్యం సమర్పిస్తారు. మొదటి ఎనిమిది రోజులు ఈ నైవేద్యం తయారీలో యువకులు, యువతులు పాల్గొంటారు. చివరిరోజు సద్దుల బతుకమ్మ అంటారు. ఈరోజు మాత్రం నైవేద్యాన్ని మహిళలు తయారు చేస్తారు.

1.ఎంగిలి పూల బతుకమ్మ : మహాఅమవాస్యరోజు బతుకమ్మ మొదటిరోజు వేడుక మొదలవుతుంది. తెలంగాణలో దీన్ని పెత్రామస అని కూడా అంటారు. నువ్వులు, బియ్యంపిండి, నూకలు కలిపి నైవేద్యం తయారు చేస్తారు.

2.అటుకుల బతుకమ్మ : ఆశ్వయుజ శుద్ధ పాడ్యమి నాడు చేస్తారు. సప్పిడి పప్పు, బెల్లం, అటుకులతో నైవేద్యం తయారు చేసి అమ్మవారికి సమర్పిస్తారు.

3.ముద్దపప్పు బతుకమ్మ : ముద్దపప్పు, పాలు, బెల్లంతో నైవేద్యం తయారు చేసి సమర్పిస్తారు.

4.నానే బియ్యం బతుకమ్మ :నానేసిన బియ్యం, పాలు, బెల్లం కలిపి నైవేద్యం చేస్తారు.

5.అట్ల బతుకమ్మ : అట్లు లేదా దోశ నైవేద్యంగా సమర్పిస్తారు..

6.అలిగిన బతుకమ్మ : ఈరోజు ఆశ్వయుజ పంచమి. నైవేద్యమేమి సమర్పించరు.

7.వేపకాయల బతుకమ్మ : బియ్యంపిండిని బాగా వేయించి వేపపండ్లుగా తయారు చేసి నైవేద్యంగా సమర్పిస్తారు.

8.వెన్నముద్దల బతుకమ్మ : నువ్వులు, వెన్న లేదా నెయ్యి బెల్లం కలిపి నైవేద్యం తయారు చేస్తారు.

9.సద్దుల బతుకమ్మ : ఆశ్వయుజ అష్టమి నాడు ఆదేరోజు దుర్గాష్టమిని జరుపుకుంటారు. ఐదురకాల నైవేద్యాలు తయారు చేస్తారు. పెరుగన్నం, చింతపండుపులిహోర, నిమ్మకాయపులిహోర, కొబ్బరన్నం, నువ్వులన్నం.

బతుకమ్మ సంబరాలు :

దసరా ఆరంభం అయిన దేవి నవరాత్రుల సమయంలో, తెలంగాణ అతివలు బతుకమ్మను ప్రకృతి నుండి లభించే అందమైన పూలతో, పసుపు, కుంకుమలతో తొమ్మిది రోజులు నిష్ఠగా పూజిస్తారు. బతుకమ్మ అలంకరణకు మొదటగా ఇత్తడి పళ్లెంలో గుమ్మడి ఆకులను పరిచి తంగేడు పూలను పేరుస్తారు. గునగు పువ్వును గుత్తులుగా అమర్చి పేరుస్తారు. మధ్యలో ఏర్పడిన ఖాళీ ప్రదేశంలో తంగేడు ఆకులు, మొగ్గలు నింపుతారు. దీన్ని పొట్ట నింపడం అంటారు. తర్వాత గన్నేరు, ఉద్రాక్ష, గోరింట, బీర కాకర, కట్ల,బంతి, చేమంతి వంటి రకరకాల పూలతో త్రికోణాకారంలో గుండ్రంగా అనేక వరుసలతో పేరుస్తారు. ఎత్తుగా పేర్చిన బతుకమ్మ శిఖర భాగాన పసుపు ముద్దతో చేసిన గౌరమ్మను పెట్టడంతో బతుకమ్మను అలంకరించే కార్యక్రమం ముగుస్తుంది. దీపాలతో అలంకరిస్తారు. ఇలా తయారు చేసిన బతుకమ్మను ఇంట్లోని పూజా గదిలో అమర్చి పూజిస్తారు. ఆ తర్వాత బతుకమ్మని బయటకి తీసుకువచ్చి ఆడపడుచులు బతుకమ్మ చుట్టూ తిరుగుతూ పాటలతో గౌరిదేవిని కీర్తిస్తూ పాటలు పాడుతారు. ఆడపడుచులు కొత్త బట్టలు కట్టుకుని, వారికి ఉన్న అన్ని రకాల ఆభరణాలను ధరిస్తారు. పూలతో బతుకమ్మలను ఒకరిని మించి ఒకరు అలంకరించడంలోనే స్త్రీల కళాత్మకదృష్టి అర్థం అవుతుంది. పూలెక్కువ దొరికితే మనిషెత్తు బతుకమ్మను అలంకరించడానికి కూడా వెనుకాడరు. తల్లిపెద్దబతుకమ్మ అలంకరణ అయిన తరువాత చిన్న పళ్లెంలో చిన్నబతుకమ్మను తల్లిబతకమ్మ పక్కనే పెట్టడంలో స్త్రీ సంతాన ప్రదాయిని కనుక తల్లి ప్రక్కనే పిల్ల ఉండాలన్నది సాంప్రదాయం, తల్లిపిల్ల బతుకమ్మలను దేవుడి దగ్గర పెట్టి నువ్వు, శనగ పప్పు, పెసర పప్పు నైవేద్యంగా అర్పిస్తారు. బతుకమ్మ పండుగ కోసం ఎదురుచూస్తున్న తెలంగాణ ఆడపడుచులు పండగకు వారం రోజుల ముందే పుట్టింటికి చేరుకుని ఆనందోత్సాహాలతో పండుగ సన్నాహాలు చేసుకుంటారు. ప్రతిరోజూ సాయంత్రం ఆ బతుకమ్మ చుట్టూ తిరుగుతూ, బతుకమ్మ పాటలు పాడతారు. బతుకమ్మ పండుగ చివరిరోజు జరిగే వేడుకలను, ఆ వైభవాన్ని చూడటానికి రెండు కళ్ళూ చాలవు. నయన మనోహరకరంగా ఉంటుంది. ఇలా చాలా సేపు ఆడాక మగవారు వాటిని చెరువులో నిమజ్జనం చేస్తారు. ఆపై ఆడవారు వాయినమమ్మా వాయినం అంటూ వాయినాలు ఇచ్చి పుచ్చుకుంటారు. తరువాత ఇంటి నుండి తీసుకువచ్చిన పెరుగన్నం, మొక్కజొన్నలు లేదా వేరుసెనగ లేదా పెసర విత్తనాలను దోరగా వేయించి పిండి చేసి బెల్లం లేదా పంచదార కలిపిన సత్తుపిండి ఒకరికొకరు ఇచ్చి పుచ్చుకుని ప్రసాదంలా స్వీకరిస్తారు. బతుకమ్మ చుట్టూ తిరుగుతూ పాటలు పాడుతారు. ఒకరు ముందుగా పాట మొదలుపెడితే మిగిలినవారు వారితో గొంతు కలుపుతూ పాడుతారు. ఈ జానపద గీతాలు ప్రత్యేకమైన తెలంగాణా సంస్కృతిని ఆవిష్కరిస్తాయి.

చెరువులో బతుకమ్మలను నిమజ్జనం చేస్తున్నప్పుడు చూడ చక్కని దృశ్యం :

చీకటి పడుతుంది అనగా, స్త్రీలందరూ ఈ బతుకమ్మలను తలపై పెట్టుకుని ఊరిలో ఉన్న పెద్ద చెరువు గానీ, తటాకంవైపు గానీ ఊరేగింపుగా బయలుదేరుతారు. ఈ ఊరేగింపు అందంగా అలంకరించుకున్న స్త్రీలు, బతుకమ్మలతో అత్యంత సుందరంగా కనబడుతుంటారు. ఈ ఊరేగింపు కొనసాగినంత సేపూ, జానపద గీతాలతో వీధులు మారుమోగుతాయి. జలాశయం చేరుకున్న తరువాత, మెల్లగా బతుకమ్మలను పాటలు పాడుతూ, ఆడుతూ నీటిలో జారవిడుస్తారు. ఆ తరువాత "మలీద" (చక్కెర, రొట్టెతో చేసినది) అనే పిండి వంటకాన్ని బంధు మిత్రులకు పంచిపెడతారు. ఆ తర్వాత ఖాళీ పళ్లెం (తాంబళం)తో బతుకమ్మను కీర్తిస్తూ ఇంటికి చేరుతారు. ఈ తొమ్మిది రోజులూ, ఈ పాటలన్నీ అర్థరాత్రి వరకూ వీధులలో మారు మ్రోగుతూనే ఉంటాయి.

బతుకమ్మ బ్రతుకు..నీయమ్మా ఉయ్యాల పాటతో ముగింపు :

బతుకమ్మ బతుకమ్మ
బంగారు బతుకమ్మ
మా నోము పండింది
నీ నోము పండిందా
కరోనా మహమ్మారి
ప్రాణాలు తీస్తోంది
దాని బారినపడినారు
వందలు, వేలు, లక్షలు
తనువు చాలించారు
మేము చేసిన తప్పులు
కుప్పల తెప్పలు
మన్నించు మమ్ము
కోటిదండాలమ్మ ఉయ్యాలో
మమ్ము కావగా రావమ్మా
కోవిద్ 19 నుండి ఉయ్యాలో
విముక్తి చేయమ్మా ఉయ్యాలో
మమ్ము దీవించమ్మా ఉయ్యాలో.
శుభం భూయాత్!
సర్వేజనాః సుఖినో భవంతు!

–శారద శృంగేరి
94902 61119

రాత - గీత

గ్లోబ్ వార్మింగ్

భూమి
తన చుట్టూ తాను
తిరుగుతూ
ఇప్పుడు
సామ్రాజ్యవాదపు
సాలెగూటిలో చిక్కుకుంది
భూమిపుత్రులారా!
భూగోళం
బుగ్రగా మారకముందే
బుక్కెడు బువ్వకొరకు
పిడికెడు చెమట మట్టిని
పోరాడి
కాపాడుకుందాం రండీ!!

నో ఛేంజ్

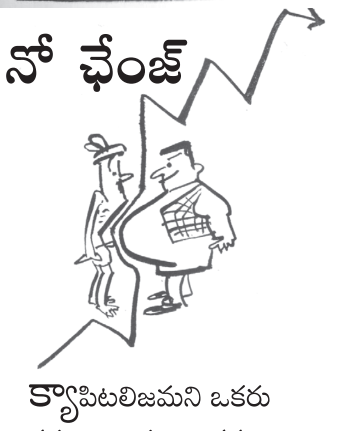

క్యాపిటలిజమని ఒకరు
కమ్యూనిజమని ఒకరూ
మార్క్సిజమని ఇంకొకరు
మావోయిజమని మరొకరూ
ఎన్ని యిజాలు వచ్చినా
'ఏడు దశాబ్దాల'
నా బతుకు యిజాన్ని
మార్చలేదెవ్వరూ..

రాత–శిల్పా జగదీష్
సెల్: 9290827384
గీత–వర్చస్వి

నేటినిజం
సాహితీ కెరటాలు

E-mail : netinijam93@gmail.com website: www.netinijam.com

గురువారం 15-10-2020 ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 హైదరాబాద్ 3

కాలం మోసుకెళ్లిన పాటల పూల రుతువు

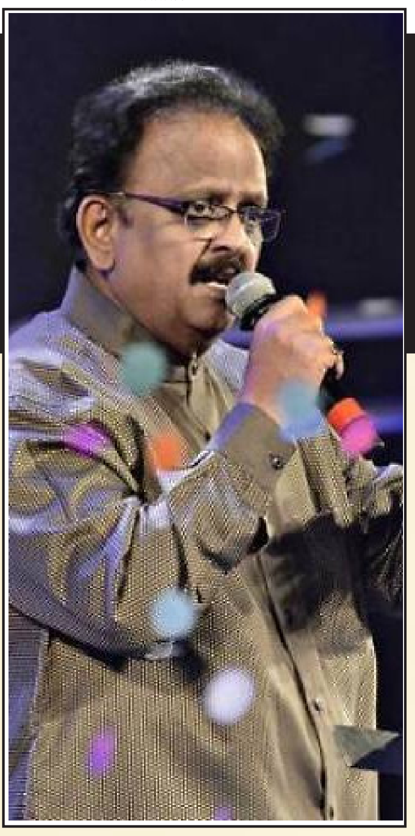

అతడో పాటల పూల రుతువు. స్వరాల మేలి ముసుగు క్రతువు. అతడో రాగ విలాసమెరిగిన స్వర విలాసి. స్వర విరోధమెరుగని విలక్షణ విలసన కలాపి. అతడు విరసమెరుగని విరామం లేని విసుగు చెందని స్వర సామ్రాట్టు. స్వర జ్ఞాన నిధానమైన జన హృదయ విజేత. అతడు సంగీత వన స్వర సౌందర్య సీమల మనమనముల నిలుపు గంధర్వ గాన వనమాలి. అతడో తీయని తన్మయ స్వరం. అతడే బాల సుబ్రహ్మణ్యం.

"శ్రుతి నీవు గతి నీవు
ఈ నా కృతి నీవు భారతి
ధృతి నీవు ద్యుతి నీవు
శరణాగతి నీవు భారతి" – అనే స్తుత్యాలాపనతో భారతిని స్మరించి, ఆ నలువ చెలిని మెప్పించి, ఆమె కరుణా కటాక్షసిద్ధినొందారు కనుకనే ఉత్తేజం, ఊర్జితం, ఉద్రేకం, ఉద్వేగం, ఓదార్పు, జాలి, లలి, లాలి, విషాదం, శృంగారం, ఆధ్యాత్మికత, ఆరాధన, చిలిపితనం, వేడుకోలు ఇలా ఎన్నెన్నో అనుభూతి గళ తంత్రుల గాన సరాలను సురానందమందించి తన్మయత్వపు మత్తున ముంచారు మనను.

"ఏమి ఈ వింత మోహం" అనే పాటలో ప్రారంభమైన తన స్వర్వార్చన ప్రస్తానంలో దండకాలు, పద్యాలు, యుగళ గీతాలు, సోలో పాటలు, స్తోత్రాలు గానం చేసి జనస్తోత్ర మందుకున్నారు బాలు. వేణువులా బాలు స్వరం శ్రుతిలయలకు సుందరాతి సుందరంగా ప్రాణ ప్రతిష్ట గావించింది.

"సత్య సాధనకు సత్య శోధనకు సంగీతమే ప్రాణము" – అని గుర్తెరిగిన బాలు కవుల కలం చిలికిన అక్షర భావం ముభావం అభావం కానీక సంభావనా ప్రభావం పరివ్యాప్తి నందేలా అమరత్వమందేలా, శ్రుతి శుభగంగా రాగాలాపన చేశారు. అంతే కాదు కేవలం అక్షరాలను రాగాలతో జతపరిచి ఆలపించటం కాక అక్షరాల వెనుక ఉన్న ఆద ఆరాటం ఏమో అవగతం చేసుకొని అద్భుతావిష్కరణ చేసే విద్య బాలుకు తెలిసినట్లు వేరొకరికి తెలియదంటే అతిశయోక్తి కాదు. అంటే వారి గళ నాధ గమకాల గమనాల గుణ గణముల గల ఘనత నెంచగలమా!'

'సంగీతమపి సాహిత్యం
సరస్వతీస్తగన ద్వయం
ఏకమాపాత మధురం
అన్యదాలోచనామృతం' – అన్న ఈ సత్యం తెలిసి సంగీత సాహిత్యాలనే స్వాధ్యాయముగా భావించి, స్వరాలాపనలో స్వరారోహణావరోహణల స్వారస్యమెరిగిన రసజ్ఞతతో నవకపు నాజూకు రాగాల నవ నవోన్మేషంగా, నలువుగా నయగారంగా నవరస ప్రదర్శనానందాన తెలుగు వాడినని చెప్పుకుని తెలుగు భాష మీద వన్నె తగ్గని ప్రేమతో వర్ణ, పద, శబ్దోచ్చారణా సౌందర్యాన్ని, తెలుగు భాష తీయదనాన్ని అపరిమిత రీతిని తన గాన మాధుర్యంతో నేల నాలుగు చెరగులా చాటి మన హృదయ కేదారాలను గాన రసప్లావితం చేశారు.

ఆయన శ్వాసాలాపనా ధ్వని రాయి వంటి మనసునైనా రామ మందిరంగా ఆరామ సుందరంగా మార్చగల శక్తి రూపం. భక్తిరస రాగిణిగా భావోద్వేగసిక్తమైన బాలు స్వరం– "గిరినందిని శివరంజని భవభంజని జననీ" –అంటూ పాడిన పాట మానసాలను భక్తి పారవశ్యంలో ముంచెత్తుతుంది. అక్షరోచ్చారణా కేళిలో ఆరితేరిన బాలు ఏ వర్ణాన్నెలా పలికితే – ఏ అక్షరాన్నెంత నొక్కి పలికితే కవి ఆశించిన భావం ద్యోతకమౌతుందో తెలిసిన అక్షర మాంత్రికుడు బాలు. భక్తి భావంలో ఆర్ద్రతను కలగలిపి పాడిన పాటలనేకం మనకు తెలుగు గుడిలోని గంటలా మన ఎదల మోగుతూనే ఉంటాయి.

మనశ్శరీరాలనత్యంత ప్రభావితం చేసేది శృంగారం. శృంగార తపనల తమకపు హాయిని తన గాత్ర గారాబాన మరువలేని తీరున మన మనసులను మైమరపించే విధాన వినిపించిన విధానానికి నిదర్శనం.

"మల్లెలు పూచే వెన్నెల కాసే
ఈ రేయి హాయిగా
మమతలు తీయగ పెనవేయి
నన్ను తీయగా
ముసిముసి నవ్వులలో గుసగుస లాడినవే
మిస మిస వెన్నెలలో మిలమిలలాడినవే
నీ బిగి కౌగిలిలో జాబిలి రాత్రులే
కాటుకలంటుకున్న కౌగిలింతలెంత వింతలే"

– అన్న పాట. ఆభేరి రాగంలో పాడిన ఈ పాటలో బాలు గాత్రం వింత శృంగార రాగపు గారామునెంత గారాబంగా ఒలికించిందో... "మమతలు రేయిగ పెనవేయి నన్ను తీయగా" – అనటంలోనే కాదు పాటంతా కవి రాసిన పద-భావ సౌందర్యాన్ని మచ్చు చల్లినట్లు – ఓ మైమరపు అల అలమినట్లు తన్మయత్వపు మునకలో మునిగినట్లు బాలు గళం చిత్ర విచిత్ర భావ గమకాల సోయగపు సోనలలో ముంచుతుంది. అలాగే అంత అందంగా –

" చుట్టూ చెంగావి చీర కట్టావే చిలకమ్మా
బొట్టు కాటుక పెట్టి నేను కట్టే పాటలు
చుట్టీ ఆశపడే కళ్ళల్లో ఊసులాడు వెన్నెల బొమ్మ" – అంటూ కవి భావుకతకే అందం అద్దేలా మోహనంగా ఆలపించారు. **"మనసే వెన్నెలగా బ్రతుకే పున్నమిగా"** – అని పాడిన పాట వెన్నెలంత అందమైన పాట.

"మానస వీణ మధుగీతం
మన సంసారం సంగీతం" – ఈ పాటలో
"జాబిలి కన్న నా చెలిమిన్న
పులకింతలకే పూచిన పొన్న
కానుక లేమి నేనివ్వగలను
కన్నుల కాటుక నేనవ్వగలను" –
ప్రేమ లాలిత్యాన్నంతా వినే మనసునంటేలా అద్భుతంగా పలికించారు.

"కోవెల్లో వెలిగే దీపం దేవి నా తల్లి
కోవెల్లో తిరిగే పాటల గువ్వ నా చెల్లి
గువ్వంటే గువ్వ కాదు గొరవంక కాని
వంకంటే వంక కాదు నెల వంక కాని"
అన్న పాటలో చెల్లి పట్ల అన్నకుండే వాత్సల్యాన్ని తన స్వరంలో అద్భుతంగా పలికించారు.

"జీవితమంటే అంతులేని ఒక పోరాటం
బ్రతుకు తెరవుకై పెనుగులాడుటె ఆరాటం
కృషి చేశావంటె – ఎదురీదావంటే
సాధించేవు గెలిచేవు నీదే జయం" – అంటూ
నీరస హృదయాలకు ఉత్తేజ ఉత్సాహాలను ప్రబోధించే పాటలతో పాటు, 'పుణ్యభూమి నా దేశం" వంటి దేశభక్తి గీతాలు,

"రగిలింది విప్లవాగ్ని ఈ రోజు
ఆ అగ్ని పేరు అల్లూరి సీతారామరాజు" వంటి విప్లవాత్మక గీతాలు, "సాపాటు ఎటూ లేదు పాటైనా పాడు బ్రదర్" వంటి వ్యంగ్యాత్మకమైన పాటలు, 'పాట ఆగిందా ఒక సీటు గోవిందా' వంటి సరదా పాటలను ఆయా భావాలను తన స్వరంలో ఆకర్షణీయంగా అద్వితీయంగా వినిపించారు.

రాజశ్రీ, సిరివెన్నెల, వేటూరి, దేవులపల్లి, దాశరథి, శ్రీశ్రీ, నారాయణరెడ్డి మొదలైన ఎందరెందరో రచించిన పాటలను స్వరాల వరాల మూటలుగా, సాటిలేని మేటి సుస్వర పేటలుగా చేసి మన హృదయ శ్రవణాలను నలంకరించారు బాలు.

'సంగీత ప్రేమికులను, రసజ్ఞులను ఉర్రూతలూగించే విధాన సంప్రదాయ సంగీత రీతిని స్వరం సారించి గానం చేసిన గీతాలన్ని కల్యాణి, మోహన, శివరంజని, శంకరాభరణం, హంసనాదం, అరుదైన చారుకేశి ఇత్యాది రాగాలనెన్నింటినో అవలీలగా పాడి వాణినే మెప్పించిన వారు బాలు' నాద రాగ భావమయమైన గాన ప్రవాహాన మనసానందడోలల నూపిన బాలు భక్తి భావోద్వేగాన మోహన రాగంలో – 'శివాని భవాని శర్వాణీ గిరినందిని శివరంజని భవభంజని జననీ

శతవిధాల శృతి విధాన స్తుతులు గలుపలేని నీ సుతుడనే శివానీ' – అని ఆ వీణాపాణిని వేడుకొని సిరివెన్నెల పద సరళిననుసరించి పాట పాడిన తీరు అబ్బురమనిపిస్తుంది.

"శంకరా నాద శరీరా పరా
వేద విహారా హరా జీవేశ్వరా"– అనే పాటలో
"మెరిసే మెరుపులు మురిసే పెదవుల
చిరు చిరు నవ్వులు కాబోలు
ఉరిమే ఉరుములు సరిసరి నటనల
సిరిసిరి మువ్వలు కాబోలు
పరవశాన శిరసూగంగా
ధరకు జారెగా శివగంగా
నా గానలహరి నువు మునుగంగా
ఆనంద వృష్టినే తడవంగా ".. అంటూ
"పదములు తామే పెదవులు కాగా
గుండెయలే అందియులై మ్రోగా
వేదం అణువణువున నాదం' – అంటూ
ఎంత పారవశ్యాన్ననుభవించారో .నాకు పంథాలో.. ఎంతగా తమ గమకిత కంఠనాదాన జన ప్రాణ పాదులకు ఆహ్లాదమిచ్చారో..బాలు.

"ఓంకార నాదాలు సంధానమౌ గానమే శంకరాభరణము
శంకర గళ నిగళము శ్రీహరి పద కమలము
రాగ రత్న మాలికా తరళము శంకరాభరణము
శారద వీణా రాగ చంద్రికా పులకిత శారద రాత్రము
నారద నీరద మహతీ నినాద గమకిత శ్రావణ గీతము
రసికులకనురాగమై రస గంగలో తానమై
పల్లవించు సామ వేద మంత్రము శంకరాభరణము"
– అంటూ

కవి శంకరాభరణ రాగం గొప్పతనాన్నెంత గొప్పగా నిర్వచించారో అంతే ఘనంగా బాలు స్వరం భావప్రకటనా ప్రదర్శితమైంది.

సర్వులను రంజింపచేసే శివరంజని రాగంలో శోకరసాన్ని ఉత్సాహాన్ని ఒలికిస్తూ బాలు ఆలపించడం ఓ విశేషం. నందానికే ఆనందమిచ్చారు బాలు.

"అంతర్యామి అలసితి సొలసితి
ఇంతటి నీ శరణిదే చొచ్చితిని
కోరిన కోర్కెలు కోయని కట్లు
తీరవు నీవవి తెంచక
భారపు పగ్గాలు పాపపుణ్యములు
మేలుకొనపోవు నీవు వద్దనక" – అంటూ
తన గళ కలశంలో శోక రసాన్నెంతగ నింపారో... ఈ లోకంలో సుఖదుఃఖాలతో అలసిన జీవి ఆత్మజ్ఞానంతో కోరికలన్నీ బంధించే కట్లు వంటివని వాటిని నీవే తెంచాలి అని భగవంతుడి ముందు మోకరిల్లితే – ఇలాగే వేడుకుంటాడేమో..

క్రౌంచ పక్షి విషాదాన్ని తన స్వరాన నింపుకుని విషాదమే వితాకు నందేలా స్వాంతననెరుగని విషాదాన్ని స్వర తంత్రుల సవ్వళ్ళ సుడులు తిరిగి ఎదలను రాపిడి పెట్టేలా

" ఎవరికి తెలుసు చితికిన మనసు
చితిగా రగులునని" –
"ఎడారిలో కోయిలా తెల్లారనీ రేయిలా
పూ దారులన్ని గోదారి కాగా
పాడింది కన్నీటి పాట
....
ఆమనులే వేసవులై
రగిలింది ఈ రాలు పూత" –
"నిన్ను మరచి పోవాలని
అన్ని విడచి వెళ్ళాలని
ఎన్నిసార్లో అనుకున్నా
మనసు రాక మానుకున్నా"–
"తలుపు మూసిన తల వాకిట నే
పగలు రేయి నిలుచున్నా
పిలిచి పిలిచి బదులే రాక
అలసి తిరిగి వెళుతున్నా
నా దాహం తీరనిది
నీ హృదయం కరగనిది"– అంటూ

–రాజా వాసిరెడ్డి మల్లీశ్వరి
9866583907

ఓ భగ్న హృదయపు ఆవేదనను, ఆర్తిని విషణ్ణ హృదయ విలాప రాగాలాప సల్లాప కలాపంగా తన స్వర స్పర్శతో అద్భుతంగా వినిపించారు.

"ప్రాణము నీదని గానము నీవని
ప్రాణమే గానమనీ
మౌన విచక్షణ గాన విలక్షణ
రాగమె యోగమని
నాదోపాసన చేసిన వాడను
నీ వాడను నేనైతే
దిక్కరీంద్రజిత హిమగిరీంద్ర సిత
ఖందరా నీల కంధరా
క్షుద్రులెరుగని రుద్రవీణ నిర్ణిద్ర
గానమిది అవధరించరా
విని తరించరా" – అని పరమాత్మతో మొరవిడుతూ ఆహ్వానిస్తూ,

"అణువు అణువున వెలసిన దేవా
కనువెలుగై మము నడిపించరావా" –

అని వేడుకొంటూ సంగీత రససిద్ధుడైన బాలు, గాన పారిజాతి సౌరభమై ప్రాతఃకాల సౌజన్యమై జనాంతరంగ అంతస్సీమల నిలచిన బాలు పాట ఒడిని గుండె తడిని మిగిల్చి అదృశ్యమైనాడు.

బాలు శ్వాస స్వరాలాపన నిలచిన వేళ, అభిమానుల ఆక్రోశమే సంతకమై నిలచిన వేళనైనా వెన్నెల్లో ఆలోజు వంటి సరస రాగ విలసితమైన నీ మధుర గానం వినగలగటం ఏ పూర్వ యోగమో నీ గానంతో ప్రతి హృదయం పులకితమైంది చెంగలువల చందు ఐంది.

క్షితి మృతి లేని తన మధుర గానంతో రస రాగాలూది తెలుగు పలుకు చక్కదనం తెలిపి, అలసితి అంటూ ఈ లోకానికి వీడ్కోలు పలికి, తన గానామృతాన్ని అందించటానికే అంబరాంగణాన రమ్య రసరాగ గంగా తరంగ రంగాన కచేరి గావింప

"పాడనా తీయగా కమ్మని ఒక పాట" అని ఊరిస్తూ,
"పాటగా బతకనా మీ అందరి నోట" – అని అడుగుతూ,
"ఆరాధనే అమృత వర్షం అనుకున్నా ఆవేదనే హాలాహలమనుకున్నా నా గానమాగదులే" – అంటూనే దివికేగినాడు.

భండారు విజయ అంతరంగ మధనం

పుస్తక సమీక్ష

1984సం॥లో తొలి కవితా సంపుటి "దీపిక" 2016లో మలి కవితా సంపుటి తడి ఆరని దుఃఖం" యిప్పుడు తాజాగా "అలల అంతరంగం" పేరిట మరో కవితా పొత్తం. యిదీ కవయిత్రి భండారు విజయ కవిత్వ ప్రస్థానం. ఈ మధ్యకాలంలో ఆమె ఓ అయిదు సంకలనాలకు సహ సంపాదకత్వం నిర్వహించడమేగాక సమాజాన్ని, దేశ విదేశాల్లోని విషాద సంఘటనలను నిశితంగా అధ్యయనం చేస్తు మనసు స్పందించినప్పుడల్లా తన అంతరంగంలోని భావోద్వేగాన్ని, కవితలుగా మలిచి మన ముందు వుంచుతున్నారు. ఒక్కో కవిత ఆమె అంతరంగం నుండి ఎగసిపడ్డ ఒక అలగా భావించవచ్చు.

భండారు విజయ ఎంచుకున్న కవితా వస్తువులన్నీ స్త్రీల సమస్యలే. గృహ హింస, పరువు హత్య, మానభంగం, వరకట్న వేధింపు, భ్రూణహత్య, అకాల మరణం, నుసి అవుతున్న బాల్యం, హరించిపోతున్న స్త్రీ స్వేచ్ఛ యిలా సమాజంలోని దారుణ పరిస్థితులకు అద్దం పట్టు కవిత్వం ప్రవహిస్తుంది. వంచనకు గురవుతున్న స్త్రీ అంటే "నేను" వంచనకు గురి చేస్తున్న మగాడిని లేదూ "నువ్వు"ను ప్రశ్నిస్తు, నిరసిస్తు, శపిస్తు సంధించిన కవితాస్త్రాలు యివి. "ఈ అకృత్యాలను ఎదుర్కొనే విధంబెట్టిదనిన" అనే సందేశం కూడా సూటిగానే వినిపిస్తుంది కవయిత్రి.

అసలు కవయిత్రి సంభావిస్తున్న "మగాడు" ఎవరు? తండ్రి, అన్న, తమ్ముడు, ప్రియుడు, కొడుకు, భర్త ఎవరైనా కావొచ్చు. "చివరికి మృత్యువై కబళిస్తాడు" అంటు తీర్మానించేస్తారు. కారణం? "అణచివేత, అహంకారం, అన్ని అకృత్యాల నిక్షిప్తం వాడిలోనే"

ఎందుకు? "రాజ్యం వాడికి మను పగ్గాలను, పితృస్వామ్య భావజాలాన్ని, తల్లి కడుపున జీవం పోసుకుంటున్నప్పుడే.. ఇచ్చేసింది" అందుకట?. ఆమె దృష్టిలో **"చిక్కుముడులు విప్పలేని శవంలా/ మనిషెప్పటికీ అంతుచిక్కని పజిలే"! ఈ పజిల్ని ఛేదించే రోజులొచ్చేశాయి** అని హెచ్చరిస్తున్నారు విజయ. **"మేమిప్పుడిప్పుడే/ శతాబ్దాల సంకెళ్ళు విరిచి/ గమనాలను గ్రహిస్తున్నాం.. నూతన ముగింపును ప్రకటిస్తు.. కదులుతున్నాం"** ఏమిటా నూతన ముగింపు?

"మొగుడు చల్లగుండాలని/ ప్రార్థించే రోజుల నుండి/ మొగుడెప్పుడు చస్తాడా..అని/ ఎదురుచూసే రోజులొచ్చేస్తాయి' తస్మాత్ జాగ్రత్త!

'ఇవ్వటం మాత్రమే తెలిసిన వాళ్ళం
ఎప్పటికీ మీకు అర్థం కానివాళ్ళం"

అంటున్న అబలలల్లో చైతన్యం ఎలా వెల్లివిరిస్తోందో చూడండి.

"ఇప్పుడిప్పుడే కళ్ళు విప్పుతున్న వాళ్ళం
సంకెళ్ళు తెంచుకుంటున్న వాళ్లం
ప్రశ్నించటం నేర్చుకుంటున్న వాళ్ళం
ఇక హద్దులు గీస్తే ఆగని వాళ్ళం"
అంతేనా? "ఎప్పటికీ మీకు అర్థం కానివాళ్ళం"

అంటు నేటి స్త్రీల అంతరంగాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్నారు కవయిత్రి.

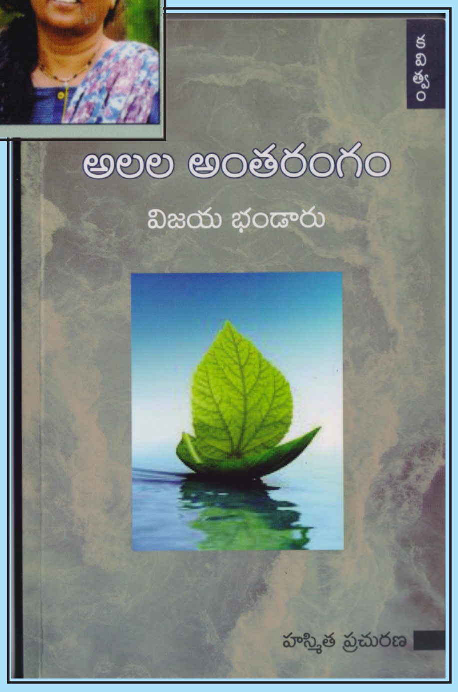

"ఆర్థిక సమానతోనే సాధికారిత
స్వేచ్ఛ, స్వాతంత్ర్యాలే
మా అస్థిత్వాలు" అని తేల్చేస్తున్నారు విజయ.

బంధాలతో సంబంధం లేదు. మగాడైతే చాలు. "అనేకాకాశాలు" అనే కవితలో కవయిత్రి కలం ఆవేశం గమనార్హం.

"పాతాలను చెప్పాల్సిన పంతుళ్ళు
సహానుభూతిని పంచాల్సిన స్నేహితులు
కన్నవారు.. తోడబుట్టిన వారు
బాబాయిలు.. మామయ్యలు
తాతలు.. వారి తండ్రులు
బంధువులు.. వారి గణాలు
కట్టుకున్న వాడెవడైనా
మనిషితనాన్ని, మృగ్యం చేస్తుంటే
క్షణ క్షణం కుమిలిపోయి
గాయాలకు లేపనాలు పూస్తూ
నిరంతరంగా పారుతున్న సెలయేరై
ఆమె
అనేకాకాశాలను మెస్తూనే.."

యివీ కొన్ని కవిత్వ పంక్తులు.. "పాపం ఆమె" అనిపిస్తోంది కదూ!

యిలా.. స్త్రీ అంతరంగాన్ని వినిపిస్తు రాసిన అనేక కవితల్తో బాటు పురుషుడి మనఃస్థితిని గూడ బహిరంగం గానే ప్రకటిస్తున్నారు విజయ.

గృహ హింసను భరించలేక ఆమె ఒంటిమీద వున్న ఆభరణాలతో ఇల్లు విడిచి వెళ్ళి పోయిందట. **"బజారుకని చెప్పి వెళ్ళింది/తిరిగి రాక పదిరోజులైంది"** అందుకని ఆమె భర్త ప్రకటన విడుదల చేస్తున్నాడు.

"నీకు రావటం ఇష్టం లేక పోయినా
కనీసం విడాకుల పత్రాలపై సంతకాన్నైనా పంపు"

ఇంటిపని, పిల్లల పెంపకం, బామ్మర్దుల బెదిరింపులు, పోలీసుల వేధింపులు, ఉద్యోగ బాధ్యతలతో సతమతమవుతున్న అతడు భార్య ఆచూకీ తెలియజేసిన వారికి పారితోషికం ప్రకటిస్తున్నాడు. బ్రతికి వున్న సమాచారంగాని, చనిపోయిన ఆనవాళ్ళుగాని ఏదైనా సరే.. వెంటనే తెలియజేయమని అర్థిస్తున్నాడు. కొస మెరుపు ఏమిటంటే..

"నీవు వున్నావో లేదో! తెలిస్తేనే కదా
ఇన్సురెన్స్ పాలసీలు వచ్చేవి!!" ఇదీ కవితాత్మ.

కవయిత్రిది స్త్రీ వాదమా? పురుష ద్వేషమా? పాఠకులకే వదిలేస్తున్నాను.

యిక సంఘటనలను కవితలుగా అల్లిన సందర్భాలు కూడా చాలానే వున్నయి.

ఇటలీలో ఓ తాత తాను దత్తతకు సిద్ధంగా వున్నానని వేడుకుంటున్న "తాతయ్య దత్తత" గోవా ఉద్యమకారుడు బిస్మార్క్ తల్లి 90 ఏళ్ళ వృద్ధురాలు ఇస్తలిస్ డయాలిస్‌ను కలిసిన సందర్భంగా రాసిన "మరియా ఇస్తలిన్ డయాస్", తాలిబన్ల బారిన పడ్డ 'ఓ అఫ్గన్ అమ్మ' ఖలీల్ జిబ్రాన్ కవిత చదివింతర్వాత రాసిన "కలల పడవ" మానసికంగా చేస్తున్న "పరువు హత్య" నాలుగు సంవత్సరాల పసికూనపై అఘాయిత్యం జరిపిన ఓ మృగాడి పైశాచికత్వాన్ని దృశ్యమానం చేసిన "చిట్ట చివరి లేఖ", సిరియా శరణార్థుల శిబిరాలపై జరుగుతున్న వైమానిక దాడులను ఖండించిన **"ప్రశ్నించటమే తప్పైన చోట"** ఇత్యాది కవితలు కడు హృద్యంగా, ఆలోచనలు రేకత్తించేవిగా వున్నాయి.

ఈ సంపుటిలోని కవితలన్నీ చదివింతర్వాత పురుషుడిపై కవయిత్రి దాడి చేసిందనిపిస్తే అది పాఠకుడి తప్పుకాదు. విషయ వ్యక్తీకరణలో స్పష్టత లోపించడం కారణం కావొచ్చు. ఒకే వస్తువును కేంద్రంగా చేసుకుని రాసిన అనేక కవితల్లో వైవిధ్యం కొరవడిందేమోననిపించక మానదు.

ప్రముఖ సాహితీ విదుషీమణి కాత్యాయనీ విద్మహే అభిప్రాయబడినట్టు సుదీర్ఘంగా కాక మరింత చిక్కగా కవితల్ని తీర్చిదిద్దుతే బాగుండేది. సుదీర్ఘంగా సాగిన కవితలలో పాదానికీ పాదానికీ మధ్య కర్త, కర్మ, క్రియల నడుమ మరియు భిన్న, కవితా భాగాల మధ్య అన్వయంపై మరింత శ్రద్ధ పెడితే బాగుండేదని నాకు కూడా అనిపించింది.

నిరంతరం అధ్యయనంతో, నిర్విరామ సాధనతో ఈ చిన్ని చిన్ని లోపాలను కవయిత్రి అధిగమించగలదని, మరింత వైవిధ్యభరిత కవిత్వంతో త్వరలో కవితా ప్రియులను అలరిస్తుందనీ నా నమ్మకం.

– రమణ వెలమకన్ని
సెల్: 9866015040

ప్రతులకు: బండారు విజయ
హెచ్ఐజి బ్లాక్-1ఫ్లాట్-10, బాగ్‌లింగంపల్లి
హైదరాబాద్-500 044
సెల్: 8801910908

మానసిక ప్రశాంతతకు 'భక్తి సంగీతం దోహదం'

కేవీ శివకుమార్‌ను సత్కరిస్తున్న అతిథులు.

మానసిక ప్రశాంతతకు భక్తి మార్గంతో పాటు భక్తి సంగీతం దోహదపడుతుందని నేటినిజం దినపత్రిక సంపాదకులు బైస దేవదాసు అన్నారు. శివకేశవులు సాంస్కృతిక సంస్థ ఆధ్వర్యంలో శనివారం సాయంత్రం శ్రీ త్యాగరాయ గానసభలో భక్తి సంగీతం వీనుల విందుగా జరిగింది. సభలో గాయకుడు కేవీ శివకేశవులను అతిథులు సత్కరించారు. కార్యక్రమంలో ప్రముఖ కవి రఘుశ్రీ, సీతమ్మ, మోహన్, జయలక్ష్మి, డా॥శర్మ పాల్గొన్నారు.

విశ్వ విషాదయోగం

అనుభవంలోకి వచ్చేదాకా
ప్రతి ఊహ ఒక వింతే!
సాకారమయిన ఒక కొత్త యదార్థజీవితం
అలవాటయిన జీవితంగా మారిపోతున్నది
భూమి.. గడియారాలు తిరుగుతున్నా
అందరికీ కాలం ఆగిపోతున్నట్లున్నది
మనకు మనం విధించుకున్న సెలవుల్లో
నెలవుల్లోనే బందీలుగా ఉండిపోయాం
చరిత్రపుటల్లోకి నడిచి చదువుకుంటే
మనిషిగా ఎన్ని విపత్తులు ఎదిరించాం
ఎన్నెన్ని ఘోర ఉప్పెనల తీరాలు దాటాం
మరెన్నో మహమ్మారులను మట్టుబెట్టాం కదా ...
మేధోసంపత్తితో అవయవాలను కూడా మార్చగలిగాం
సైన్స్ బుజాలమీద కూర్చొని
శతాబ్దాలుగా ఊరేగుతూనే ఉన్నాం
మొహాలకు మాస్కులతో మరో ప్రయాణం మొదలైంది
ఎక్కడికెళ్లినా హ్యాండ్ శానిటైజర్
వదలలేని అలవాటుగా మారుతోంది
తోసుకుంటూ అరుచుకుంటూ
చాంతాడు లైన్లలో నిలుచునేవాళ్ళు
ఒకరికొకరు అంటీముట్టని దూరం పాటిస్తున్నారు
ఆలింగనాలు .. కరచాలనాలు పోగొట్టుకున్నాం
చిన్నప్పుడు అమ్మ అనేది
బయటికి వెళ్లకు .. బూచాడున్నాడని
ఇప్పుడు నిజంగానే నిజమయ్యింది
ఇప్పటిదాకా నాలుకతోనే విషం చిమ్మిన మనిషి
శరీరంకూడా విషాన్ని విస్తరింపజేస్తుందని
ఒక రంగుల బుడగలా భవిష్యత్తు మాయమవుతుందని
మనమంతా మనకి మనం దూరంగా మసలాలని
మానవజాతి ఇంకొన్నాళ్ళు
మనగలగాలంటే
ఈ విశ్వ విషాదయోగానికి
అర్థ తాత్పర్యాలు రాసుకుందాం

–డా. సి. భవానీదేవి
9866847000

పచ్చని తండ్లాట

మనిషిని కట్టడి చేయడానికి
కాళ్లు చేతులు కట్టేయాల్సిన పనిలేదు,
కన్నపేగుని మెలిబడితే చాలు –
ఎంతటి కొట్టుకులాట...!
ప్రాణం తోడేసేస్తున్నట్టు ఒకటే ఆగం...!
ఎన్ని సంగతులనీ.. ఎన్ని మాటలనీ..
ఎన్ని సందర్భాలని.. గుర్తుపెట్టుకుంటాం?
మనసు చంపుకుని దేన్నని చెరిగి పోస్తాం..?
అన్నీ కావాల్సిన క్షణాలే...
బంధాల తీగల్ని మరింత
పెనవేసుకోవాల్సిన గడియలే..
అయినా –
పయనించే దారిలో పూలే ముల్లై గుచ్చుకుంటే
నడకెలా సాగుతుంది ?
ఆరాటాల వెనుక ఒక ఆందోళనల బావి
నోరు తెరుచుకుంటుంది –!

జ్ఞాపకాల మూటని జీవితాంతం
దాచుకున్నప్పుడే అసలైన జీవితం!
అవసరాల అంగడిలో
ఒక్కొక్కటి జారవిడుచుకున్నాక
నాటుకున్న ఆత్మీయతల తడి తగలదు–
పంచుకున్న ప్రేమస్పృహ కోల్పోయినజీవితాలు
రాను రాను తీయటి స్పర్శని కోల్పోతాయి –!
ఒక వైపు చూడటమో..
భేదాల ఒంటికన్ను తో చూడటమో..
రానివాళ్ళకిప్పుడు తిప్పలెక్కువవుతోంది– రూపాయి
లెక్కలతో కొలుచుకుంటున్న తాడు
కోరికల బొంగరాన్ని ఎంత కాలం తిప్పుతుంది ?
కాలం వెంట పొగసూరుతున్న బంధాలు
ఎన్ని రూపాల్లో చిగురిస్తాయి..?
నీడనివ్వని చెట్టులా
ఎంత ఎదిగితే మాత్రం ఎం లాభం?
ఒక భవిష్యత్తు చిత్రపటాన్ని గీసుకుని
పదే పదే భయపెట్టడాన్ని ఇప్పుడేమంటాం–?
ప్రేమని కొలతల్లో పంచలేని
అమ్మ కదా!
ఎన్ని ధక్కా ముక్కీ లెదురైనా ..
గుండెల్లో అంతుచిక్కని ఒక తండ్లాట–
పేగు బంధాలన్నీ తడి ఆరకుండా
ఎప్పుడూ పచ్చగుండాలనే–!!

– మోతుకూరి అశోక్ కుమార్
9247380976

వలస వేదన

ఏడుస్తూ తెరుచుకున్న కళ్లు
ఏడ్పుల మధ్య మూతపడేదాక
పోరు...బ్రతుకు పోరు
గుప్పెడు మెతుకుల కోసం
గుక్కెడు నీటి కోసం
కాసింత నీడ కోసం
మైళ్లు...వేల మైళ్లు
మైలు రాళ్లను వెనక్కి తోస్తు
పయనం..అలుపెరుగని పయనం
నన్ను కన్నోళ్లను
నేను కన్నోళ్లను
చివరికి కట్టుకున్న యిల్లాల్ని
వదిలిన పయనం
నా కాళ్లు ఈ నేల మీదే
మట్టి వాసన
ఏ మాత్రం నాది కాదు
చుట్టూ జనాల గుంపులే
నా వాళ్లెవరు కానరారు
ఎడారుల్లో...
ఒయాసిస్సుకై వెదుకులాట
ఇసుక తిన్నెల్లో...
నాణాలకై దేవులాట
ఉన్నట్టుండి...
ఓ సునామిలా...
మరో భూకంపంలా...
మహమ్మారి...
చాపక్రింది నీరులా..మహమ్మారి
బెంగ...
ఏ దిక్కునుండి వస్తుందో
తెలియని బెంగ
ఎవరిని కాటేస్తుందో
అర్థం కాని బెంగ
ఇంటిపైకి మనస్సు మళ్లిన బెంగ
నా నేలలోనే...ఆరడుగుల
జాగ కోసం బెంగ
నా వాళ్ల మధ్యే...
చివరి ఘడియల కోసం బెంగ
అదేపనిగా ఆకాశం వైపు చూపు
నక్షత్రాలెన్ని ఉన్నాయనో కాదు
ముడుచుకున్న రెక్కల్ని
విమానాలెప్పుడు విప్పుకొంటాయో
క్షణాల లెక్కింపుల బెంగ

-డా॥ పాక వెంకటేశ్వర్లు
9849436891

పొదుపు విదుపులు

మూగజీవాల రోదన
మనకు ప్రకృతిలో ప్రయాణ అనుభూతి
(జంతుప్రదర్శనశాల)

ఆకలితీర్చే క్షేత్రం
గృహిణికి నిరంతరం అస్త్రశస్త్రవిన్యాసం
ఆహారోత్పత్తి ,(వంటగది)

ప్రకృతిలో వనరు
ధరణిలో మనకు సమకూరు
(అదే ఊటనీరు)

పక్షుల కిలకిల రావాలు
ధరణికి పచ్చలసొబగులు
(వర్షఋతు సూచన)

ఎగిరే తుండుగుడ్డా
పనికిరావు నీవు కిందపడ్డా
(చేరుమాలు)

గాలిని ఇచ్చే తిరుగలి
అది ఆగిందా మన పని కథాకళి
(సీలింగ్ ఫ్యాన్)

రుచికి రారాజు
అది లేనిదే గడవదేరోజు
(లవణం)

మధ్యతరగతి జీవుల
వేసవి విడిది
(ఎయిర్ కండిషన్ గది)

మోతమోగటం చేత
హస్త భూషణం అయ్యింది అంచేత
(చరవాణి)

కవితకు కాదేది అనర్హం
పలు సంస్కృతులలో భిన్నం ఆహార్యం
కంటికి ఇంపైనదే ఆహ్లాదం
(దుస్తులు)

దేవుళ్ళకు రెస్టింగ్ ప్లేస్
మనకు డివైన్ డెకరేషన్ ప్లేస్
(పూజగది)

పలువస్తువులకు ప్రదర్శన ,అందరికి ఆకర్షణ
డబ్బు ఖర్చుపెట్టాలంటేనే సంఘర్షణ
(సూపర్ మార్కెట్)

కళ్ళుమూస్తే మత్తుగా
మేను వాలిస్తే మెత్తగా,నిద్రాదేవి హత్తుకోగా
(మెత్తటి పాన్పు)

రక్తాన్ని పీలుస్తాయి, నిద్రను హరిస్తాయి
దానికి విరుగుడు ఫటాఫట్
(దోమలబ్యాట్)

వేసుకొంటే సంతృప్తి, చూసే కళ్ళకు ఆసక్తి
కొనాలంటేనే చేస్తుంది అశక్తి
(బంగారం)

ఒక దీపం ఆరగానే, మరో దీపం
వెనువెంటనే తన తోటి దీపాలతో ఉంటుంది
(చంద్రతారకలు)

అస్థికల అస్థిత్వం తగ్గినపుడు
నడకకు తీసుకో నా ఆసరా అంటుంది
(చేతికర్ర)

తెల్లని పలకల్ని పలుమార్లు
అన్నివైపులా నుండి శుభ్రపరుస్తుంది
(టూత్ బ్రష్)

సమస్తజ్ఞానానికి ఆలవాలం,అన్ని ప్రశ్నలకు
సమాధానం ,ఒకే కిటికి గుండా శోధన
(అంతర్జాలం)

నిలువైనదే ఆకారం
విలువైన వస్తువుల స్థావరం
వస్త్రాలకదే ఆధారం
(బట్టల బీరువా)

చూస్తే చిన్నగుండు ,
తీక్షణ కళ్ళు,వాడివినికిడి,కల్గి ఉండు
కన్నవిన్న వాటిని పట్టి బంధించి
రేపటి సాక్ష్యంగా మార్చును
(సిసి కెమెరా)

-సంధ్య సుత్రావె
9177615967

మనిషీ!!...నిన్ను గెలవలేకపోతున్నా.

నిన్నూ,,
నీ సుందర భూగోళాన్నీ
నా ముళ్ళ కిరీటంలో చొప్పించి
సమస్త జీవరాసినీ గుప్పిట పట్టాలని కలగన్నాను.
నీ విశ్వాసాల్ని పూర్తిగా గుల్లబర్చాలని
నీ విజ్ఞానాన్ని డొల్లపుర్రెగా అభివర్ణించాలని
వైద్యానికి అందని విధ్వంసక రూపంలో
అదృశ్య శరాన్ని ప్రయోగిస్తున్న ప్రతిసారీ..
సేవా ప్రతిశరముతో నిర్వీర్యం చేస్తున్నావు.
ఇంటినీ, ఒంటినీ పరిశుభ్రం చేసుకుంటూ
నలుసుగానే నన్ను అంతం చేయాలని
కొండంత పథకం రచిస్తున్నావు.
ముఖానికి మాస్క్ రక్షా కవచం ధరించి
శోకకారణినైన నా ఉనికిని వెలివేస్తూ
ఒడుపుగా తప్పుకు తిరుగుతున్నావు.
లాక్ డౌన్ పేరుతో లోకం తలుపులు బిగించి
నడి వీధిలో నన్ను అనాధలా నిలబెట్టి
మరణ శాసనం రచిస్తున్నావు.
'సామాజిక దూరం' సూత్రం ప్రతిపాదించి
పవిత్ర నమస్కారం యొక్క ప్రయోజనం తెలిపి
దరిచేర వీలులేని ఆంక్షల సంకెళ్ళు వేస్తున్నావు.
విపత్తును కూకటివేళ్ళతో పెకలించేందుకు
'క్వారంటైన్' ప్రథమ చికిత్స తో
'ప్రివెన్షన్ ఈస్ బెటర్ దెన్ క్యూర్' అంటూ
ముందుచూపును ముద్దుగా అమలుచేస్తున్నావు.
నే కూల్చిన దేహపు శకలాల్ని పోగేసి
ప్రాణంపోసి మానవత్వాన్ని నిలబెడుతున్నావు.
నే చేసిన గాయాల మరకల్ని
ఐసోలేషన్ మంత్రమేసి మటుమాయం చేస్తున్నావు.
నీ స్వార్థాన్ని పావుగా వాడి
మాయాక్రీడలో నిన్నే మట్టుపెట్టాలనుకున్నాను.
కానీ,,నువ్వు ప్రకటించిన యుద్ధమే గొప్పది!
నువ్వు నమ్ముకున్న వ్యూహమే పదునైనది.
నీ చుట్టూ ప్రేమ అనే సురక్షా కవచముంది.
నీ సాహసంలో సేవా దక్షత కనబడుతుంది.
జాతిని కాపాడుకునే తపనతో
కంటికి కనబడని నాతో పోరాడుతున్నావు చూడూ!
ఆ సంకల్పం ముందు తలవంచుతున్నా!
మనిషీ !...నిన్ను గెలవలేకపోతున్నా.

-చొక్కాపు.లక్ష్మu నాయుడు
9573250528

చదువరి - జ్ఞాన నిధి

తల్లిదండ్రులు జన్మనిస్తారు
గురువులు జీవిత మార్గాన్ని చూపిస్తారు..!

గరువులు...!
అపార విజ్ఞాన సంపద గల జ్ఞాన నిధులు
జగతిలో విద్యా వర్షం కురిపించు మేఘాలు
అంధవిశ్వాసపు చీకటిని పారద్రోలు రేరాజు
పంచభూతాదీనులు,నటరాజ వరపుత్రులు
గురువులార మీకు వందనం....!

గరువులు...!
ఆలోచన సాగరాన్ని చిలికి
జ్ఞానామృతం పంచేవారు
మనసా,వాచ,కర్మలకు మంచిని నేర్పేవారు
అరిషడ్వర్గాలను అదుపు చేసేవారు
జీవిత సవాళ్లను ఎదుర్కొనేందుకు
తర్ఫీదు నిచ్చే గురువులార మీకు వందనం.!

గరువులు...!
నిరాడంబరత,నిస్వార్థానికు నిదర్శనాలు
ప్రపంచాభివృద్ధికి సాక్షి భూతాలు
విశ్వ మానవాళికి నడత నేర్పినవారు
చరిత్ర సారాలను వడపోసే
గురువులార మీకు వందనం.!

గరువులు...!
వినయ విధేయతల విలువలు చెప్పేవారు
విద్యార్థుల ఉన్నతిని ఆకాంక్షించేవారు
విద్యార్థులనుండి ఏది కాంక్షించనివారు
వారి ఎదుగుదలను చూసి గర్వించేవారు
సంస్కృతి, సాంప్రదాయలకు
విలువల వలువలు చుట్టే
గురువులార మీకు వందనం.!

– ఆకుల.వెంకటరమణ
94417 17212

తరాలకు వారధి

వాలుకుర్చీ వరండాలో ఎంత ఠీవిగా దర్శనమిస్తుందో బాల్యంలో వేసవి సెలవులకు అమ్మమ్మగారింటికి వెళ్ళినప్పుడు....
విశాలమైన చతుశ్శాలభవంతి వంటింట్లో అమ్మమ్మ మడిగట్టుకొని వండడాలు...
తాతయ్య తెల్లదోవతి కట్టి భుజంమీద కండువతో ఒంటినిండ పట్టెవర్ధనాలతో ఎంతచక్కటి రూపమో...
తనకోసం వచ్చిపోయే ఊరిజనాలతో ఆఇల్లు ఎంతో కోలాహలంగా ఉండేది...
మేము ఓమూలన కచ్చకాయలు ఓనగుంటలు అష్టచెమ్మ ఆడుకుంటూ ఉన్నా నాచూపులెప్పుడూ ఆ వాలుకుర్చీ పైనే...
ఎప్పుడు కూర్చోవాల దాంట్లో అనుకునే దాన్ని కూర్చుందామంటె భయం ఏడ తాతయ్య గద్దిరిస్తాడో అని...
ఊరునుండి పోయేలోపు ఒక్కసారన్నా కూర్చోంది మనసునబట్టెది కాదు
అప్పుడనిపించేది "హమ్మయ్య" అని...
ఎంత పెద్ద సాహసమో నాకు అది చూసిన అక్క తాతయ్య రాని చెబుతానంటు బెదిరింపులు...
రచ్చబండ కు వెళ్ళిన తాతయ్య పెద్దపులోలె సరాయించుకుంటూ ఇంట్లోకడుగుపెట్టగానె దొంగల్లా నక్కి చూసెటోళ్ళం...
కాళ్ళు చేతులు కడుగుకోని అన్నంతిన్న తరువాత అమ్మమ్మ కట్టిచ్చే తాంబూలం నములుతూ కాసేపలా వాలుకుర్చీలో ఒరిగి....
ఆరోజటి ఊరుముచ్చట్లు తాను చెప్పిన తీర్పులను అమ్మమ్మ కు చెప్పుకుంటూ సేదతీరేవాడు....
ఇప్పుడా వాలుకుర్చీ చెదల్పట్టి తాతయ్య జ్ఞాపకాలతో ఇంకా నేనున్నానంటూ
తరాలకు వారధిగా పటాటోపం ప్రదర్శిస్తోంది పాపం సగం కూలిన వరండాలో...

-వకుళ వాసు
9989198334

ఏ కార్పో "రేటు" హాస్పిటల్

అదో కార్పో "రేటు" హాస్పిటల్
డబ్బు జబ్బు పట్టిన
బహుళ అంతస్తుల భవనం
జాతరలా పోలి ఉన్న ఇంద్రప్రస్థనం

చక్రాల కుర్చీలో ఒకరు
బతకాలన్న ఆశతో
స్ట్రెచర్ పై మరొకరు
జనన మరణాల సమ్మిళితం
అదో ప్రత్యేక ప్రపంచం...

ఏ గదిలో ఏం జరుగుతుందో
తెలియని అయోమయం
ఆర్తనాదాలు ఒకవైపు ...
ఆనంద భాష్పాలు మరోవైపు ...

చంకలో ఫైలుతో
ఏ వైద్యానికి ఏ గదిలోకెళ్ళాలో
బిక్కమొహాలతో రోగి బంధువులు
రకరకాల పరీక్షలు
వేలాది రూపాయలకై

పరుగు పందాలు....
డబ్బు చేత్తో పట్టుకొని
క్యాష్ కౌంటర్ ముందు
చాంతాడంత లైను

హాస్పిటల్‌కు
నేనే హెడ్డునని ఫీలయ్యి
రోగి బంధువులపై
సెక్యూరిటీ గార్డు హూంకరింపులు

ఐసీయూ, ఆపరేషన్ థియేటర్‌లో
ఏం జరుగుతుందో
ఎవరికీ తెలియని అయోమయం
కొత్త సినిమా రిలీజ్ ను తలపిస్తున్న
హాస్పిటల్ మెడికల్ షాపు

తుడిచే వాళ్ళు తుడుస్తూ
ఊడ్చే వాళ్ళు ఊడుస్తూ
నవ్వేవాళ్ళు నవ్వుతూ
ఏడ్చేవాళ్ళు
గట్టిగా ఏడ్చే స్వాతంత్ర్యం లేక
లోలోపలే కుమిలిపోతూ....

ఇలా అన్నీ ఒకేసారి కలగలిసిన
అదో వింత లోకం...

-మాధవ్ గుర్రాల
94926 48887

మెరుపులు

చిన్ని కృష్ణుడు
అష్టమిన పుట్టెను
దేవకి బిడ్డడు
యశోధమ్మ పెంచేను

చెరసాలలో పుట్టెను
ఆబాల గోపాలుడు
రెపల్లెలో పెరిగెను
అల్లరి కృష్ణుడు

అష్టమ అవతారము
పొందెను శ్రీకృష్ణుడు
అవతరించె దైవము
దుష్ట శిక్షకుడు

గోవర్ధనగిరినెత్తిండు
గోవులను కాపాడెను
చిన్నిబాల కృష్ణుడు
రక్కసులను చంపెను

గొల్లవారి ఇంటన
తినేను వెన్నను
అత్తకోడళ్ల మధ్యన
గొడవలను పెట్టేను

మన్నుతిన్న కృష్ణయ్య
యశోధకు నోటిలోన
బ్రహ్మాండం చూపెనయ
యశోద మిన్నకుండెను

ఖురుక్షేత్ర మందున
గీతను భోధించెను
పాండవుల పక్షాన
రణమందున నిలిచెను

గోపికల ప్రియుడిగా
చీరెలను దాచేను
ద్రౌపదికి యన్నగా
చీరనిచ్చి కాపాడెను

సత్యభామ సఖుడవు
రుక్మిణమ్మ భర్తవైన
తులసికి సరితూగావు
తులాభారము యందున

నరకాసుర సంహారము
చేసితివి కృష్ణా
కరోనాను అంతము
చేయుము కృష్ణా

-శీలోజు శోభన్ బాబు
9676858160

కరోన నినాదాలు

పడకు కరోన బారి
అదో మహమ్మారి

కరోన క్రమశిక్షణ
ఇచ్చింది మనకు శిక్షణ

దేశమంతా లాక్ డౌన్
కరోన డౌన్ డౌన్

మాస్క్ లేకపోతే
కరోన ఉస్కో

ఇది ఓ బయో వార్
హతంచేస్తాం ఖబడ్దార్

శుభ్రతే మన మందు
అదే పాటించు ముందు

కరోన తో విద్య లాస్
అవుతాం అంతా పాస్

కరోన అంతం
కావాలి మన పంతం

కరోన ఓ మత్తు
చేస్తాం దాన్ని చిత్తు

కరోన కాలం
తెచ్చింది కష్టం

కరోన అదృశ్యం
దేశ ప్రజల విజయం

కరోన కాటు
పేదలకు పోటు

వచ్చింది కరోన వ్యాక్సిన్
అదే ప్రజలకు ఆక్సిజన్

లేదెక్కడా పాజిటివ్
అంతా నెగిటివ్

ఇంట్లో ఉంటే లూటీ
బైటకు వెళితే లారీ

కరోన తో బంధువులు దూరం
మిగిలింది ఆదాయం

ప్రతి కవి రాశాడు నా పై కవిత్వం
ప్రతి కవి రాశాడు నాకు మరణ శాసనం

రాజ్యాలు కరోనాకు దాసోహం
రాజ్యాలే కుదిర్చాయి దాని పైత్యం

అందరి నోట కరోన మాట
అందరి నోట కరోన పాట

ఆరోగ్యానికి నిమ్మరసం
అందరికి అమృత పాయం

-కనుమ ఎల్లారెడ్డి
93915 23027

అబ్బా....బాధ.

కసి -కసి -కసి -కోపం- కోపం- కోపం,
చేతకాని తనపు కన్నీటి ఆక్రోశం-
దొర్లి- దొర్లి, పొర్లి- పొర్లి,..బాధ- బాధ
అంతం కాని కన్నీటి కథనాల వ్యధ ?

ఎందుకిలా...? స్త్రీలు చేసిన పాప మేమిటి?
అలనాడొక నిర్భయ, ఓ నాడొక ప్రియా..
ఒకనాడో దిశా , ఈ నాడో మనీషా..
పైశాచిక మానభంగాలతో అంగాంగ కోతల బలి?

లెక్క లేని అకృత్యాలు , తీర్పులేని తిరునాళ్ళు
అతి క్రూరంగా సాముహిక అత్యాచారాలు
కన్నీటి కడవల తో, కరకు మత్తు విందులు.
ఐనా ఆకలి తీరని రాబందులు. ?

కోరిక తీరని తాపం,గంట గంటకు? మధనం
సొమ్మసిల్లిన సొగసు సజీవ దహన కథనం.
మింటి కెగసిన మంటల్లో కాలిపోతున్న మానవత్వం.
తీర్పు నోచని కాయానికి, తిల తర్పణాలిడే కాలం ?

వాద వివాదాల వార్తా ప్రలాపాల నాటక రంగం పై
కాలయాపనలతో కనుమరుగౌతున్న న్యాయం.
కుళ్ళిన వ్యవస్థలో కొట్టు మిట్టాడు కుల వివాదపు-
పాచిక లాటల మంతనాలకు ,అడిగిన వాడు అతం?,

కరోనా సోకిన "న్యాయం" "కోమా"లోకి వెళ్లింది.
వెంటిలేటర్ పై ఆగీ ఆగని గుండె అదురుతోంది.
కళ్ళతో చూస్తుంది, కదల లేనంటోంది.
గుండె కొట్టుకుంటున్నా గోడుకు స్పందించదది ?

మూసుకుపోతున్న మానవత్వపు దారుల్లో
మొలచిన ముళ్ళను కూడా నరకలేని , మొండి-
"కత్తి లాంటి కలం" రాసుకుపోతున్న కవితలు-
ముక్కిన కాగిత పుటల్లో
కన్నీటి సంతాపాలు తెలుపుకుంటున్నాయి ?

-శ్రీమతి.
8097622021

భరోసా విత్తనాలు

బుడి బుడి అడుగులప్పుడే
భుజాలపై హమాలీ మోతలు
వడి వడి పరుగులప్పుడు
బుర్ర నిండా చదువుల తిప్పలు
ఎక్కలేని నునుపైన కొండలు
కునుకును దూరంచేసే కన్నోళ్ళ కలలు,

మహమ్మారి పుణ్యమాని
ఆన్ లైన్ గోసలు
ఒంట పట్టని ఇంటి పాఠాలు
ఇంతింతై పెరుగుతున్న
మనుమానపు పిచ్చి మొక్కలు
భయపెడుతున్న పరీక్షల భూతాలు,

అయోమయంలో అమాయక
బుద్ధి జీవులు
ఆలంబనకై చాచిన లేత చేతులు
కాలం కాటుకు రెపరెపలాడుతున్న
చిన్ని జ్యోతులు
ధైర్యపు ఇంధనానికై ఎదురు చూపులు,

ఆశల రెక్కలు కట్టుకొని
ఆకాశ వీధిలో విహరించాల్సినోళ్ళు
బంగారు పంజరంలో చిక్కుకున్న
భావి భారత పౌరులు

చిట్టి గుండెల్లో
నాటాలి భరోసా విత్తనాలు
చిరకాలం పొందాలి
కమ్మనైన ఫలాలు.

-గంభీరావుపేట యాదగిరి
9440617611.

మహా వృక్షం

అడవిలో పెరిగిన మొక్కరా
పశువుల నుండి గాయమాయేరా
మండ్ల కంచెతో రక్షణ పొందేనురా
వాన చినుకులు జీవం పోసేరా
చెట్టుగా పైపైకి ఎపుగా ఎదిగెరా
బాటసారుల నీడకు పిల్చేరా
కాయ పండ్లతో ఆకలి తీర్చేరా
స్వచ్ఛ గాలిని పంచేరా
కలపను ఇంటికి పంపేరా
వంట చెరుకుగా ఆకలి తీర్చేరా
మహా వృక్షమై ఎదిగెరా
వన సంపదను పెంచేరా
పచ్చని ప్రకృతిని ఇచ్చేరా
జంతు పశుపక్ష్యాదుల స్నేహం చేసేరా
చల్లని నీడతో జనుల మదిలో నిలిచేరా
తరతరాలకు నేస్తమయ్యేరా

-ఉండ్రాళ్ళ రాజేశం
9966946084

పల్లె మ'దూరం'

ముసుగు తీసి నిద్ర లేచి,
పల్లెని నిద్రలేపే ఆలోచనలో
ఆవలించి, ఒక కూర్చు తీసి
వెచ్చని ఎండని పల్లెపై వెదజల్లి,
నిద్రలేపిన సూర్యుడు.

రేకలు వారముందే పల్లెను విడిచి,
పొలం బాట పట్టి పైరుని జూసి
మురిసిన అన్నదాత
పొట్టకొచ్చిన చేనును కోసి
కల్లం లో పేర్చి, కనులార జూసి

పడుగు దులిపిన ధాన్యంరాశిని జేసి,
కాడెడ్లతో ధాన్యాన్ని పుట్లుగా కొలిసి,
ఇంటికొచ్చిన ధాన్యలక్ష్మిని ఆహ్వానించిన రైతన్న.

మరి, పల్లె ఆధునికత సోకని ప్రశాంత సీమా,
పల్లెజనం సత్యనిష్ఠ కలిగిన వనం,
కానీ, సాటి మనిషినీ మందలింపులేని నేటి పట్నం,
ఉరుకుల, పరుగుల జీవితానికే అంకితం.
ఆస్తులు, అంతస్తులున్న ఆనందంలేని అవిటిపట్నం,
మేడలు, కోటలున్న ముఖంలో నవ్వు లేనిప్రాణం

పల్లెకి, పట్నానికి భేదం నిస్వార్థ జీవనం,
పల్లె ప్రగతే దేశానికి కంటివెలుగు,
పట్నం ఎంత ఎదిగిన పల్లె పెట్టె
అన్నం లేకుంటే అధోగతి

-పల్లె రాజు
9666207288

రైతు

భూమిని నమ్ముకొని,
వ్యవసాయమునే జీవనాధారము చేసుకొని,
కాయకష్టము చేసి,
పంటలు పండించే పసిడివాడు "రైతు"

తన మెరుపు తానెరుగక,
తళ తళలాడవల్సిన తాను,
పంట మెరుపుల కోసము,
వేసిన పంట వృద్ధి కోసము
రేయింబవళ్లు రాజై ,కాపు కాచే కావలియై,
కళ్లలో వత్తులు వేసుకొని
పంటను కాపాడుకొనే ఓ వీర సైనికుడు "రైతు"

ఓ ఏడాది కాలము కలసిరాక,
చేతికి రావల్సిన పంట చేజారిపోయిన,
చేసిన అప్పులు చాంతాడంత పెరిగి
అప్పులు మరింతగా పెరిగినా,
తలరాత బాలేదనుకొని సరిపెట్టుకుంటాడేగాని,
తలపట్టుకుని దిగాలుపడి కూర్చోడు రైతు

రాబోయే ఏడాదిపై విశ్వాసముంచి
భూమి తల్లిపై అపారమైన నమ్మకముంచి
మరల పంటను పండించేందుకు
ఓ ఆశతో ముందుకు సాగే అన్నప్రదాత
అన్నదాత రైతు

అన్నాన్ని యిచ్చే రైతుకు అండగా నిల్చి,
రైతును చులకన చేయకుండా కాపాడుకుంటు
రైతు కళ్లలో ఆనందాన్ని చూసేలా
రైతుకు భరోసానిద్దాం,ధైర్యానిద్దాం
ఎందుకంటే
కేవలము వ్యవసాయము చేసే సమర్థుడు
రైతు ఒక్కడే –
పంటల కల తెల్సిన నేర్పరి–
పంట కళ నేర్చినవాడి కర్షకుడే –
కర్షకుడుకి హర్షానందిద్దాము –
రైతుకు జేజేలు పలుకుదాం

– విశ్వనాథ నరసింహం
సెల్: 9490971589

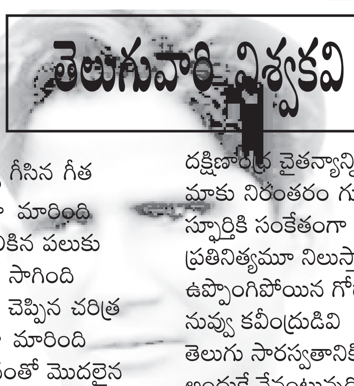

తెలుగువారి విశ్వకవి

నువ్వు గీసిన గీత
బొమ్మగా మారింది
నీవు పలికిన పలుకు
పాటలా సాగింది
నీ కలం చెప్పిన చరిత్ర
నవలలా మారింది
అవధానంతో మొదలైన
నీ ఆశు కవిత్వం
జానపదుల చెంతన చేరింది
బహుముఖీన ప్రతిభకు
నీవే ఒక అద్దం
బాపిరాజు పేరంటే
ప్రజ్ఞకు తొలి అర్థం
హిమబిందు
శాతవాహనుల కాలాన్ని
గోన గన్నారెడ్డి
చాళుక్య యుగాన్ని
నారాయణరావు
స్వాతంత్ర్య సంగ్రామ సందర్భాన్ని
కోనంగి
దక్షిణాంధ్ర చైతన్యాన్ని
మాకు నిరంతరం గుర్తు చేస్తాయి
స్ఫూర్తికి సంకేతంగా
ప్రతినిత్యమూ నిలుస్తాయి
ఉప్పొంగిపోయిన గోదావరి సాక్షిగా
నువ్వు కవీంద్రుడివి
తెలుగు సారస్వతానికి రవీంద్రుడివి
అందుకే నేనంటున్నది
మా తెలుగు జాతికి నీవు విశ్వకవివి.

(అడవి బాపిరాజు 125వ జయంతి సందర్భంగా..

-మద్దాళి రఘురామ్
సెల్: 9866057777

గ్రహణం లేని సూర్యుడు

సంపూర్ణ సూర్యగ్రహణం
లోకం చుట్టూ చీకటి
మా ఇంట్లో మాత్రం వెలుగు
నవ్వుతూ వాలుకుర్చీలో
నాన్న

సరిహద్దుల గాలి

నాకు వెంటనే
తుపాకులు కావాలి
ప్రాణాలు పోతేపోనీ
దేశ సరిహద్దుల గాలిని
పీల్చుకోవాలని వుంది

క్రొత్త తలగడ

ఒప్పలు అలసిపోయాయి
మా అబ్బాయి భుజం
నా నిద్రను జోకొట్టింది
అంతే ఇంట్లో వున్న తలగడ
వీధిలోకి నడిచింది

-డా. కె.జి. వేణు,
98480 70084

వృద్ధులను గౌరవించు !

వృద్ధాప్యం
శాపం కాదు
పాపం కాదు

పుట్టుట గిట్టుట
మధ్య కాలం
శరీర గతులు
సృష్టి ధర్మం

ఇంటికి దీపం
ఇల్లాలు,
జ్ఞానజ్యోతులు
తల్లిదండ్రులు

వృద్ధులను
గౌరవిద్దాం
వృద్ధాశ్రమాలకు
సెలవిద్దాం

-యెల్ది సుదర్శన్ పద్మశాలి
9892411067

అందినవి

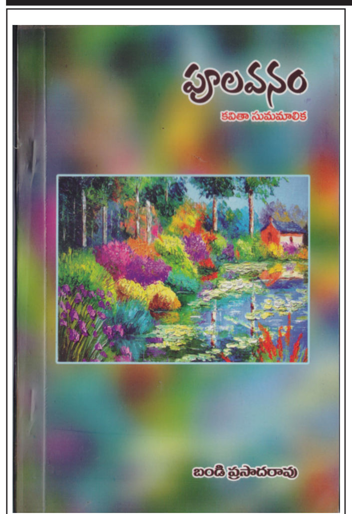

పుస్తకం: పూలవనం
రచయిత:బండి ప్రసాదరావు
ప్రతులకు:పొడగట్లపని పోస్ట్
రావులపాలెం మండలం
తూ॥గో॥జిల్లా–533 236

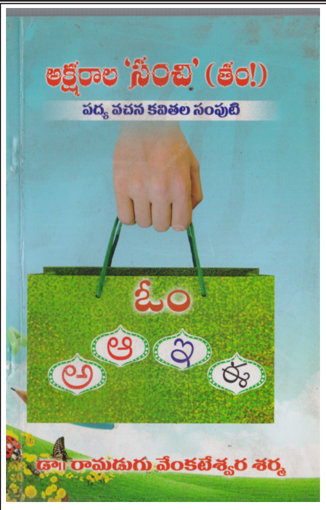

పుస్తకం: అక్షరాల 'సంచి' (తం!)
రచయిత: డా॥ రామడుగు వేంకటేశ్వర శర్మ
ప్రతులకు:ఫ్లాట్ నెం. 201, 2వ ఫ్లోర్
ఆర్.వి. టవర్స్, శ్రీ వేంకటేశ్వర బాలకుటీర్
వద్ద, 2/17,బ్రాడీపేట, గుంటూరు–522
002.సెల్: 9866944287

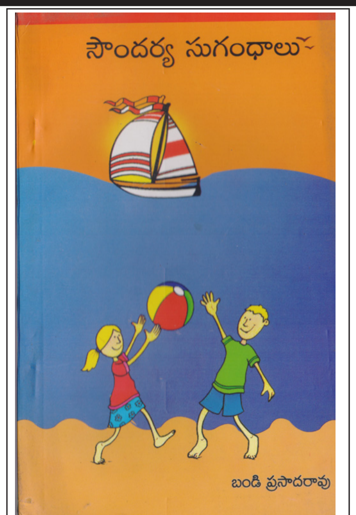

పుస్తకం: సౌందర్య సుగంధాలు
రచయిత: బండి ప్రసాదరావు
ప్రతులకు:పొడగట్లపని పోస్ట్
రావులపాలెం మండలం
తూ॥గో॥జిల్లా–533 236

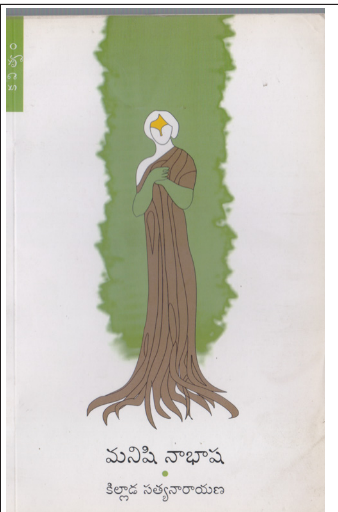

పుస్తకం: నవోదయ బుక్ హౌస్
రచయిత: కాచిగూడ, హైదరాబాద్
ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్. ఏ.పి.
మరియు అన్ని పుస్తక బ్రాంచీలలో

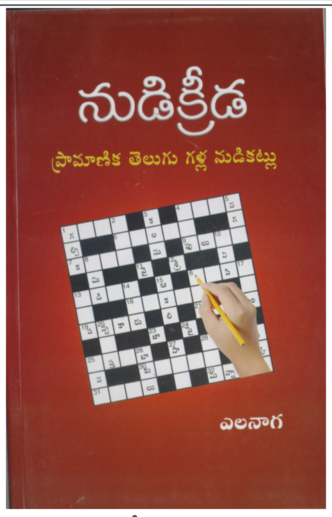

పుస్తకం: నుడిక్రీడ
రచయిత: ఎలనాగ
ప్రతులకు: 73, నక్షత్ర కాలనీ,బాలాపూర్ (గ్రా),
వయా కేశవగిరి, హైదరాబాద్–500 005.
సెల్: 98669 45424

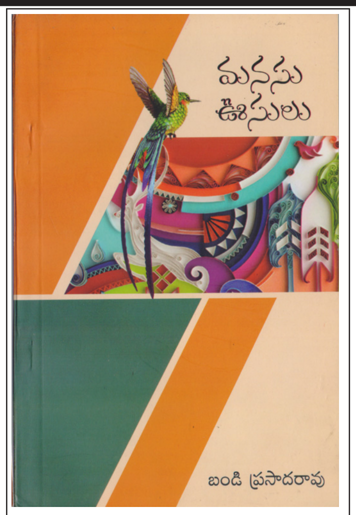

పుస్తకం: మనసు ఊసులు
రచయిత: బండి ప్రసాదరావు
ప్రతులకు:పొడగట్లపని పోస్ట్
రావులపాలెం మండలం
తూ॥గో॥జిల్లా–533 236

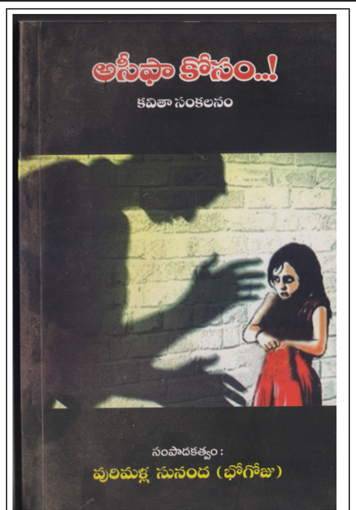

పుస్తకం: మౌనగీతం
రచయిత: జి. శాంతారెడ్డి
ప్రతులకు:ఇ.నెం, 8–5–1/3/డి
శాంతినికేతన్, టీచర్స్ కాలనీ,
మహబూబ్‌నగర్. సెల్: 8008177324

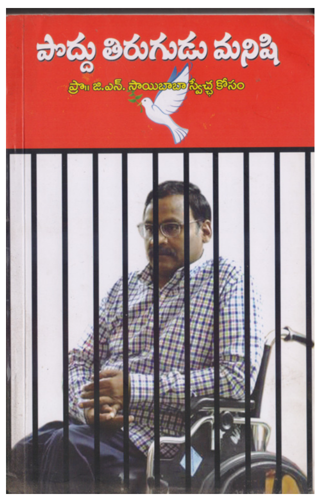

పుస్తకం: తెలుగు వెలుగు శతకం
రచయిత: పెరుమల కైలాస్
ప్రతులకు: ఇ.నెం. 14–76
ఓల్డ్ యస్.సి. కాలనీ,గ్రా॥ &మం॥ భిక్కనూర్,
జి:: నిజామాబాద్.

జీవయాత్ర

రెప్పపాటులోనె గడిచే- షష్ఠిపూర్తి జీవితం
గిర్రుమంటు తిరిగింది- కళ్ళముందె కాలచక్రం
మరలిచూసుకొంటుంటే ఎన్నెన్ని జ్ఞాపకాలో
తీపిచేదు కలబోసిన ఎన్ని అనుభూతులో

మొన్నమొన్ననే కదా అమ్మ బువ్వ తినిపించింది
నిన్నటికి నిన్నేగా నాన్న నన్ను నడిపించింది
సీతక్క గిల్లిన నొప్పి ఇప్పటికీ తగ్గకుంది
శీనుగాడు తోసినగాయం మచ్చగా మిగిలేఉంది
చిటికెలొన గడిచిన వయసున అనుభవాలెన్నెన్నో
కోల్పోయిన నా బాల్యం మూల్యమెన్నెన్నికోట్లో

రాధకీయని ప్రేమలేఖలు రాశులుగా పెట్టెలొ మూల్గే
మధుగాడితొ పోటీపడ్డా ఆ మాత్రపు కొలువే దొరికే
గీతతో మనువైతేనేం బ్రతుకు బృందావనమై సాగే
పుట్టిపెరిగి అంతలోనే సంతతి నను మించి ఎదిగే
పదోన్నతులు పొందీపొందగ పదవి విరమణా అయిపోయే
రెక్కలొచ్చి పిల్లపక్షులు భృతివెతుకుతు ఎగిరిపాయే
మాకు మేమై నాకునేనై అనంత జీవయాత్రాయే

-డా॥గొల్లపెల్లి రాంకిషన్
9849693324.

మాటలే మంటలైతే...

మంటలు మంటలు మంటలు
ఎక్కడ చూసిన మంటలు
ఎందులో చూసిన మంటలే

ఇండ్లల్ల మంటలు
ఇడుపుల్ల మంటలు

మాటల్ల మంటలు
మనసుల్ల మంటలు

నీళ్ళళ్ళ మంటలు
నిప్పుల్లమంటలు

మంటలు మంటలు మంటలు
కండ్లల్ల మంటలు
కడుపుల్ల మంటలు

రాళ్ళల్ల మంటలు
రప్పల్ల మంటలు

అడవుల్ల మంటలు
అంగట్ల మంటలు
మంటలు మంటలు మంటలు

గుళ్ళల్ల మంటలు
బళ్ళల్ల మంటలు

గనులల్ల మంటలు
పనులల్ల మంటలు

మంటలు లేనిదెక్కడ
మాటలు పేలనిదెక్కడ?
మాటలే మంటలైనంక
కోటలు కూలాల్సిందే
అధికార అహంకారం
అడుగుబట్టాల్సిందే.

(ఒకానొక ప్రజాప్రతినిధి నగరంల "నీళ్ళు రాకుంటె మంటలొస్తయా? అనే అహంపూరిత వ్యంగ్య భాషణకు స్పందించి)

- నల్లెల్ల రాజయ్య
9989415571

మణిపూసల మణిహారం

'మణిపూసలు' అనే నూతన కవితా ప్రక్రియకు శ్రీకారం చుట్టిన కవి వడిచర్ల సత్యం. అంత్యానుప్రాసలు, లఘురూపం, గేయశైలి వంటి లక్షణాలు కల ఈ కవితాప్రక్రియ చాలా మంది రసభావుకులను ఆకర్షించి, తమ కలాలను కదిలించేలా చేశాయి. అప్రయత్నంగా 'వడిచర్ల' నుండి సృజించబడిన ఈ ప్రక్రియ వందల మంది ఔత్సాహికులను ఆకర్షించింది. వారిచే వేల మణిపూసలను రచింపజేసింది. ఇందుకు 'సత్యం' అభినందనీయుడు.

ఎంతో మంది విరివిగా రాయడం మొదలుపెట్టినా ఈ ప్రక్రియలో తొలి కవితాసంపుటి 'వడిచర్ల'దే. ఎక్కడో విదేశంలో ఉన్న నాకు ఆ పుస్తక ప్రతిని చదివే అవకాశం కలగలేదు. కాకపోతే ఆ సంపుటి ఆవిష్కరణ సందర్భంగా తేది 20.12.2018నాటి నేటినిజం పత్రికలో ఒకే సారి ప్రచురించబడిన శతాధిక మణిపూసలను ఆన్లైన్లో చదవగలిగాను. 'సత్యం'తో వ్యక్తిగతంగా గాని 'సత్యం' కవిత్వంతో గాని ఎటువంటి పరిచయం లేని నాకు వీటిని చదివినప్పుడు నాలో కలిగిన స్పందనకు అక్షరరూపమే ఈ చిన్ని వ్యాసం.

శ్రీపద మణిపూసలు/సాహిత్యపురాశులు/వడిచర్ల సృష్టించిన/నవకవితల మెరుపులు! అంటూ ప్రాచీన కవుల తరహాలో తన కవితా సంపుటికి శ్రీకారం చుడుతూ అది కవితామెరుపులతో రాశులుగా వర్ధిల్లాలని కోరుకుంటున్నాడు కవి. కామన ఒక్కటే కాదు మొత్తం కవితా నిర్మాణం కూడా పూర్వకవుల శైలిలోనే సాగింది.

లలితకళలు మనిషికి వికాసాన్ని కలిగిస్తాయి. ఆ కళలు, వాటిని సృజించే కళాకారుల గొప్పదనాన్ని ఇలా వర్ణిస్తున్నాడు కవి కవుల కలం గొప్పది/శిల్పుల ఉలి గొప్పది/సృష్టిని నడిపిస్తున్న/శక్తి యింక గొప్పది!. వారి గొప్పదనాన్ని స్తుతిస్తూనే వీటన్నిటికి మూలాధారమైన సృష్టిని, ఆ సృష్టిని నడిపిస్తున్న శక్తి ఇంకా గొప్పదనే భావనను, సత్యాన్ని ఈ చిన్ని మణిపూసలో అందంగా గుదిగుచ్చాడు. అయితే అన్ని లలితకళలను, వాటికి ప్రకృతితో కల బంధాన్ని స్పృశిస్తూ రాసుంటే పాఠకుడిలో ఇంకొంచెం రసానందాన్ని కలిగించేవాడేమో అనిపించింది. జ్ఞాననిధి అంటూ, అజ్ఞానతిమిరాన్ని పారద్రోలే కాంతినది అని పుస్తకానికి కవితాకైమోడ్పులర్పిస్తున్నాడు జ్ఞాననిధి పుస్తకము/బుధలమది పుస్తకము/విశ్వమంత ప్రవహించెడి/కాంతినది పుస్తకము!. వేరు వేరు మణిపూసల్లో తరువులను చెరువులను ఎన్నోసార్లు తలుచుకుంటూ, వేలచెట్లు పెంచుదాం ప్రతిదినం అంటూ పర్యావరణ స్పృహను మెండుగా చాటుకున్నాడు కవి.

నేటి మనిషి ఎందుకిలా ఉన్నాడో ప్రశ్నిస్తున్నట్టే ప్రశ్నించి, అతను అలవర్చుకోవలిసిన జీవన సంవిధానాన్ని చిన్ని చిన్న పదాల్లో 'మణిపూసలు'గా ఎలా చెప్పాడో చూడండి.

ఒప్పు జరిగితే నాది/తప్పు జరిగితే నీది/ఇట్లాంటి మాటలే/కొట్లాటలకు పునాది!

మత్తు పెరుగుతున్నది/మమత తరుగుతున్నది/నైతిక విలువల వెలుగు/మసకబారుతున్నది!

అంతరంగమందున/ఉన్న చిన్న సందున/అణువంత నీతివుంటె/ఇన్ని గొడవలుండున?

బాల్యం తాలూకు పవిత్రతను, పరిమళాన్ని ఎంత స్వచ్ఛంగా చెప్పాడో ఈ కింది కవితలో చూడండి చిన్నచిన్న పిల్లలు/తెల్లనైన మల్లెలు/ప్రకృతిని మురిపించెడి/తొలకరి చిరుజల్లులు.

ఈ మణిపూసలన్నిటిని సునిశితంగా పరిశీలిస్తే ఈ కవి బాలసాహిత్యకారుడేమో అనిపిస్తుంది. ఆ ప్రభావం చేతనే ఈ కవితలన్ని పిల్లలకు నచ్చే ఫణితిలో, వారికి అర్థమయ్యే రీతిలో సుభోదకంగా చెప్పినట్లు అనిపిస్తుంది. అందుకే ఒకే పదం పునరుక్తి అవుతూ వస్తోంది చాలా కవితల్లో. భావుకత, విషయ పరిజ్ఞానం, శబ్దశక్తి ఉన్న కవి అని తెలుస్తున్నా ఈ పునరుక్తి లేకుంటే లఘురూపమైన ఈ కవితలో కవితాత్మకత ఇంకా ఎక్కువగా ఉండడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ అంశాన్ని పరిశీలించి, సరిచేసుకుని కవి తన సహజసిద్ధ ప్రతిభతో రాస్తూపోతే అద్భుతమైన మణిపూసలను సృజించగలడు. ఇది నా వ్యక్తిగత అభిప్రాయమే.

సత్యం కలం నుండి అద్భుతమైన సాహిత్యం వెలువడాలని మనసారా కోరుకుంటూ...
అభినందనలతో

-రాపోలు సీతారామరాజు
0027-727747549

చిలువేరు చురకలు

సాగు బిల్లు
కల్లానికి చిల్లు
పీఠం మీదున్నది
వాటమైన
వ్యాపార కళ.!

మడికట్టు
మార్కెట్ తాకట్టు
రైతు మెడకు
రాజ్యం ఉరి.!

వెన్ను ముక
ఎవుసం
పార్లమెంట్
సాక్షిగా ధ్వంసం.!
రాజ హంస...
మారు బేర మంత్రం.!

పంటల మీద
కార్పోరేట్
కంటి తీగల కన్ను
వీర వనిత ఐలమ్మ
దారే వెన్ను దన్ను.!

మిత్తి మీద మిత్తి
మెడమీద అప్పులకత్తి
నాగలి కొడవలి
ఎర్ర బారితేనే...
రైతు రాజ్యం..!

-చిలువేరు అశోక్

భవిష్యత్ శ్మశానమే!

మానవ మనుగడకు పచ్చని దీపాలు పంటపొలాలు
రయ్యిమని పరుగెడుతున్న నగరానికి నిషాణీ మెట్రోరైళ్ళు
ఆత్మీయ పలకరింపులు గ్రామాల స్వచ్ఛతకు ప్రతిరూపాలు
రణగొణ ధ్వనులు నగరాల కాలుష్య కారకాలు
ఇరుకైన మార్గాలు విశాలమైన మనస్సులకు దర్పనమిస్తాయి
విశాలమైన రహదారులు
మనుషుల మధ్య దూరాన్ని ప్రతిబింబిస్తాయి
చెరువుగట్లు మమతానురాగాల ఊటలు
పై వంతెనలు నాగరికతకు పై పై మెరుగులు
రికాం లేని రద్దీ కూడళ్లు కొవిడ్-19 వాహకాలు
రచ్చబండ ముచ్చట్లు అవగాహనా మంత్రాలు
చినుకు తాకిడికి విప్పారే మట్టి వాసన
ఐదు నక్షత్రాల హోటళ్ల ఘుమఘుమలకు బలాదూర్
విత్తనాన్ని వటావృక్షాన్ని చేసే మహాక్రతువు ఒక వైపు
తాను కూర్చున్న కొమ్మను
తానే నరుక్కునే వెర్రివేషం మరో వైపు
మట్టిని పిసికి అన్నం ముద్దగా మలిచే
అన్నదాత కళ్ళు చూసేది కారుమబ్బులనే..
ఖరీదైన కార్లను కాదు
తమ కష్టాలన్నీ తూర్పార బడుతూ..
ఆకాశహర్మ్యాలలో దొరకని ఆనందాన్ని
ధాన్యపు రాశుల్లో చూసుకుంటారు
మెట్రో నగరమైనా.. మారుమూల గ్రామమైనా
కర్షకుని కాయాకష్టం లేనిదే భవిష్యత్ శ్మశానమే!

-గుండు కరుణాకర్
9866899046

అక్షరజ్యోతి...!

అక్షరంబువలన:నజ్ఞానభావంబు
నంతరించి పోవు:హాయిగాను
జ్ఞానవెలుగుతోడ:జాతికీర్తిబెరుఁగు
అక్షరంబు జ్ఞాన:మమరదీప్తి..!

అక్షరములుగూడి:నత్యద్భుతకవితల్
కవులువ్రాసినట్టి:కావ్యవితతి
భావికవులకిలను:భాగ్యపదపథము
అక్షరాస్యతప్రజకు:అరయతెలివి..!

చదువురానియెడల:చాలమోసంబురా
తెలివివున్న వాడు:తెంపుతోడ
తీరుబడిగమిమ్ము:తిప్పలుపెట్టును
అలసిసొలసిమీరు:అరయువిద్య..!

వర్ణమాలవల్ల:వద్దికతో తెన్గు
తీపిహెచ్చె పఠిత:తేట మదిన
తెలుగుభాష యన్న:తేనెలూరుమదికి
నవ్య కావ్య పఠన:నాంది పలుకు..!

ఇతరభాషలనిల:యింపుగగల్సియు
వెలుగులీనుభాష:తెనుగుభాష
అక్షరాలురాని:నర్భకులకుసేవ
నిరతితోడ మనము:నేర్పవలయు...!

అక్షరాస్యతనిల:నందరికందించి
భవిత మేలుగోరి:బాగుపరచి
తెలివిపెంపుజేయ:దెలియువివేచన
భావిభారతంబు:బాగుపడును..!

అక్షరంబులేను:నాదిగాపదములై
వాక్యరూపమొంది:వాక్కుగాను
కవులకవనరూప:కావ్యాలుగామారి
వెలుగుజూపుమనకు:విశ్వమందు.. !!

-డా.గన్నోజు శ్రీనివాసాచారి
8555899494

ఆన్లైన్ చదువులు

పాఠశాల నేడు శానిటైజర్
పూసుకుంది. తరగతి గదులు
మాస్కు లేసుకున్నాయి.
అర్థం కాని పాఠాలు అదుపు తప్పి పోతున్నాయి.

అంతర్జాలంతో...
గంటలు లేని బడిలో కూర్చుని
చెవులకు మూతలు వేసుకుని
కాలం మార్పులో కరిగిపోయిన చదువులు
గడప దాటని గానుగెద్దు చదువులు..
ఆన్లైన్ విద్య అంతా మిద్య.

నెట్టింట్లో బంధించి
ఉన్న వారికి ఊపిరి పోసేది
లేనివానికి ఊపిరి తీసేది
అవుతున్న ఆన్లైన్ విద్య.

గురుశిష్య సంబంధం
భూమి ఆకాశమయ్యింది.
గురువు లేని విద్య
గ్రుడ్డి విద్య గా మిగులకూడదని ఆశిద్దాం..
కరోనా తెచ్చిన తెరపై చదువులు

-కె.రాధిక నరేన్
9441634645

వితండవాదం

ఉలి దెబ్బలుకి శిల్పం రూపాన్ని దాల్చుతుంది..
కాలం కొట్టే కొరడా దెబ్బలకు
మనసులో జనించే భావాలకు
ఆలోచనలు మారుతాయి..
విగ్రహారాధన తప్పనుకుంటే
దైవాన్ని పూజించే హృదయం
దారం తెగిన గాలిపటమై
వికృత రూపాలని ఎగరవేయదా..
నీకేదో కష్టమొచ్చిందని
కనులు మూసుకుని
ప్రపంచ చిత్రం ఏక వర్ణంతో
ఆవేశంగా గీయడానికి నీ వెవరు?
నోటికి అధికారమిస్తే
చేతలు పెట్రేగిపోతాయి...
సృష్టి నీది కాదు.,
ఆ పైవాడు ఏదో చేస్తాడన్న
భయంతోనే అడుగులు వేస్తున్నా.. రోజుల్లో కూడా..
అమానుషాలు అడుగడుగునా
దర్జాగా విరుచుకుపడుతుంటే,...
రాతలు మార్చే...ఆ భగవద్గీ"గీ"తేలేదంటే...
ఈ సమాజంలో మనుషులు తిరుగాడుతారా చెప్పండి?
గర్భ గుడిని దాటి ఆడపిల్ల ..అమ్మ పొత్తిళ్ళను చేరగలదా?
దైవాన్ని నిందిస్తే చిక్కుముడులు విడవు..
వితండ వాదానికి ప్రాణం పోసి
కనురెప్ప కూడా నా ఆధీనంలోనే అనే
భ్రమకి మంగళం పాడి..
మానవత్వపరిమాళాలను వెదజల్లే
దైవత్వగుణానికి ఆలంబనగా నిలవండి..
ధూషణం మనిషికి భూషణం కాదు..
దహనశీలైన కోపాన్ని రాజేస్తే...
దహనమైయ్యాది..సృష్టి చిరునామా అని గ్రహించండి,,

-శ్రీదేవి సురేష్ కుసుమంచి
7032760484

ఓ సోదరా..

ఓ సోదరా!
లోకంలో అందరు నా మాటనే వినాలి
నా పాటనే పాడాలి..
నా బాటనే నడవాలి
అనుకుని
అహంకారంతో అందరిపై ఆధిపత్యం వహించాలని
పగలూ.. రాత్రి... పలుకుతావెందుకు
కాలం నిన్ను అడిగే కదలారా..
పారే నదులు నిన్ను అడిగే పారాలా
వీచే గాలి నిన్ను అడిగే వీయాలా..
నిన్ను ఇంతగా పొగరుబోతును తయారు చేసింది
నీలోని అహంకారాన్ని నింపింది
నీ పీఠం బలం, నీ నోటుల బలం
నీ కండ బలం, నీ మందబలం
ప్రజలు ఓట్లు వేయకపోతే..
నీ పీఠం ఊడిపోతుంది
దొంగలు, దొరలు దోచుకుంటే
నీ నోట్ల బలం తగ్గుతుంది
కరోనా రోగం అంటుకుంటేనా..
నీ కండ బలం తగ్గుతుంది
మందు, మాకు పోయించకపోతే
నీ మందబలం తగ్గుతుంది
ప్రపంచంలో ఏదీ శాశ్వతం కాదు
మందబలం చూచి నీవు
కుక్క మొరిగినట్లు మొరగవద్దు
కలకాలం నేలపై నిలిచేది
మన మంచి, చెడే
మంచి పనులు చేయి
మంచి పేరుతో బతుకు..

-సిరిగాద శంకర్
సెల్: 9493301985

చేనేతల వెతలు

సత్తువనంతా పోగులుగా వడికి
వడివడిగా వస్త్రాలనే నేస్తారు!
రుధిరాన్నే చెమటపూలను జేసి
వర్ణాల సౌరభాలు అద్దుతారు!

పనితనాన్ని పత్తికి అద్ది
పేదరికపు పొట్లనే దారపు ఉండలు జేసి
అగ్గిపెట్టెలో అమరే జరీకోకలకు
పురుడుపోస్తారు!
బతుకు మగ్గంపై
ఆకలి దూదితో అలుపెరుగక పోగులను
అందంగా అల్లుతారు!

విరామమెరుగని శ్రమలో
ఖాళీ కడుపుతోనే సేదదీరుతారు!
అందరికీ
సుందర వర్ణ చీరలు కానుకిస్తారు
కానీ..
వారి బతుకులో మెతుకులకు నోచుకోరు!

పవర్లూములు వచ్చి
వారి జీవనోపాధిని గద్దలా తన్నుకుపోతుంటే
ఊపిరినే వదులుతున్నారు!
ఉస్సూరుమని విలపిస్తున్నారు!!

ప్రభుత్వమే చేయూతనిచ్చి
చేనేత పరిశ్రమలను వృద్ధి చేయాలి!
నేతన్నల కన్నీటి వెతలను కడతేర్చాలి!!

మనమంతా స్వదేశీ వస్త్రాలనే ధరిస్తూ
చేతివృత్తులకు జీవం పోద్దాం!
బతుకు దెరువుకు బాసటగా నిలుద్దాం!

-అయిత అనిత
8985348424

అందరి హక్కు

బతకాలని ఉండనిది ఎవ్వరికి
చీమ మొదలు ఏనుగు వరకు..
బ్రతికే హక్కు అందరిదీ పుడమిన

పర్యావరణ కాలుష్యము చేయకుండా
బ్రతుకుతున్నాయి ప్రతి జీవి భూమిపై
మనుగడను ప్రశ్నార్థకం చేస్తున్నది మనిషే
చిగురులు వేసే చెట్లన్నీ గాలికి ఊగుతూ..
సంతోషంతో గెంతులు వేస్తున్న ప్రాణులు
నాదే ప్రకృతి అంతా అనే
ఆనంద పడుతున్నాయి ఆహ్లాదంగా !

కడుపులో పెరిగే చిన్ని శిశువు ..
ఎప్పుడెప్పుడు ప్రపంచాన్ని చూస్తానా అని
ఎదురు చూస్తున్న వేళ...
ఊపిరి నొక్కేసి నుదుటి రాతను
మారుస్తున్న మహనీయులము మనమే

ఎదిగే మొక్కలను ఎదగకుండా చేసి..
బోన్సాయ్ అంటూ మరుగుజ్జు లను చేస్తూ
పైశాచిక ఆనందం పొందేది మనమే కదా!

మనిషి మాత్రమే ప్రమాద కారి
స్వార్థం నిలువెల్లా పేరుకుని..
శాస్త్రీయత అంటూ సహజాన్ని అసహజం చేసి
పొందుతున్నాడు వెర్రి సంతోషాన్ని!

సాంకేతిక పరిజ్ఞానం పెంచుకుని
వ్యవసాయ భూములను కలుషితం చేసి
పరివాహక ప్రాంత వాసుల ప్రాణాలని
హరించి వేస్తున్నారు...

లేదా వారికి జీవించే హక్కు..
ధనంతో హక్కులు కొనుక్కుంటున్నారా
పుట్టుకతో వచ్చే ఆస్తి ఈ ప్రకృతి..
బ్రతక నివ్వండి అందరినీ!

-లక్ష్మి మదన్
9959186838

ఉండలేనితనం లోంచి

పొద్దు రాలిన సంజెవేళ చీకటి చిగురున
గుండెలో రాగాలను అలా మోసుకుపోతుంటాను .

ఆ ఇసుక తిన్నెలు బొమ్మలు పూసి
అలలు చేతులిచ్చి ఎగసే వేళ
ఊహలకి రెక్కలొచ్చి ఎగురుతుంటాయి .

ఎర్రెర్రని సూర్యాస్తమయాలు
కొండల మధ్య మునుగుతుంటాయి .

విచ్చుకున్న హృదయాన్ని
ఆకాశానికి అతికి చూస్తే
ధగ ధగా మెరిసే కలలు మోగుతుంటాయి .

రాక్షస మీమాంసా తొడుగుల్లో
ఛిద్ర ప్రపంచంలో
విచ్ఛిన్న వైఖరులు ప్రకృతిని మింగుతుంటాయి .

పీల్చే గాలికి స్వేచ్ఛ లేదు
నడిచే నడకకి ధైర్యం కుదరదు .

వర్ష మొచ్చి వాగులొచ్చి
బతుకులు చెరువులయినాయి

ఎండలు పేలి
తనువులు చెమట బావిలో
బావురుమన్నాయి.

ఒక వైపు క్రిములు యుద్ధం చేస్తున్నాయి .

తీరం వీచే గాలికి సేదతీరాలో
పొద్దు పోయే జీవితాలకి
కన్నీటి గీతిక పాడాలో
సంద్రం ఒడ్డున ఆలోచనలు
ఉండలేనితనంలోంచి
ఉలిక్కి పడుతున్నాయి .

-గవిడి శ్రీనివాస్
7019278368

అవకాశవాది

ఏ ఎండకా గొడుగు పట్టువాడు అవకాశవాది
నడమంత్రపు సిరి గోరువాడు అవకాశవాది
పేదల పెన్నిధినంటూ వారినే జలగలా
పీల్చి పిప్పి చేసేవాడు అవకాశవాది

'నా నోట్లో ఏలెట్టు- నీ కంట్లో నే ఏలెడ్తా' సూక్తిని
పాటించువాడు అవకాశాది
'మీ ఇంటికొస్తే మాకేమిస్తావ్-మా ఇంటికొస్తే
మాకేం తెస్తావో అనువాడు అవకాశవాది.

తరచుగా పార్టీలు ఫిరాంచువాడు అవకాశవాది
దరిద్రనారాయణ-యువకుడు ధనాశతో
ఇల్లరికపు అల్లుడైనవాడు అవకాశవాది
భారతీయ సాంకేతిక పట్టభద్రుడు ఉద్యోగార్థం
వలసమేధావిగా
మారిపోయినప్పుడు అవకాశవాది.
ఒకరికి చెందవలసిన ఉద్యోగాన్ని జిత్తులువేసి
చేజిక్కించుకొనువాడు అవకాశవాది
'జగత్తంతా మిథ్య' అంటూ తిరిగే అయోగ్యుడూ
ఘనపదవి చేజిక్కించుకున్నప్పుడు అవకాశవాది.
స్వార్థం కోసం అవకాశాన్ని వినియోగించువారు
అన్యులకు హాని కలిగించనంత వరకూ శ్రేయస్కరమే.
పరులకు లభించే అవకాశాలను అడ్డుకొనేవారు
సర్వదా నిందనీయులే.

- అమర్జీ
సెల్: 9620186222

నాని

ఎంత మంది వున్నా
ఎవ్వరూ తోడురారు
నీటి చుక్క మేలు
కలిసి నదిగా మారు.

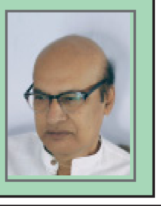

- యం. నారాయణరెడ్డి
సెల్: 9989686603

నానీలు

కోరిన వన్నీ ఇచ్చే
కన్న ప్రేమ
కోరుకున్న వాడిని
కడతేర్చుతుంది

కులమత పిచ్చి
చిచ్చు రేపుతుంది
తండ్రీ కూతుళ్ళ
అనుబంధాల మధ్య

కర్కశత్వం
విషం చిమ్ముతుంది
ఆడబిడ్డల
అయిదోతనాన్ని చిదిమేస్తూ

శతమానం భవతి
అనే తల్లి దండ్రులు
అప్పగిస్తున్నారు
సుఫారీలకు

పసుపు కుంకుమల
పుట్టింటి సారె
పరువు హత్యలతో
రక్త సిక్త మైంది

-కళావతి కందగట్ల
9948263004

నాన్న ఇప్పుడు ఎట్లున్నడో...?

నేను కనపడక పోయిన
ప్రతి సారీ
ఊరంతా గడియారం ముల్లులా
తిరిగిన నాన్న నన్ను మరచి
ఇప్పుడు ఎట్లున్నడో ?

ఇల్లును ఇష్టంగా మలచి
మా బాల్యం రెక్కల్ని అందులో దాచి
నిత్యం వాకిటిని అంటి పెట్టుకొని ఉండే నాన్న
ఇళ్లని,తనని తాను మరచి ఇప్పుడు ఎట్లున్నడో ?

కాడెద్దుల్ని జత జేసుకొని
మడకతో మాగాణిని పలకరించి,
పంటల్ని చిలకరించి మా సెలకలో
చిరుదీపం అయిన నాన్న
ఇప్పుడు చేనును చూస్తూ
కాడిని మరచి నాన్న
చీకటిలో ఇప్పుడు ఎట్లున్నడో ?

ఎన్నో ప్రేమలు, మమతలు పంచి
ఊరు మనుషుల మనసులను గెలిచిన
నాన్న అందరినీ విడిచి
ఇప్పుడు ఒక్కడే ఎట్లున్నడో ?

మేఘాల్ని చూస్తూ,మురుస్తూ
వాన చినుకుల్లో తానూ ఓ పడవై
రేపటి కలల్ని మా ఇంటి తీరం వైపు
నడిపించి ఆఘమేఘాల్లోకి
ఆత్రంగా వెళ్లి, మా మీద బెంగతో
నాన్న ఇప్పుడు ఎట్లున్నడో...?

-మహబూబ్
బాషా చిల్లెం
9502000415

నానీలు

పొగడ జల్లులు
వకుళ వాసు
హన్మకొండ
అంశం- కలం

కలం తూటాలను
వర్షిస్తుంది
తొక్కాలని చూసే
పెత్తందార్లపైన

ఎదకు మదికి
కొట్లాట పెట్టి
పిడుగులను
రాలుస్తుంది కలం

మస్తిష్కపు తండ్లాటను
వేళ్ళ మధ్య ఒంపి
పురుడు పోసే
ఆయుధం కలం

మదిలో భావాలు
మంచు ముత్యాలై
కలం కొమ్మలనుండి
రాలుతున్నాయి

కవన రణాన
కలమే కత్తి
అక్షరాల రుధిర
వాహినులకై

భావ పరిమళాలు
వ్యాపించాయి
అక్షర మల్లెలై
కలంలో కురిసి

అనుభవాలను
సిరాలో ఒలికించి
కలం కదులుతోంది
కాలం తోడుగా

-వకుళ వాసు, 9989198334

అందినవి

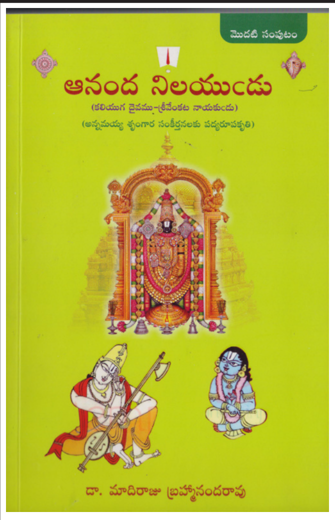

పుస్తకం: ఆనంద నిలయుండు
రచయిత: డా॥ మాదిరాజు బ్రహ్మానందరావు
ప్రతులకు:ఆందవాని నిలయం, 6-59/29
దోమల్గూడ,నాగారాం (పో)క్రిష్ణ సినిమా హాల్
కీసర మండలం, మెడ్చల్ జిల్లా
హైదరాబాద్-500 083

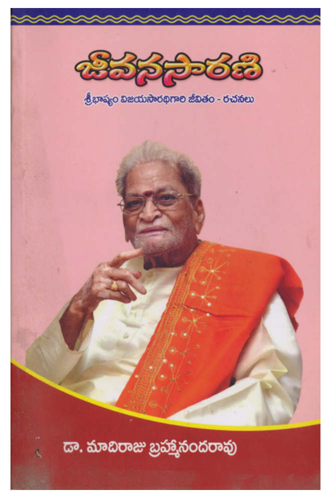

పుస్తకం: జీవన సారణి
రచయిత: డా॥ మాదిరాజు బ్రహ్మానందరావు
ప్రతులకు:ఆందవాని నిలయం, 6-59/29
దోమల్గూడ,నాగారాం (పో)క్రిష్ణ సినిమా హాల్
కీసర మండలం, మెడ్చల్ జిల్లా
హైదరాబాద్-500 083

పుస్తకం: ధీ వరేణ్య శతకం
రచయిత:డా॥ నలవోలు నరసింహారెడ్డి
ప్రతులకు:ఎన్. విక్రమఖ రెడ్డి
ఇ.నెం. 9-9-144, ప్లాట్ నెం. 39
రెడ్డికాలని-చంపాపేట్, మం॥ సరూర్నగర్
జి॥ రంగారెడ్డి. హైద్రాబాద్-500 059

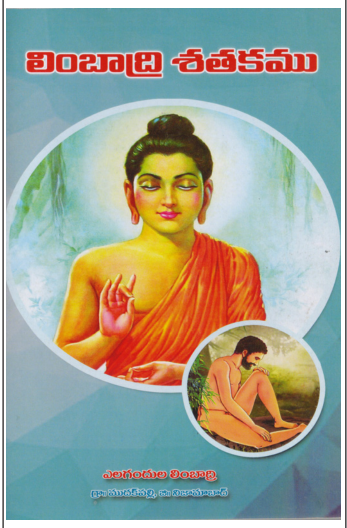

పుస్తకం: లింబాద్రి శతకము
రచయిత: ఎలగందుల లింబాద్రి
ప్రతులకు:నిజామాబాద్
సెల్: 7659834393

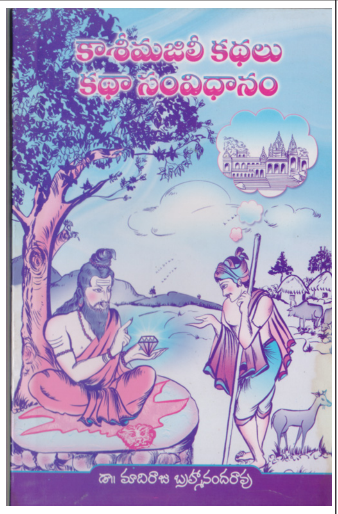

పుస్తకం: కాశీమజిలీ కథలు
రచయిత: డా॥మాదిరాజ బ్రహ్మానందరావు
ప్రతులకు: వరంగల్ బుక్ సెంటరు
ఎస్విఎస్ఎ. కాలేజ్ షాపింగ్ కాంప్రెక్స్
స్టేషన్ రోడ్, వరంగల్.

పుస్తకం: పక్కింటి కోడలు
రచయిత: తొగర్ల సురేష్
ప్రతులకు: కోటగల్లి,
నిజామాబాద్
సెల్: 9948579588

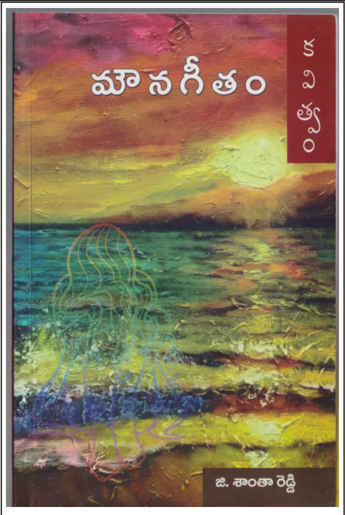

పుస్తకం: మౌనగీతం
రచయిత: జి. శాంతారెడ్డి
ప్రతులకు:ఇ.నెం, 8-5-1/3/డి
శాంతినికేతన్, టీచర్స్ కాలనీ,
మహబూబ్నగర్. సెల్: 8008177324

పుస్తకం: తెలుగు వెలుగు శతకం
రచయిత: పెరుముల కైలాస్
ప్రతులకు: ఇ.నెం. 14-76
ఓల్డ్ యస్.సి. కాలనీ,గ్రా॥ &మం॥ భిక్కనూర్,
జి:: నిజామాబాద్.

మధుర గాయక

తన గానం అమృతం
తన ప్రాణం సంగీత మధుర స్వరం

పలుకులే పాటల రూపంలో
గానకోకిల స్వరాలు పలికిస్తాడు

సప్తస్వరాల శ్వాసలో
స్వరాభిషేకాలు కురిపిస్తాడు

పరవశించే పాటలతో
మనసులను తన్మయత్వం చేస్తాడు

తెలుగు కళామతల్లి
మూర్తి భావించే గాన గంధర్వుడు

పాటల పల్లకిలో
సుస్వరాలు పలికిస్తాడు

గొంతులోన మధురం
ఏ అమృతం త్రాగేనో అనాడు

పలు భాషలలో
అమృత స్వరాలు కురిపించినాడు

-కమ్మరి శ్రీనివాసాచారి
9177324124

ఇంటింటి "బాలు"డు

ఇంతింతగా ఎంతో బొద్దుగా అనిపించే
ప్రేమ నిండా కనిపించే
ఇంటింటి "బాలు"డు లేడా !
ఇక కంటి ముందుకు రాడా!
వేదిక పై విశేషణంగా విభావరి కాడా
టివి ఆన్ చేసినా
గుడికి పోయినా
పెండ్లి జంటలు నృతం చేసినా
ఎక్కడి నుండో వెనక వెనకే
బాలు పాట పాడనే పాడుతాడు!
దాగుడుమూతలుగా
వెతుక్కున్నట్లు ఉండడు
ఇప్పుడు 40,000 బాలూ పాటలు
మనం హృదయం నిండా
బరువు అనుకోకుండా
హృదయం నిండా మోయాల్సిందే మరి!
బాలు లేడంటే ఉత్తుత్తి మాటలే
భౌతిక వాదం - సోది సోది!
నిండుగా సూటు బూటుతో
వస్తేనే బాలు ఉన్నట్లా-
మనం ఆపాదమస్తకంగా జలదరమయే
బాలు పాట వింటే చాలు!
బాలు బ్రహ్మాండమంతా ఉన్నట్లే !
ఎప్పటికీ అందరి ఇంటింటి బాలుడు
బాలు ఎక్కడికి పోలే-
పాటగా పూట పూట మనతోనే!
ప్రతి మన జీవితం మలుపుకు
పాటగా మనకు ధైర్యం - సాహసం- సహవాసం
శ్రీపతి పండితారాధ్యుల బాల సుబ్రహ్మణ్యం!

- కందాలై రాఘవాచార్య
8790593638

మేరు శిఖరం!

విశ్వ మహమ్మారి కరోనా కర్కశంగా కాటేసిన
మహా సంగీత మేరు శిఖరం అమర గాయకుడై నిలిచాడు,
యాభై ఏండ్ల దక్షిణాది స్వర ఝుంఝా
మారుతం మాయమై పోయింది,
ఒక శంకరాభరణం కోసం గాన తాండవం చేసిన
రుద్రుడు ఈ లోకం నుండి
శాశ్వతంగా సెలవు తీసుకొన్నాడు,
పురస్కారాలు వెంట
అహం ఎరుగని ఒదిగిన హిమాలయం,
వేటూరి,సిరివెన్నెల, సినారే,
అశోకతేజ కలాలకు స్వరాలద్దిన
స్వర పారిజాతం స్వర్గారోహణం చేసింది,
నలభై ఏడు వేల గీతికల్ని అలవోకగా
గొంతెత్తిన బహుముఖుడు పోరాడి ఓడిపోయాడు,
సప్తగిరులు, శివపదాలు పాడి
ఆధ్యాత్మిక స్వరాలతో జనమేజయులైయ్యారు,
చిత్ర జగత్తుకు వెన్నుముకై నిలిచిన గంధర్వుడు
గాన సరస్వతి ఒడిలో చేరిపోయాడు,
ఒక్కడై వచ్చి లక్షలాది మందిని ఒల లాడించిన
స్వరాభిషేక మాంత్రికుడు
ఇక లేడన్న నిజం కల్లోలపరుస్తున్నది,
ఆ నలుగురి విషాద గీతికకు
తానే పల్లవై, పల్లకై ఉరేగి పోయాడు,
తెలుగు సంగీతానికి, తెలుగు భాషకు జీవమై నిలిచారు,
ఈ టీవీలో పసందైన కార్యక్రమాలతో
జీవితాన్ని ధన్యం చేసుకున్నారు,
ఆనాటి ఘంటసాల వారసత్వాన్ని
అప మృత్యువు పొంచి పొంచి కాటేశింది,
బాలు గంధర్వగానం జనహృదయాల
వీణతంత్రులను మోగించింది,
స్వర సామ్రాట్టైనా
ఉత్తమ సంస్కారానాకి పెద్ద పీట వేశాడు,
వాగ్గేయకారులు అన్నమయ్యను,
రామదాసును బతికించాడు,
పాట బతికినంత కాలం,
శ్రీపతి బాలు స్వరం చిరంజీవం,
అఖిల భారతి స్వర ఝురిలో
ఒక మహా మేరు శిఖరం,
చెదరని సంగీత శిఖరం!

-సంకేపల్లి నాగేంద్ర శర్మ
8074826371

గాన గంధర్వుడి స్మృతి చిహ్నాలు.

కవుల మదిలో పుట్టిన
భావ అక్షరాల మూట.
జీవము పూసుకునేను
నాడు మధురముగా బాలునోట.

సంగీత ప్రపంచములో
నేడు బాలు ఇకలేరని.
ఆయన నోట అమృతతుల్యమగు
మధురమైనపాట ఇక వినలేమని.

రాగము కన్నీటి సంద్రమైనది.
తానం తల్లడిల్లి పోయింది.
పల్లవి పల్లవించలేనని
గుండపగిలి ఏడ్చింది.

చరణం ఆవేదన చెందినది.
సప్తస్వరాలు ఆక్రందన చెందినవి.
వీణ అశ్రువులు రాల్చినది.
మురళి మూగబోయింది.

బాలు భువిపై లేరని
స్వర్గ సీమకు చేరాడని
యావత్సంగీత ప్రపంచముగ్గ్లానింతి చెందినది.

నీపాటలే సంగీత ప్రియులకు
నీ స్మృతులే సంగీత వాయిద్యాలకు
తీపిగుర్తులను తెలియజేస్తూ
జ్ఞాపకాలుగా నిలుస్తాయి.

ఉదయించిన రవి కిరణములో
జాబిలమ్మ వెన్నెల ఝరిలో
వికసించిన పుష్పమందలి
స్వచ్ఛమైన చిరునవ్వులో.

స్వాతి ముత్యపు జల్లులలో
కడలి అలల స్వరములో
మధుమాస ఆమని పాడే
మధురమైన పాటలో.

అన్నమయ్య కీర్తనలో
రామదాసు భక్తిగీతాలలో
ప్రతి కోవెలలో ప్రతిధ్వనించే
అద్భుతమైన నీగాత్రంలో.

ప్రతి నూతన గలం పాడే
తియ్యని శృతిలో.
నీ పాటలతో చేసిన
స్వరాభిషేక స్మృతిలో.

కోట్లాది ప్రజల గుండెల్లో
పల్లవించే పాటలలో
చిరంజీవి అయ్యావు.
చిరస్థాయిగా నిలిచావు.

-ఆరవేటి రాజకుమార్
9494939593

నీ గానామృతం

నన్నెప్పుడో
పాటల పల్లకీలో
కూర్చుండబెట్టి
ఎన్ని వేల పాటలనో
అలవోకగా వినిపించావు!

పాడుతా తీయగా అంటూ
మా టీవీ తలుపులు తెరిచి
నీ తీయని స్వరముతో
మా ఎదలను మెల్లగా మీటావు!
హాయి జోల పాడావు!

ఏడుకొండల వాడిని
వేడుకొన గళమందించావు!
హిమగిరులందున్న శివుని
నీ గానలహరితో అభిషేకించి
మము తరింపచేసావు!

మాతృదేవోభవా...
పితృదేవోభవా...
ఆచార్యదేవోభవా పాఠాలు
మళ్లీ మళ్లీ వల్లెవేయించావు!

నీ వేల వేల పాటలలో
ఏదో ఒక్కదానివెంట
మము బాల్యం వైపు పరుగెత్తింపజేస్తావు!
ఓ పాటందుకుని
మాకు కర్తవ్య బోధ చేసావు!

ఆవకాయ మన అందరిదీ
అని అందరి నోళ్లూరించావు!
ఆచార వ్యవహారాలు
వ్యవహార శైలి
సమస్త జీవన గతిని
నీ హావభావ గాన సరళిచేత
అరటిపండు వలిచి
నోట్లో పెట్టిన చందాన
మాకందించావు!

ఏమిచ్చి నీ ఋణము తీర్చుకోగలము!
ఏ తీరున నిను స్మరించగలము!

పుష్పక విమానమే ఎక్కినావో...
మేఘాల తేరుపై విహరిస్తున్నావో...!

నీ కాయం పంచభూతాలలో మిళితమైనా...
నీ గానామృతం అజరామరమై నిలుచు!

-వెగ్గలం ఉషశ్రీ
9440370066

బాల గంధర్వులు

అందరం ఎప్పుడో ఒకప్పుడూ పోవాల్సిందే
కాకపోతే కాస్తముందు, కాస్త వెనుక అంతే
కొందరు చీమల్లా, దోమల్లా నల్లుల్లా
గోడమీద పిల్లుల్లా,
సమూహాల్లా పుడతారు పెరుగుతారు రాలిపోతారు..
సమాజహితం వుండదు.
ఇంకొందరు దొంగల్లా, దోపిడీదారుల్లా
స్వార్థపరుల్లా, దుర్గార్గుల్లా,
మాయల మరాఠిల్లా వస్తారు.
కాలగర్భంలో కలిసిపోతారు
లోక కంటకులౌతారు
వేదనలు, ఆవేదనలు, కష్టలు, కార్పణ్యాలు మిగులుస్తారు.
అశాంతిని, హింసను ఈ భువిపై వదిలేస్తారు
మరికొందరు కారణ జన్ముల్లా,
గానగంధర్వుల్లా పుడతారు..
వారి వెంట రాగం, తానం, పల్లవి
పుట్టుకలో ప్రత్యేకత, క్రమశిక్షణతో ఎదుగుదల
నడకలో నవ్యత, నలుగురికీ ప్రయోజనం.
గమ్యంలో నిర్దేశికత, గంధంలా పరిమళిస్తారు
పయనంలో పరిహితార్థం
దివ్వెల్లా వెలుగుతారు
తనచుట్టూ ఉన్నవారికి ఆనందం, ఆశ్చర్యం
తనను అభిమానించే వారికి ఆత్మానందం
ఊరట, ఆలంబనం
తనతో నడిచేవారికి మార్గదర్శకత్వము
స్ఫూర్తి దాయకం పంచుతునే వుంటారు
చలమలో ఊటలా ఊరుతూనే వుంటారు
తమరంగంలో కోహినూర్‌లౌతారు
ప్రాంత వర్గాలకు అతీతులౌతారు
కోట్లాది మంది హృదయాలు కొల్లగొడతారు
చిరస్మరణీయులౌతారు..
జాతిరత్నాలై వెలుగుతారు
శాంతిని, దాంతిని కలిగిస్తారు
వచ్చిన కార్యం కాగానే
ఏదో మిషతో కనుమరుగౌతారు
వారి స్మృతులు పాటగానో, మాటగానో
మల్లెపూ బాటగానో
పరిమళాలు పంచుతూ దివికి ఎగసిపోతారు
వారె.. వారె..
బాల గంధర్వులు..
సౌందర్యలహరులు.

- లక్కరాజు శ్రీనిసవారావు
9849160951

నీవు లేవు నీ పాట వుంది నా గుండెలో...

వానలో తడవని వారు
ఎండకన్నెరుగని వారు
బాలుపాట వినని వారు
ఎవరు ఎక్కడైనా వున్నారా?
'ఏ దివిలో విరిసిన పారిజాతమో' అని
ఆ లేతగొంతుకను విని పరవశించని వారు
'శంకరా నాద శరీరాపరా' గానంవిని
చలించనివారు లేరు కాబోలు
'జాబిల్లి కోసం ఆకాశమల్లె '
అని ఆలపించినా
'పల్లవించవా నా గొంతులో పల్లవి కావా
నా పాటలో' అని మురిపించినా
' శ్రీ తుంబుర నారదనాదామృతం'
కురిపించినా....
'ఓ పాపాలాలి ...జన్మ కే లాలి'యని..
.తన్మయంగా పాడినా
-సువ్వి సువ్వి' అంటు అమాయకంగా
' తాన'మాడినా...
'ప్రియతమా నా హృదయమా' అని
ఆర్ద్రంగా గానమువినిపించినా..
'ఏ పాటనే పాడను.. బ్రతుకే పాటైన
పసివాడ'ని గొంతువిచ్చినా
'అంతర్యామి అలసితి సొలసితి 'అని
కొలిచి మ్రొక్కినా....
ఎన్ని పాటలు..ఎన్ని తేనెల ఊటలు...
ఎన్నని చెప్పను....
అంతా ఆయన గాత్ర మాయాజాలం
అంతాఇంతా కాదు ఆ గాన మాధుర్యం
తేటమాటల తీయదనం..
వీనులవిందైన హాయిదనం...
అంతా బాలుగాత్రమహిమే.
సంగీతసరస్వతి మెడలో బాలు వేసిన
పారిజాతగీత సుమమాల
ఎన్నడూ వాడనిది...
బాలు చూపిన వినయం,
బాలుచేసిన అభినయనం ఆదర్శనీయం
ఎంత ఎదిగినా ఒదిగే కళామాతల్లి ముద్దుబిడ్డ...
మన మణి
పాటల తోటలో విరిసిన వసివాడని ఆమని
భారత చిత్రసీమ బాలుని చూసినప్పుడు
గోదారై పొంగిపోతది

సుబ్రహ్మణ్యమంటే
అఖండ పాటలప్రవాహవునదే

సంగీతజగత్తులో
మరోబాలు
నభూతో నభవిష్యత్తు
మరో త్యాగయ్య.....
మరో అన్నమయ్య. .. ఈ యస్పీబి
మనసుదోచే మమకారపు మాటలఊబి
ఆబాగోపాలం అలరించిన నీ రాగం
ఆచంద్రార్కం వినిపిస్తుంది నీ దివ్య గానం
దివి నుండి భువికి దిగిన గాన గంధర్వుడు.
వేనవేలపాటలతోటలో
విహరించే ఈ అమరగాయకుడిని
భువి నుండి దివికి రమ్మని
రాగాల కబురంపావా దేవేంద్రా?
కవుల భావాలకు
ప్రాణం పోసింది ఆ గొంతుక
స్వరకర్తల స్వరాలకు
జీవం పోసింది ఆ గొంతుక
మాద్దైన మహాగాత్రం
మము ఓలలాడించే మధురకంఠం
ఇంతలోనే మూగబోయిందేం నటరాజా?
ఈ బాలసుబ్రహ్మణ్యం
అది శతపత్రపద్మం
ఈ బాలుడు
నిజమైన పద్మభూషణుడు
బాలు నడయాడిన బాట
బాలు పాడిన పాట
అజరామరం....
అద్భుతం .....
అనితరసాధ్యం...
శ్రీపతి పనీడితారాధ్యులొక అనితర పాటసారి
నీది పల్లవి చరణం...
నీకెప్పుడూ లేదు మరణం.

-నల్లగొండ
83094532179

పాటసారి వెడలె పాట మిగిలె

కోరి దెచ్చె నతని కోదండ పాణియె
తెలుగు పాటకొక్క తెరవుజూప
గురువు పేరు నిలిపె గురిగల శిష్యుడై
పాటనల్లుకొనుచు పల్లవించె !!

పాట యాహారమ్ము , పాటయె ఊపిరి
పాట యతని నడక , పాట నడత
పాట జూడ యతని ప్రాణ పంచకమ్ము
పాటతోనె గడపె బతుకునంత!

పాటకతడు జేసె పట్టాభిషేకమ్ము
పలు భాషలందు పాడి జూపి
పాటకతడె జూడ పల్లవి, చరణమ్ము
పాటకతడు బెంచె ప్రాభవమ్ము !

పూర్వగాయకులకు , పూతచరితులకు
గీత రచయితలకు కీర్తిబెంచె
గళమునందు సుధల గమకము కురిపించి
చిత్రసీమనొందె చిరయశమును !

పాట-చరిత వ్రాసె "పాడుతా తీయగా"
కొత్త గొంతులకది కొలువుయగుచు
పాట వారసులను పరిమళింపగజేసి
తీర్చిదిద్దె "బాలు" తీరు నేర్పె !

నవరసములు నోట నయముగా పలికించి
పాటకతడు వేసె బాట నొకటి
తెలుగువారి కతడు తెరచిన పొత్తము
హితులనాదుకొనెడు హితవరుండు !!

ఏబదేండ్ల గమన మెన్నెన్నొ విజయాలు
పాటకతడు పట్టె పట్టుగొడుగు
భక్తి, ప్రణయ, హాస్య, భావగీతములెన్నొ
మధురగతుల పాడి మనసుదోచె !!

ఎన్టియారుకైన నేయనారుకయిన
కృష్ణ కైన , బాలకృష్ణకైన
చిన్న యన్టియారు, బన్ని, వెంకికియైన
రక్తి నింపి పాడె రంజనముగ !

దివిని చేరుకొనెను దిగ్గజ స్వరవీణ
సెలవు సెలవు యనుచు నెలవు వీడి
పాట మూగవోయి పరితపించుచునుండె
మధురమైన స్వరము మరలి రాదు !!

గాన కోవిదునకు, గాంధర్వ స్వరముకు
వినయశీలికి మరి విమల మతికి
పద్మభూషణునికి, పాటలమేటికి
అమరజీవి బాలుకంజలింతు!

.పెండ్లి వేడుకయిన పేరంటమయినను
దైవకార్యమందు తంతులయిన
బాలుపాటలేక భాసిల్లనేరవు
పాటసారి వెడలె పాటమిగిలె!

- శ్రీధర్ కొమ్మోజు
9989464467

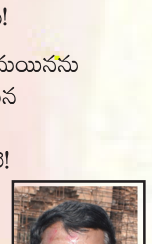

వందేమాతరం

(కథ)

వందేమాతరం గీతం ఒక పాఠశాలలోంచి శ్రావ్యంగా వినిపిస్తున్నది. సమీపంలోని ఒక ఇంటిలో నాలుగేళ్ళపిల్లవాడు రాకేశ్ ఆ పాట విని పరవశించిపోతూ దానితో పాటే పాడుతున్నాడు. తరువాత వినిపించే 'జనగణమన'జాతీయ గీతానికి కూడా స్వరం కలుపుతాడు. రాకేశ్ ను అయిదో ఏడు వచ్చేవరకూ తల్లిదండ్రులు బడికి పంపలేదు.

ఎవరైనా "మీ బాబును ఇంకా బడికి పంపడం లేదెందుకు" అన అడిగితే "పిల్లలు అల్లరి చేయాలి. ఆటపాటలతోఆనందంగా గడపాలి. తమ ఈడు పిల్లలతో చిలిపి చేష్టలతో బాల్యం సంతోషంగా సాగిపోవాలి" అనేవారు. సంస్కారపు పునాదులు బాల్యంలోనే ఏర్పడాలనేది వారి సంకల్పం.

రాకేశ్ అమ్మానాన్నల ప్రేమను చూరగొంటున్నాడు. అమ్మమ్మ, నానమ్మ, తాతయ్యలు చెప్పే కబుర్లు, కథలువింటున్నాడు. నీతి, దేశభక్తి, వీరుల కథలు ఆసక్తిగా వింటూనే, మధ్య మధ్యలో అతడు వేసే ప్రశ్నలకు పెద్దవాళ్ళుఆశ్చర్యపోయేవారు. ఇంటికి వచ్చే బంధువులు కూడ "వీడికిన్ని తెలివితేటలెలా వచ్చాయి" అని నవ్వుకునేవారు.

రాకేశ్ బడిలో చేరినప్పటినుండీ ఆటల్లోనూ, పాటల్లోనూ ఫస్ట్. చదువులో ఫస్ట్ కాకపోయినా బాగానే చదివేవాడు.

పాఠ్య పుస్తకాల కంటె ఇతర పుస్తకాలనే ఎక్కువగా చదివే వాడు. అతని ఆసక్తిని గమనించి ప్రధానోపాధ్యాయుడుపాఠశాల గ్రంథాలయానికి దేశభక్తి పుస్తకాలు తెప్పిస్తే, వాటినన్నింటిని చదివేశాడు. స్వాతంత్ర్య, గణతంత్ర దినోత్సవాలలోఅన్ని కార్యక్రమాలలో ముందుండే వాడు. అందరితోనూ కలిసిమెలిసి ఉండేవాడు. దేశభక్తి అతని నరనరాన ఉప్పొంగేది.

అతని వినయ విధేయతలను చూసి పెద్దలకు, గురువులకు ముచ్చటేసేది. ఒక రోజు ఉపాధ్యాయుడు "పెద్దయ్యాక నువ్వేమౌతావు" అని అడిగితే "సైనికుడ నవుతాను" అని చెప్పాడు. హైస్కూల్లో ఎన్.సి.సి.లో, కాలేజీలో ఎన్.ఎస్.ఎస్ లోచేరాడు. తరువాత-ప్రభుత్వం నిర్వహించిన సైనిక పరీక్షలన్నింటిలోనూ నెగ్గి, సైన్యంలో చేరాడు. శిక్షణ పూర్తి చేసుకొని,ద్విగుణీకృతమైన ఉత్సాహంతో విధులలో చేరాడు.

సైనికుడుగా ఉండగానే అతనికి వసంతతో పెళ్ళి జరిగింది. మంచి గుణగణాలున్న పేద పిల్లను పెళ్ళాడాలనుకొని ఆమెను చేసుకున్నాడు. ముందు - అమ్మాయి అన్నదమ్ములు ఒప్పుకోలేదు. "సైన్యంలో ఉన్నవాళ్ళకు ఎప్పుడు

ఏమవుతుందో తెలియదు. అటువంటి వాడికి మా సోదరిని ఇవ్వము" అన్నారు.

రాకేశ్ వాళ్ళందరికి చెప్పాడు. "దేశ రక్షణ కోసం పని చేయడం అదృష్టం. ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి బ్రిటిష్ వారితో

యుద్ధంలో వీరోచితంగా పోరాడింది. ప్రాణాలు కోల్పోయింది. ఆనాటి ఆ పోరాటం తదనంతరం స్వాతంత్ర్య పోరాటానికి స్ఫూర్తినిచ్చింది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక ఇన్నేళ్ళ తర్వాత కూడా ఆమెను స్ఫూర్తిగా తీసుకుంటున్నాం. ఆమె మనగుండెల్లో నిలిచి వుంది. అలా భావితరాలకు స్ఫూర్తిగా నిలవాలి. మన తర్వాత కూడ మనల్ని మంచిగా గుర్తుంచుకునేలా

బతకాలి. అదీ జీవితం".

అతని సమాధానం వసంతకు పూర్తిగా నచ్చింది, అతన్ని తన జీవితంలోకి ఆహ్వానించింది. అతని మెడలో వరమాల వేసింది.

పెళ్ళి కొరకు పెట్టుకున్న సెలవులు ముగిశాక రాకేశ్ మళ్ళీ విధులలో చేరాడు. విధులలో భాగంగా వివిధ రాష్ట్రాలు, ప్రాంతాలు, నదీనదాలు సందర్శించినపుడు మేను పులకరించి పోయేది. కొండల్లో, కోనల్లో, వెలుతురులో,చీకట్లో పని చేసినప్పుడు - ఏనాడూ అతడు కష్టంగా భావించలేదు. దేశం కోసం పని చేయడం గర్వంగా అనిపించేది.

నెలల తరబడి డ్యూటీ చేసి ఇంటికి వచ్చిన రాకేశ్ వసంతను మురిపించేవాడు. మైమరిపించేవాడు. ఆమె ఆశ్చర్యపోయేది.

"దేశంలో అక్రమంగా చొరబడిన ఉగ్రవాదులను కొందరిని నేను మట్టుబెట్టాను. ఒకసారి ఉగ్రవాది పేల్చిన తుపాకీ గుండు నాకు తగులకుండా వెంట్రుకవాసిలో తప్పిపోయింది" అని ఒళ్ళు గగుర్పొడిచే సంఘటనలను కూడ హుషారుగా చెప్పేవాడు. మరుక్షణం ఆమెను సరసోక్తులలో ముంచెత్తేవాడు.

"వసంతా! నీ రాకతో నా జీవితంలో ప్రతిరోజూ వసంతమే" అనేవాడు. ఆమె కిలకిలా నవ్వేది.

అతడు సౌందర్యారాధకుడు. సెలవు దొరికినప్పుడు, వీలు చిక్కినప్పుడు ఆమెను తీసికొని వెళ్ళి దేశంలోనిసుందర ప్రదేశాలను చూపించేవాడు. ఇంటికి వచ్చాక తాజ్ మహల్ సౌందర్యాన్ని, హిమాలయాల ఔన్నత్యాన్ని,కన్యాకుమారి వద్ద సముద్ర జలాలలో కనిపించే సూర్యబింబాన్నీ ఆమెకు వర్ణించి చెబుతూనే క్రమక్రమంగా వసంత అందచందాలనూ, ఒంపు సొంపులనూ వర్ణించేవాడు.

"నన్ను వర్ణించడం ఇంక ఆపుతావా మహానుభావా!" అంటూ అతన్ని మాట్లాడనివ్వకుండా ఆమె తన పెదాలతో అతని పెదాలను మూసేది. సిగ్గుతో అతని కౌగిలిలో ఒదిగేది. వారిమురిపాల ఫలితంగా వారికో కొడుకు పుట్టాడు. విక్రమ్ అని పేరు పెట్టుకున్నారు.

రోజులు గడుస్తున్నాయి. సంవత్సరంలో ఇంట్లో ఉన్న కొద్ది రోజులు బాబును ఎత్తుకొని ముద్దాడేవాడు.

పిల్లాడితో

తానూ పిల్లాడిగా మారిపోయేవాడు. ఆమె బాబుకు అన్నం తినిపిస్తుంటే "వాడికి మాత్రమేనా తినిపించేది" అంటూ తానూ నోరు తెరిచేవాడు. ఆమె ఇద్దరికీ తినిపిస్తూ తానూ తినేది. రాకేశ్ ఇంట్లో ఉన్నంతసేపు దినమొక క్షణంలా

గడిచేది. నవ్వుతూ నవ్వించేవాడు. అతడు సుదీర్ఘకాలం డ్యూటీకి వెళ్లే తిరిగి వచ్చేదాకా - ఆ నవ్వుల మూటనువిప్పుకొని, ఒక్కొక్కదాన్ని గుర్తు చేసికొని తల్లీకొడుకులు మురిసేవారు.

విక్రమ్ కు పదేళ్ళ వయసు వచ్చింది. ఐదవ తరగతి చదువుతున్నాడు. ఇంట్లో ఆల్బమ్ లో దేశభక్తుల, వీరుల

ఫోటోలు - వాటి కింద సూక్తులు అతన్ని ఉత్తేజపరిచేవి.

--

ఇప్పుడు అక్కడ - దేశ సరిహద్దులో - మన దేశాన్ని దుర్మార్గంగా ఆక్రమించు దామనుకున్న శత్రువు గుండెకు

తుపాకీ గురి పెడుతున్నాడు రాకేశ్. ఇక్కడ పాఠశాలలో "పెద్దయ్యాక నువ్వేమవుతావు?" అని అడిగిన ఉపాధ్యాయుడికి"సైనికుడిని అవుతాను'' అని బదులిస్తున్నాడు విక్రమ్.

- ఎ. గజేందర్ రెడ్డి
9848894086

ఆయన ప్రతీ చోటా ఉన్నారు

సంస్కారపు తోటలో, కోదండపాణి జాడలతో,క్రమశిక్షణ సాగుతో, శ్రమయే సంతోషమై, వికసించిన వినయంతో, విజ్ఞతనిండిన వాక్కుతో ,శుద్ధతకలిగిన మనసుతో , కాంతులు చిమ్మే వదనంతో, జీవానికి అర్థం చెప్పే చిరునవ్వు తో , ప్రాణం నిండిన పాటలతో , ఆబాలగోపాలాన్ని ఉర్రూతలూగించే సామర్థ్యం తో సాగింది కదా మహానుభావుని ప్రస్థానం.

ఏమని వర్ణించగలం ? గాత్రసుఖామృత దాతను
ఎంతని చెప్పగలం? బహుముఖ ప్రజ్ఞా విస్తృతిని

ఆ గొంతు బహురూప గాత్రాలను ధరిస్తుంది
ఆ స్వరపేటిక శ్రావ్యత కు శాస్వత చిరునామా
ఆ జిహ్వ పై అక్షరాలు స్పష్టత తో పులకిస్తాయి
ఆ ముఖం పై మనసుస్వచ్ఛత తాండవిస్తుంది
ఆ మాటలు శక్తి పొట్లాలను పంచుతాయి

రాగానికి రంగుల రెక్కలు తొడిగి వీనుల వీధుల్లో
విహంగ విహారం చేయించాడు
తాళానికి తన్మయమొనర్చి గానానికి గర్వంగా నిలిచేలా చేసాడు
పల్లవికి జిగిబిగిలద్ది అల్లన హాయిని కూర్చాడు.

ఏ దివిలో విరిసిన గానాద్భుతమో ఈ ఇలపై మనకై నడయాడనుకదా!
ఓంకారనాదాన్ని తలపించి శంకరాభరణమై నిలిచెను కదా!
మాటేరాని చిన్నదానికీ తనస్వరఝురితో ఊసులే పలికించెను కదా!
భాషలు ఏవైనాగానీ భావం మధురిమ చూపించెను కదా!
ప్రపంచమంతా తనపాటల తోరణాలతో చుట్టేసెను కదా!

ఆయన తరగని గాత్రశేవి, విస్తృత సుగుణాలదీవి, ఆయన నిత్య స్వరంజీవి,
వేలాదిపాటల పల్లకీలలో చిరంజీవి, ఆదర్శాలకు సంజీవి.
ఆయన లేనిదెక్కడ? కోట్లాది గుండెల్లో గూడు కట్టుకున్న గుర్తు,
ప్రపంచ శ్రోతల వీనులలో తిష్టవేసుకున్న పాట,
తీయగా పాడే ప్రతీగాయకుని లో ఆయన ఆలంబము.
శ్రీపతి పండితారాధ్యుల బాలసుబ్రహ్మణ్యం
ఉన్నారు, ఉన్నారు, ఉన్నారు....ప్రతీ చోటా

-చావలి శేషాద్రి సోమయాజులు, 7013344354

అమావాస్య చీకటి

సుమధురమైన సంగీతాన్ని తన మధురమైన గాత్రంతో
మైమరపింపజేసే పాటల మాంత్రికుడు మనమధ్య
లేడని ఎలా చెప్పను?
చెప్పేందుకు నాకు మనసొప్పడం లేదు?
ఎందుకంటే అతను దేవుని వరాన్ని
పొంది భూలోకానికొచ్చిన కారణజన్ముడు
అందుకే
ఎన్నో దశాబ్దాలుగా అలుపెరుగకుండా పలు భాషల్లో
వేల వేల పాటలను వినిపించి ప్రపంచ ప్రజల మనసును దోచి
లెక్కలేనన్ని రికార్డులను సృష్టించాడు
అతని పాటలంటే చెవికోసుకోని వారెవరును?
బడిలో ఉన్నా గుడిలో ఉన్నా
బస్సులో పయనిస్తున్న
బజార్లో తిరుగుతున్నా ఇంట్లో ఉన్నా
ఆరుబయట తిరుగుతున్నా
ఎవరెక్కడున్నా ఏసందర్భంలో నైనా
ప్రతిధ్వనించే తియ్యని అతని గాత్రం అందరిని మంత్రముగ్ధులను చేసి
ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తు ఎప్పటికప్పుడు కొత్త ఉత్సాహాన్ని
నింపుతుంటుందనడంలో సందేహమే లేదు
మనం అనుభవించే ఆనందం లోను
విషాద సమయంలోను అనుభూతులు ఏవైనా
బాలు గారు ఆలపించే పాట ఉండి తీరాల్సిందే
అంతటి ప్రాధాన్యత సంతరించుకున్న ఈ
నేల అతను లేకుండా ఒంటరిగా ఎలా ఉంటుంది?
ఒకవేళ అది ఉన్నా అంతట అమావాస్య చీకటే!!

-జవేరియా
9849931255

'నా దేశం నా ప్రజలు' అనే 'ఆధునిక మహాభారతము'

ఆధునిక మహాభారతం కావ్యాన్ని ఒక సంప్రదాయరీతిలో కూర్చారు శేషేంద్ర.

"కాలానుగతంగా లోకధర్మం పుడుతుంది. లోకధర్మాన్ని చూపించే పురాణ ఇతిహాస కావ్య శాస్త్రాదులు పుడతాయి. వ్యాసమహాభారతం ప్రాచీన ప్రజలకోసం పుట్టింది. ఈ ఆధునిక మహాభారతం ఆధునిక యుగీన ప్రజల కోసం పుట్టింది" అనే 'ఒక సూచన'తో తన ఈ కావ్యాన్ని ఆరంభించారు శేషేంద్ర.

ఆధునిక మహాభారతం లక్షణ లక్ష్యాలను కూడ తన సూచనలో తెలిపారు.

"వ్యాసభారతం ఉత్తరదేశంలో పుడితే ఆధునిక భారతం దక్షిణదేశంలో పుట్టింది. ప్రాచీన భారతం పండితభాషలో పుడితే, ఆధునిక భారతం ప్రజల భాషలో పుట్టింది. తెలుగు వ్యాసభారతం ఎనిమిది వేల శ్లోకాలు గల 'జయం' అనే ఇతిహాసం అయితే ఆధునిక భారతం ఎనిమిది సర్గలు గల 'నాదేశం నా ప్రజలు' అనే ఇతిహాసంగా అంకురించింది. అది భూమి కోసం జరిగిన యుద్ధం యుతే ఇది కూడా భూమి కోసం జరిగిన యుద్ధమే - అక్కడ ఉన్నత కుటుంబాలు భూమిని హస్తగతం చేసుకోవడానికి యుద్ధం చేస్తే ఇక్కడ ప్రజలే భూమిని హస్తగతం చేసుకోవడానికి యుద్ధం చేస్తారు. వ్యాసభారతం లాగే ఇది కూడా క్రమంగా పెరిగి బృహద్గ్రంథం అయింది. దానిలాగే ఇదీ ఇతిహాసము, పురాణము, మహాకావ్యము, పారాయణ గ్రంథము, పుణ్యప్రదము" అంటారు.

ఆధునిక మహాభారతం - కావ్య హృదయం

కావ్యహృదయాన్ని కూడా తెలియజేస్తూ-

"వర్గచైతన్యం జ్వలింపజేయడమే ఇక్కడ కావ్య హృదయం. ఆధునిక మహాభారతాన్ని తెలుగు గ్రామాల్లో ప్రతి పూర్ణిమరాత్రి గ్రామ చెట్టు కింద, గ్రామ రచ్చబండ దగ్గర దేవాలయ మంటపంలోనో చిన్నచిన్న జనసముదాయాల్ని సమీకరించి, కావ్యప్రియుడైన వ్యక్తి శ్రావ్య కంఠంతో గానశైలిలో వినిపించడం [illegible] శ్రేయోదాయకము.అదే పుణ్య శ్రవణం" అన్నారు.

కావ్య ప్రయోజనం

'ఆధునిక మహాభారతం' కావ్య ప్రయోజనాన్ని తెలుపుతూ తన సూచనలో కొనసాగిస్తారు, శేషేంద్ర.

"ఆధునిక మహాభారతం వింటే, గులాం మనస్తత్వ కారణంగా వంగిపోయిన మోకాళ్లలో బలం వచ్చి, మనిషి కాళ్ళు నిటారుగా నిలుస్తాయి. దాని పైన, వంగి వంగి సలాములు చేసి చేసి వంకర టింకర్లు అయిపోయిన వెన్నెముక ఋజుమార్గాన్ని నిల్పుతుంది. సిగ్గు విడిచి తల వంచి వంచి మెలిగే అలవాటుచేత సదా వేలాడే తల ఒక్క సారి భుజాలమీద లేచి నిర్భయంగా నిలబడుతుంది. మనిషి మనిషిగా మారిపోతాడు; భూగోళానికి ఇరుసు అవుతాడు."

ఫలశ్రుతి

సాధారణంగా కవులు ఫలశ్రుతిని కావ్యం ఆఖరున వినిపిస్తారు. కాని శేషేంద్ర, కావ్యంలోనికి వెళుతూ వినిపించారు. ఫలశ్రుతిని తెలుసుకున్న పాఠకుడు కావ్యంలోనికి తప్పకుండా వెళతాడనే నమ్మకం కావచ్చు బహుశా! ఆ ఫలశ్రుతి సాగుతుందిలా-

"వర్గచేతన సిద్ధి, ఆత్మగౌరవ వృద్ధి । జనవైరి నిర్మూలన, సమతాసమున్మీలన
సత్కాల వర్షాళి, సస్యసంధ్యాకేళి । క్షామరహిత గ్రామ ప్రాభాత వ్యాహ్యాళి
పశుపక్షి వృక్షాది ప్రాణకోట్లకు హాయి । పూర్ణ విగళితరుజ, దేశ దేశ ప్రజ
ధనధాన్య సమృద్ధి, విద్యాన్న గృహలబ్ధి । ఆబాలగోపాలమూ అన్యోన్య భూగోళమూ"
స్వస్తి ప్రజాభ్య పరిపాలయంతాం / న్యాయేన మార్గేణ జన రాజ్య తంత్రా
శుభమస్తు పశుపక్షి వృక్షకీటేభ్య / లోక్షా సమస్తా సుఖినోభవంతు ...

-ఆధునిక మహాభారతం కావ్య శరీరం

వ్యాసభారతాన్ని విభజించినట్లే ఈ ఆధునిక మహాభారతాన్ని కూడ పర్వాలుగా విభజించారు శేషేంద్ర. అయితే అది పద్దెనిమిది పర్వాలైతే, ఇది పది పర్వాలు - ప్రజాపర్వం, సూర్యపర్వం, పశుపర్వం, ప్రవాహపర్వం, ఆర్ద్ర పర్వం, ప్రేమ పర్వం, సముద్ర పర్వం, జ్యోత్స్నాపర్వం, మౌక్తిక పర్వం... ఆఖరుగా మయూర పర్వం.

పర్వాలను మళ్ళీ సర్గలుగా వింగడించారు. వాటికి ప్రత్యేకించి పేర్లు పెట్టలేదుగానీ, ఒకటో సర్గ, రెండో సర్గ అంటూ నిర్దేశించారు.

ప్రజాపర్వంలో ఎనిమిది, సూర్యపర్వంలో మూడు, పశుపర్వంలో నాలుగు, ప్రవాహపర్వంలో మూడు, ఆర్ద్ర పర్వంలో మూడు పెద్దవి, ప్రేమపర్వంలో మూడు, సముద్ర పర్వంలో మూడు, జ్యోత్స్నాపర్వంలో మూడు, మౌక్తిక పర్వంలో 'చమత్కారికలు' పేరుతో ఒకే ఒకటి... ఆఖరుగా మయూర పర్వంలో ఎనిమిది; వెరసి ముప్పై తొమ్మిది సర్గల కావ్యంగా ఆధునిక మహాభారతాన్ని సంతరించారు శేషేంద్ర.

ఈ కావ్యం గురించి, ఈ పర్వాల విభజన గురించి శేషేంద్ర మాటల్లోనే అర్థం చేసుకోవడం మంచిది. ఆయనన్నారూ"నేను నా జీవితంలో అనేక కావ్యాలు రాయలేదు. రాసింది ఒకే కావ్యం. దాని పేరు 'నా దేశం నా ప్రజలు'. దాని వర్తమాన నామాంతరం 'ఆధునిక మహాభారతం'. ఆ కావ్యం యొక్క భాగాలు అప్పుడప్పుడూ రాస్తూ వచ్చాను.భిన్న భిన్న నామకరణాలతో అప్పుడప్పుడు వచ్చిన ఆ భాగాలే సంపూర్ణ కావ్యంలో పర్వాలుగా ప్రత్యక్ష మౌతున్నాయి". దీన్నిబట్టి ఈ కావ్యం ముందుగానే వేసుకున్న ఒక ప్రణాళికతో రాసింది కాదన్న విషయం తెలుస్తుంది. కాల క్రమేణా రాసిన కవిత్వమే భాగాలుగా, పర్వాలుగా సమకూరింది. అంటే, శేషేంద్ర కావ్యవస్తువు, ఆ వస్తు నిర్వహణా కాలంతో పాటు మారలేదన్నది అవగతం అవుతుంది. అంటే, కవిత్వం గురించి, దాన్ని రాయడం గురించి నిర్దిష్ట భావనలున్న కవిగా శేషేంద్రను గుర్తించాలి. ప్రాచీన సాహిత్యాన్ని బాగా చదువుకున్న శేషేంద్ర, తన కవిత్వంలో భారతీయమైన ఆర్షధర్మ స్ఫూర్తిని ఆధునిక భావనాపటిమతో కూర్చి పలికిస్తారు.

ఇది 1970-86ల మధ్య ప్రచురింపబడిన శేషేంద్ర వచనకవితా సంపుటాల సమగ్ర సంపుటి. 1984-86 లమధ్య ఆంధ్ర జ్యోతి సచిత్ర వారపత్రికలో 'శేషేంద్రజాలం' పేరుతో వచ్చిన చిన్న కవితలకు 'అరుస్తున్న ఆర్ద్ర'గా పేరు పెట్టారు. అదే ఆధునిక మహాభారతంలో 'ఆర్ద్ర పర్వం' అయింది. అదే విధంగా తక్కిన కవితాసంపుటాలు:

నా దేశం నా ప్రజలు - ప్రజాపర్వం
మండే సూర్యుడు - సూర్యపర్వం
గొరిల్లా - పశుపర్వం
సముద్రం నా పేరు - సముద్ర పర్వం
నీరైపోయింది - ప్రవాహపర్వం
శేషజ్యోత్స్న - జ్యోత్స్నాపర్వం

ఆనాటి మహాభారతానికి, ఈ ఆధునిక మహాభారతానికి ఎటువంటి సంబంధమూ లేదు. శేషేంద్ర మాటల్లోఆధునిక మహాభారతం అంటే, నేటి దేశం; ఈనాటి మన భారతదే శం. లోకధర్మం కాలానుగతం. దాన్ని బట్టే పురాణాలు, ఇతిహాసాలు, కావ్యాలు, శాస్త్రాలు మొదలైన రచనలు వస్తాయి. వ్యాస మహాభారతం ప్రాచీన ప్రజల కోసమైతే, ఆధునిక మహాభారతం అర్వాచీన ప్రజల కోసం ... "ఆధునిక యుగీన ప్రజల కోసం"

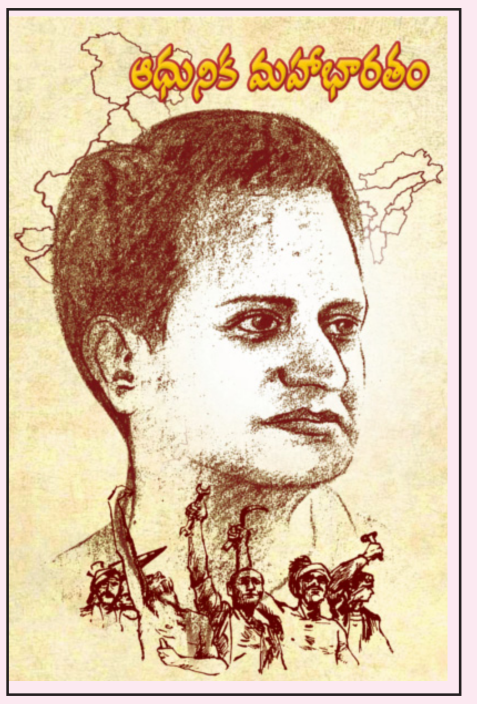

అన్నారు శేషేంద్ర. ఆ విధంగా దీన్ని ఆధునికేతిహాసంగా భావించారు.

ఏ నిబద్ధత? ... ఏ పరమార్థం?

నిబద్ధత అనే పదం తెలుగు విమర్శలో మార్క్సిస్టు ధోరణితో ఏర్పడింది. రచన నిబద్ధతతో ఉండాలంటుంది. ప్రస్తుతం అన్ని సమస్యలకీ ఆధారభూతమైనది రాజకీయరంగం. అందువల్ల రాజకీయాన్ని, దాని ప్రభావాన్ని కాదని చేసే రచన పనికిరానిది; నిబద్ధత లేనిది అంటుంది మార్క్సియ విమర్శ. సాహిత్యంలో రాజకీయాలను తప్పించడ మంటే వాస్తవికతను తప్పించడమే అవుతుంది. వాస్తవికతనుంచి పలాయనమైతే, అదే అనిబద్ధత.

మనిషి జీవితాన్నే తీసుకుంటే, రాజకీయం అందులో ఒక కోణం మాత్రమే. సామాజిక, ఆర్థిక, మానసిక, తదితర కోణాలెన్నో ఉన్నాయి. వాటన్నింటినీ వదిలేసి, ఒక్క రాజకీయాన్నే పట్టించుకోవడం ఏ మాత్రం నిబద్ధత అని ప్రశ్నించేవారూ ఉన్నారు. రాజకీయంతో పాటు ఈ అన్ని జీవితకోణాలను స్పృశించడమే అసలైన నిబద్ధతగా వారు భావిస్తారు. కవి సంపూర్ణమైన మానవజీవితంతో సంబంధం ఉన్నవాడు. కాబట్టి, అతని బాధ్యత పాక్షికం కాకూడదు.ఆ బాధ్యత రాజకీయంకంటె మహత్తరమైనది. అటువంటి గురుతరమైన బాధ్యతనుండి తప్పించుకోడం పలాయనమే అవుతుందంటారు వీరు. ఇది వీరి నిబద్ధత. ఈ నిబద్ధతను ఆశించినవారు శేషేంద్ర. అందుకే తన 'కవిసేన మేనిఫెస్టో' లో అంటారిలా-"కవి కవిత్వానికి ఏది ఉత్తమ ప్రయోజనం అని లోకం నిర్ణయించిందో దానికే ప్రతిబద్ధుడుకావాలి. లేకపోతే, కవి ప్రకారం ఏది ఉత్తమ ప్రయోజనమో దానికి అతడు ప్రతిబద్ధుడు కావాలి. ఏదైనా అనుభూతి చేత సాధించాలి" - ఇదీ నిబద్ధత. ఈ నిబద్ధత ఆధునిక కావ్యేతిహాసమనే భావనకు దారి తీసింది. రాజకీయంతో పాటూ, ఈ అన్ని కోణాలూ కలవడమే అసలైన నిబద్ధత అని ఆధునిక కావ్యేతిహాసకుల భావం.

వారి వారి వాదాల రీత్యా ఇద్దరూ నిబద్ధులే. అయితే, నిబద్ధత గురించి మాట్లాడుకునేటప్పుడు, అది ఏ నిబద్ధత గురించనే మీమాంస వస్తుంది. అందుకే ఈ పదానికి ముందు సంబంధిత విశేషణాన్ని చేరిస్తే అవగాహన సులువౌతుంది. ఆ విధంగా నిబద్ధతను రెండు రకాలుగా చెప్పుకోవచ్చు;సామాజిక/సాంఘిక నిబద్ధత, సాహిత్య/జీవితనిబద్ధత. ఈ నిబద్ధతలే కవి దర్శనాన్ని, కవితాదర్శనాన్ని ప్రభావిస్తాయి.

అసలు కవులెందుకు? వారి కవిత్వం ఎందుకు? కావ్యాన్ని ఆరంభించిన తొలిపంక్తుల్లోనే స్థూలంగా తెలియజేస్తారు.

"లేస్తోంది ఉష్ణకాంతుల్లోంచి ఒక హస్తం!
ఆ హస్తం కాలం అనే నిరంతర శ్రామికుడి సమస్తం"

ఈ రెండు వాక్యాలు చాలవా? కాలాన్ని నిరంతర శ్రామికుడిగా భావించేందుకు అంత:చక్షువు ఎంతగా వికసించాలి?! అంత:చక్షువుతో చూసి, విశ్లేషించుకుని,ఆ తరువాత సంశ్లేషణకి ఉపక్రమించే కవి శేషేంద్ర. ఆయనకంతాధ్యానం. ధ్యానమే ఆయన కవిత్వం. అందులోంచి పుట్టుకొచ్చినవే ఆయన ఉద్వేగాలు, ఉద్రేకాలు...ఉగ్రూతలు, ఉత్ప్రేరకాలు...ఉత్తేజాలు, ఉత్సాహాలు...ఉక్తులు, సూక్తులు...కవి సమయాలు, కవితా వాక్యాలు.

"నదులు, కవులు భూగోళపు రక్తనాళాలు
నదులు ప్రవహిస్తాయి కవితల్లా
పశువుల కోసం, పక్షుల కోసం, మనుష్యుల కోసం
నదులు కనే కలలు ఫలిస్తాయి పొలాల్లో
కవులు కనే కలలు ఫలిస్తాయి మనుషుల్లో!"

పొలాల్లో ఫలించే నదులు కనే కలలే శేషేంద్ర కలలు కూడా. అందుకే

"నేను ధాన్యంలోనించి పుట్టాను
ధాన్యం కోసమే బ్రతుకుతాను
మరణించి ధాన్యంలోకే వెళ్ళిపోతా"నంటారు.

"తిండి కలిగితె కండ కలదోయ్, కండ కలవాడేను మనిషోయ్!" అన్న గురజాడవారి మాటలు గుర్తు రాక మానవు.

తరువాత ఇంకో విషయం; ఈ సృష్టిలో తానే ఉన్నతుడినని మనిషి విర్రవీగుతాడు కానీ, శేషేంద్ర దృష్టిలో అతడు కూడ ప్రకృతిలో ఒక భాగమే. పశువులూ, పక్షుల తర్వాతే మనిషి, ఇంకా చెప్పాలంటే! అదీ శేషేంద్రగారి కవితాతత్వం. అది మనిషికి కేవలం 'ఒక థీఫెస్సు'మాత్రమే. ప్రకృతిలో మనిషి అల్పత్వాన్ని ఎండగడుతూ-

"చెట్టుగా ఉంటే ఏడాదికి ఒక వసంతమన్నా దక్కేది
మనిషినై అన్ని వసంతాలూ కోల్పోయా"నని వాపోతారు.

సామాజికస్పృహని కొట్టిపారేశారు శేషేంద్ర. దాని స్థానంలో సాహిత్యస్పృహకే పెద్దపీట వేశారు. విషయం ఎంత గొప్పదైనా కావచ్చు; కానీ అది మౌలికంగా సాహిత్యం అయ్యే తీరాలన్నారు. అందుకే-

"ఒక అందమైన పోయెం అంటే
దానికి ఒక గుండె వుండాలి
అది కన్నీరు కార్చాలి
పీడితుల పక్షం వహించాలి" అంటారు.

కన్నీరు కార్చే గుండె అంటే అనుభూతి. మొదటగా అది, ఆ తరువాతే పీడితుల పక్షం. అంటే సామాజిక స్పృహ ఉండాలి; ఉండి తీరాలి. కానీ, సాహిత్యస్పృహ తరవాతనే అన్నది నిర్దిష్టం అవుతోంది.

'ఆధునిక మహాభారతము'నకు వ్యాఖ్యానం రాయాలనే తలంపుకు మొదటగా దాన్ని పరిచయం చేసే ఉద్దేశ్యమే ఈ వ్యాసం.

(మహాకవి శేషేంద్ర 94వ జయంతి సాహిత్య సదస్సు సందర్భంగా..)

- మాకినీడి సూర్య భాస్కర్
9491504045

"ఆకలి" (కథ)

"మీ నాన్న సీరియస్" అన్న ఫోన్ మా ఊరి నుండి రాగానే సిటీలో నేను ఉన్న ఫలంగా వేకువ జామున్నే మా ఊరు సిరన్‌పల్లికి బయలుదేరా. కార్లో పెట్రోల్ వేసుకుందామని 2,3 పెట్రోల్ బంకులు వెతిక అన్ని బంకులూ లాక్ డౌన్ మూలంగా మూసేసి ఉన్నాయి. కార్లో కొంత ఇంధనం ఉంది. అయినా ఇక్కడి నుండి 200 కి.మీ దూరమే కదా వచ్చేటప్పుడు ఎక్కడైనా ఇంధనం వేసుకోవచ్చని అనుకుంటూ దాదాపు వంద కి.మీ.ల దూరం వరకు వచ్చేశా. "నాన్న ఆల్ ఆఫ్ సడెన్‌గా ఇలా సిక్కయ్యా డేంటి ?" అని ఆలోచిస్తూనే ముందుకు వెళ్తున్న, అపుడు కారు దాదాపు 40-50 కి.మీ. స్పీడ్లో ఉండి ఉంటుంది. అంతలోనే కారు వన్‌సైడు లాకెళ్తోంది. ఇది గమనించి రోడ్ పక్కన ఆపేసి చూస్తే వెనుక లెఫ్ట్‌సైడ్ టైర్ పంక్చర్ అయ్యింది. కార్లోనున్న ఏసీ నుండి బయటి కొచ్చినందుకేమో కమ్మరి కొలిమిలో పడ్డంత ఫీలింగ్ బయట విపరీతమైన వేడి.

ఏం చేయాలో ఓ రెండు నిమిషాలు ఆలోచించి, డిక్కీలో ఉన్న టూల్స్ తీసి ముందుగా జాక్‌తో కారు చక్రాన్ని పైకి లేపి టైరును విప్పా, ఇది చేసే సరికి నాతల ప్రాణం తోకకొచ్చింది, ఎండవేడికి ఉక్కపోతతో చెమట పోసి ఒళ్లంతా తడిసిపోతోంది. విపరీతంగా దాహ మేస్తే కార్లో నున్న బాటిల్ తీసి ఆ నీల్లన్నీ తాగేశా. ఎండధాటికి తట్టుకోలేక కార్లో వచ్చి ఏసీ వేసుకుని కూర్చున్న, ఓ అయిదు నిమిషాల తర్వాత గుర్తుకొచ్చింది ఉన్న ఆ కాస్త ఇంధనం అయిపోతే.., వెంటనే ఏసీ ఆఫ్ చేసి బయటి కొచ్చి అటూ ఇటూ చూసా, అదే రోడ్డున ఓ ఫర్లాంగు దూరంలో ఓ పెద్ద మర్రిచెట్టు కనబడింది. వెనకా ముందూ ఆలోచించకుండా వేగంగా ఆ చెట్టు నీడకు చేరా, నాకన్నా ముందే పదుల సంఖ్యలో జనం దాని నీడన సేద తీర్చుకుంటున్నారు.

వారందరూ తమ పిల్లా పాపలతో బాటు ముల్లే మూటలతో ఉన్నారు. పక్కకెళ్ళి కూర్చున్నాను. వారి మాటలని బట్టి వీరంతా లాక్ డౌన్ కారణంగా సిటీ నుండి తమ ఊర్ల లోకి వెళ్లి పోతున్న వలస కూలీలున్నట్టున్నారని బోధపడింది.అందులో వయో వృద్ధులు, గర్భిణీలు, బాలింతలు,పసి పిల్లలు ఇలా అనేక రకాల వాల్లున్నారు. కొందరు ఒంట్లో బాగా లేక మూల్గుతూ ముక్కుతున్నవారు కూడా ఉన్నారు. కొందరు నడుం వాల్చు కుంటున్నారు, మరికొందరు పసిపిల్లలకు పాలు పట్టున్న తల్లులు. ఇలా దేశంలో దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన ఉన్న వారంతా ఇక్కడే ఉన్నట్లుగా అనిపిస్తోంది.

"గిదెందిరా అన్న గీ కరోనా ఏందీ.. గీ తిప్ప లేందీ.." అని ఒకతను గొణుక్కుంటుంటే

మరో అతను "గాడేవడో పరాయి దేశపోడు చేసిన కథకు మనకు తిప్పలొచ్చే.." అని మరొకతను అంటుంటే

"అవునే సాయన్నా! గదేదో ఆవులావులు కొట్లాడితే లేగల కాళ్ళు ఇరిగి పోయినట్ల, గా పెద్ద దేశాల లొల్లి మన సావుకొచ్చే.." అని ఓ వృద్ధుడు.

"మనమేం తక్కువనా? ఉన్న ఊర్లనే ఉండక పట్నంలో బంగారం గద్దుందని, ఉన్నోల్లం లేనోల్లమంతా పడి చస్తిమి.." అని మరో ముసలమ్మ.

"అవు బయ్యా ! ఉండనికి, పండనికి జాగ లేకున్నా.." ఓ యువకుడు

"అరే బాయ్ మన పల్లెల్నే బతుకు దోవ ఉంటే మన మేమిటికి సావనికి పోతామా పట్నంకు ?" మరో యువకుడు

"అంతే కాదన్నా ! బాగ డబ్బుతో బలిసినోళ్ళు అడ్డమైన తిండి అదే గాడిదలు, గుర్రాలు, ఎడ్లు, బర్లు, కుక్కలు, నక్కలు, ఎలుకలు, పిల్లులు, పంది కొక్కులు, తేళ్ళు, పాములు, నత్తలు గిట్ల కనవడ్డ పశువులు, పక్షులు, పురుగులు అన్నీ తిని గీ రోగం తెచ్చిండటరా బాయ్.." అని మరో నడివయస్సాయన.

"గందుకే గిసుంటి కొత్త కొత్త మాయ రోగాలు రావట్టే.." అని ఓ ఆవిడ

ఇలా ఒక్కొక్కరు ఒక్కో విధంగా తముకున్న పరిజ్ఞానాన్ని బట్టి తోచిన విధంగా మాట్లాడుకుం టున్నారు.

వారి మాటలు వింటూ కూచున్నాను. అప్పుడు బహుశా మధ్యాహ్నం రెండు మూడు గంటలైయ్యుం టుంది. వాళ్ళ మూటల్లో ఉన్న అన్నం పొట్లాలు తీసుకొని తినడానికి ఉపక్రమించారు. బహుశ వారు వచ్చిన తోవలో కొందరు మానవతా వాదులు ఆహార పొట్లాలు పంచినట్టున్నారు.

వారు ఆహారం పొట్లాలు తీయ గానే,అంత వరకు ఎక్కడో మూలన దాగి ఉన్న నా లోని ఆకలి అనే రాక్షసి అహాకారాలు చేస్తూ లోనుండి బయట కొచ్చేస్తున్నది. దేన్నైనా ఆపవచ్చునేమో కానీ ఆకలి అనే రాక్షసిని ఆపడం కష్ట తరమే.. ఈ ఆకలే గనక లేకుంటే ప్రతి వాడూ శాంతి కాముకుడే అయ్యేవాడేమో. ఈ ఆకలే కదా ! తగువులు, హింసలు, మోసాలు, దురాశ లాంటి దుర్గుణాలు మనిషిలో కలగటానికి దోహదం చేస్తున్నాయి. ఆకలితో అలమటించే వారెవరైనా తన ఆకలి తీర్చు కొనడానికి ఎంతకైనా తెగబడుతారు.

మొదట దీనంగా ప్రారంభించి అది సఫలం కాకపోతే క్రూర జంతువులా తెగించి హత్య చేసైనా తన ఆకలి తీర్చేసు కుంటాడు మనిషి. కామాని కయినా క్రోదానికైనా మూలం ఆకలె కదా !.... అందుకే మానవుడు దానవుడై పోతున్నాడు.

ఎవరికి యే అవసరాలు ఎలా వస్తాయో ఎవరి కెరుక బాబూ ! మనం మనుషులం, ఇవాళ ఈ రోగం పురుగొచ్చి ఉన్నోన్నీ లేనోన్ని అందర్నీ ఒక్కటి చేసింది. చూడు బాబూ ! మీరెంత ధనవంతులైనా ఇదిగో ఈ రోడ్డు మీద ఈ చెట్టు నీడకొచ్చారు. ఇప్పుడు అందరం ఒక్కటే అయిపోయాం కదా !

ఏది ఏమైనా వాళ్ళు తినేదేమి పంచ భక్ష్య పరమాన్నమేమి కాదు. అది పప్పన్నమే కావచ్చు, కారం రొట్టే కావచ్చు కాని,అవిప్పుడు షడ్రుచుల కన్నా మిన్న అని పిస్తున్నాయి నాకు.అందుకేనేమో ఆకలి రుచెరుగదూ నిద్ర సుఖ మెరుగదూ అన్నారు పెద్దలు. ఎంత చూడ వద్దనుకున్నా వారు తింటున్న పొట్లాల వైపే వెళ్తోంది నా చూపు. వారు తినే తిండి సువాసనలు నా ముక్కు పుటాలను తాకి నన్ను తబ్బిబ్బు చేస్తున్నాయి.

అందరూ భోజనం చేయడం ప్రారంభించారు. అందులో ఏ ఒక్కరు కూడా "సర్ మీరు తింటారా ?"అని కనీస మర్యాదకు అడిగిన పాపాన పోలేదు. మనిషికి ఎంత స్వార్థం. అయినా నా డ్రెస్ వాలకం నా టిప్ టాప్ చూసి అడగలేదేమో! ఇలా పలు ప్రశ్నలకు జవాబులు నేనే చెప్పు కుంటున్నాను. ఒకవైపు నా ప్రమేయం లేకుండానే నా నోట్లో లాలాజలం నోటి నిండా ఊరుతూనే ఉంది. ఆ నీటిని అలా మింగుతునే ఉన్నాను. అయినా నా పిచ్చి గానీ లాలాజలం మింగితే కడుపు నిండుతుందా !.. ఇలా పలు రకాలుగా కళ్లు మూసుకొని ఆలోచిస్తూనే ఉన్న...

అలా ఆలోచిస్తున్న నా దగ్గరికి ఓ బక్క చిక్కి ఉన్న వృద్ధుడు వస్తు "అయ్యా ! ఇదిగో రెండు ముద్దలు మీరు కూడా.." అంటూ అన్నం పాకెట్‌తో వచ్చి ఇవ్వడానికి సవినయంగా నా ముందు నిలబడ్డాడు.

అతని మాటతో చాల మంచి పనే అనుకుంటూ కళ్ళు తెరిచి చూశా పైకేమో బిడియంగా ఉంది కానీ,మనసులో మాత్రం ఏమాత్రం జాగు చేయక తీసేసుకో అని తొందర పడుతోంది నా మనసు. నా అనుమానాన్ని పసిగట్టిన వాడిలా "బాబూ ! నేను తినేది ఒక్క పూటే పొద్దున్నే తిన్నా, వస్తుంటే తోవలో ఇచ్చారు. ఎవరికైనా ఇలాగే పని కొస్తుందని తెచ్చా. తీసుకొండి" అంటున్నాడు.

అతన్నొక సారి పరీక్షగా గమనించ అవును అతనే గత నెల రోజుల కిందే రవీంద్ర భారతి చౌరస్తాలో సిగ్నల్ దగ్గర రెడ్ లైట్ పడగానే నా కారు నాపాను, ఆ మరుక్షణమే పరిగెత్తు కొచ్చి బండి అద్దాలు తుడిచి డబ్బు కోసం చేయి చాపాడు. అది చూసి విసుగుతో కారు విండో తెరిచి "ఇదో రకం బెగ్గింగా, బుద్ది లేదూ ! ఏదైనా పని చేసుకుని బతుకొచ్చు కదా. పొద్దంతా అడుక్కొని సాయంత్రం కాగానే పూటుగా తాగుతారు వెధవలు.." ఇలా చీవాట్లు పెట్టీ డబ్బులు ఇవ్వకుండానే వెళ్లి పోయా. ఆ దృశ్యం గుర్తొచ్చి అవాక్కై! ఆలోచిస్తూనే ఉన్న,

"అంతలోనే బాబూ ! మీకు గుర్తుందో లేదో కాని నాకు గుర్తుంది. దినమంతా అడుక్కొని రాత్రికి తాగుతారని, మీరు ఆ రోజు నాతో అన్నారు, అది నాకు బాగా గుర్తుంది బాబూ ! అది వాస్తవమే అలా కొందరున్నది నిజమే,కాని నేనలా కాదు. అదిగో అది నాయవ్వ దాని కోసం బక్క చిక్కి ఉన్నోన్ని నాకు పని చాత గాక చెయ్యి చాపి నేను బతుకు తిన్నానే తప్పా... అయినా ఎవరికి యే అవసరాలు ఎలా వస్తాయో ఎవరి కెరుక బాబూ ! మనం మనుషులం, ఇవాళ ఈ రోగం పురుగొచ్చి ఉన్నోన్నీ లేనోన్ని అందర్నీ ఒక్కటి చేసింది. చూడు బాబూ ! మీరెంత ధనవంతులైనా ఇదిగో ఈ రోడ్డు మీద ఈ చెట్టు నీడకొచ్చారు. ఇప్పుడు అందరం ఒక్కటే అయిపోయాం కదా ! నేను ఎగసం ఉన్నోన్నీ పంటలు పండక అప్పులు తీర్చలేక ఇదిగో ఇలా రోడ్ల మీద.." అతనింక ఏవో చెప్పుకుపోతున్నాడు. అతను చెప్పే ప్రతి మాటా నన్ను చేర్నా కోలతో కొట్టినట్టుగా ఫీలవుతూనే ఉన్నాను. అయినా నిసిగ్గుగా అతను తెచ్చిచ్చిన అన్నం పొట్లం విప్పి తింటూనే ఉన్నాను.

-దారం గంగాధర్
సెల్:9848384777

ఎత్తిపోతలు !

నాడు ...ప్రకృతి
వికృతసృష్టి అనావృష్టికి
వరుణుని కరుణలేక,కరెంటులేక
తాగునీటికి,సాగునీటికి కొరతై
జనజీవాలు కరువు కోరల్లో పడకుండా
భూములు బీళ్ళై ఎడారుగా మారకుండ
బ్రతుకులు కన్నీళ్ళ కాలువలై పారకుండ
నీళ్ళందించి మానవత్వంతో
ఆపద్భాంధవులై ఆదుకునే పాలకుల
పుణ్యకార్యమే ఎత్తిపోతల పథకం !

నేడు ...టెక్నాలజీతో
సర్వం సమకూర్చుకున్నాక
ఎవరి మెదడు చూసినా
ఏమున్నది గర్వ కారణమన్నట్లు
సమస్తం కాపీ పేస్ట్ ఫార్వాడింగ్
కళతో కాలరాస్తుంది !
తెల్లవారితే చాలు గుడ్ మార్నింగ్
రాత్రైతే గుడ్ నైట్ల కుండపోతలు
మధ్యమధ్యలో మనదేంపోతుందని
ఒకపక్క వివేకానంద సూక్తులు
మరోపక్క అబ్దుల్ కలాం కొటేషన్లు
ఇంకోపక్క కౌటిల్యుని నీతివాక్యాలు
ఇక నలుదిశలా ఆరోగ్య సూత్రాలు !
అందరూ రాముడు, కృష్ణుడు,జీసెస్
అల్లాలై ప్రవచనాలు పలికే చిలుకలైతే
లోకంలో పాపులెవరు? పవిత్రులెవరు ?
అణిగిమెణిగుండే అభాగ్యులెవరనేదీ
అర్థంకాక వదిలేసే జవాబులేని ప్రశ్న !

పసివాడు పక్క తడిపాడేమోనని
ప్రతిక్షణం ఫోన్ తడిమే సెల్ రోగం
జనానికి కరోనాను మించి సోకింది .
పనిలోఉన్నా , ప్రమాదంలోఉన్నా
పూజలోఉన్నా, పనికిరాని సెల్ఫీల జోరు
ఎదురు పడితేనేమో ఎరగనట్లు నటన !
ఇంట్లో నూకలకు దిక్కులేకున్నా పార్టీలకేం
తక్కువలేదు ? బిక్కమొఖమేసుకొంటు
బర్త్ డే కేకులకు , వీకెండ్ సోకులకు
అడుక్కోవడానికి పక్కోని పర్సే దిక్కు
అడుగడుగునా అవకాశవాదమే కిక్కు
అక్షరమబ్బకున్నా అమెరికా ఫోజులే !

ఏదేమైనా ...
మనుషులు,మనసులు దూరమైతే
మమతలు,మాధుర్యాలు కరువైతే
మనుగడ భారమౌతుందనేది నిజం !
పలుకరింపైనా, పరామర్శైనా,సేవైనా,
దానమైనా,కవిత్వమైనా మదిలోపుట్టి
ఎదలోపెరిగి,ఎదుటివారికి ఎంతోకొంత
ఉపశమనమై ఉల్లాసమవ్వాలి గాని
గూగుల్ పుణ్యంతో గోరంతను
కొండంత కల్పితాల దిబ్బచేసి,
రొదపుట్టించే ఎత్తిపోతల జోరు
నిలిచేదెన్ని రోజులు ? క్యాలండర్లో
మూడు పేజీలు మారకముందే
నచ్చిన గుణమే మెచ్చక , నమ్మకమనే
నిచ్చెన విరిగి ముక్కలై మూలన పడ్తుంది
ఇదే నేటి మాయాజాలం!
ఇదే నేటినిజం!!

-రాజేశ్
9440460490

ఘంటారావం

తలకిందులుగా వెలిగించినా
కొవ్వొత్తి పైకే ప్రకాశిస్తుంది
బిడ్డలెంత బాధించినా
కన్నతల్లి కరుణనే కురిపిస్తుంది.

-ఘంటా మనోహర్ రెడ్డి

పుష్ప విలాపం

'బతుకమ్మ' పండుగంటే
శిశిర, హేమంత ఋతువుల హేల
ప్రకృతిలో విరగ పూసిన
రంగు రంగుల పూల వసంత కేళి
బతుకమ్మ అంటే
సృష్టికి బ్రతుకును దానం చేసిన
బంగారు తల్లుల ఆనందపు
'ఉయ్యాల' పాట, ఆట
కాల ధర్మం ననుసరించి
పుడమి ఒడలంతా పచ్చదనం
విచ్చుకుని తన్మయత్వంతో
వయ్యారంగా ఒళ్ళు విరుచుకున్నా
నేడు కరోనా మహమ్మారి
కరాళ నృత్యానికి జడిసి
పూబోడులు గడప దాటకున్నారు
సుతారంగా దోసిళ్ళలో తమను తడిమే
సున్నితపు చేతులు తాకలేకున్నందుకు
విచ్చిన పువ్వులన్నీ విలపిస్తున్నాయి
కన్ను మిన్ను కానక
కన్నె మొగ్గలనూ తుంచి
అమానుషంగా నలిపేసే
రాక్షసులకు జడిసి,
కామ మధాంధుల 'కబంద'
హస్తాలకు చిక్కి
మాన ప్రాణాలను పోగొట్టుకుంటూ
చితిలో కాలి బూడిదవుతున్న
నిర్భాగ్య స్త్రీ మూర్తుల రోదనకు,
తల్లడిల్లిన బ్రతుకుల్ని చూసి
'బతుకమ్మ' కంట కన్నీరు కాలువలై
నేడు కొత్త ' పుష్ప విలాపం ' గా
లోకమంతా ప్రతిధ్వనిస్తోంది

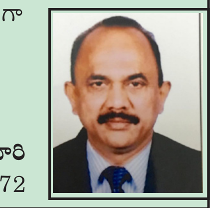

-డా. కె. దివాకరా చారి
9391018972

విడదీయలేని బంధం (కథ)

సరళ సరళా అంటూ పరుగు లాంటి నడకతో స్వర్గం మొత్తం కలయతిరుగుతూ వెతుకుతూ ఉన్నాడు రామారావు. ఇంతలో నారాయణ నారాయణ అంటూ నారదుడు ఎదురు వచ్చి .. ఏమిటయ్యా వెతుకుతున్నావ్, ఎవరి కోసం అన్నాడు. అదేనండి మా ఆవిడ సరళ కోసం అన్నాడు రామారావు. సరళ అంటే పోయిన వారం వచ్చింది ఆవిడేనా అన్నాడు నారదుడు. అవును అవును ఆవిడే అనగా.ఆవిడ నరకంలో ఉంది కదా అన్నాడు నారదుడు. రామారావుకు దుఃఖం రాగా, అదేమిటి మా సరళ నా కన్నా చాలా మంచిది. తను టీచరుగా ఎంతో మంది పిల్లలకి విద్యాబుద్ధులు నేర్పింది. మంచి ఉపాధ్యాయురాలే కాకుండా మంచి మనసున్న మనిషి. అలా ఎలా పంపారు నరకానికి అంటూ వాదించసాగాడు రామారావు. ఆగవయ్యా బాబు.. ఎవరు ఆవిడని పంపలేదు. ఆవిడే అడిగి మరీ డెప్యుటేషన్ వేయించుకుని మరీ వెళ్లారు. నరకంలో యమకింకరుల పిల్లలకి చదువు చెప్పేవారు ఎవరు లేరని తెలిసి, వాళ్ళకి చదువుచెప్పడం కోసం వెళ్లారు మీ భార్య గారు అని చెప్పారు నారదులవారు. అవునా... మా సరళ అంతేలే, పిల్లలంటే ప్రాణం దానికి. బడికి రాకుండా బయట తిరిగే పిల్లలకోసం ఆరాట పడి, బడి బాట పట్టించేది. పిచ్చిమాలోకం. సరిలేగాని ఇంతకు ఎపుడు వస్తుంది తను ఇక్కడికి అన్నారు రామారావు.

ఆగవయ్యా మానవా, అంత తొందరేల నీకు.. వస్తుందిలే. ఇంద్రుడు వాహనం పంపారు. వచ్చేస్తుంటుందిలే ఈలోగా నువ్ కాస్త సేదదీరు.

కాసేపటికి పుష్పక విమానంలో నుంచి సరళమ్మ గారు దిగారు. రామారావు గబ గబా ఎదురెళ్లి ఆమెను వాటేసుకుని కన్నీరుపెట్టసాగాడు. సరళకు కూడా కన్నీళు వస్తుండగా , భర్తను అనునయిస్తూ అక్కడే మెట్ల మీద కూర్చోబెట్టింది. ఏమిటీ కన్నీళ్లు, చిన్న పిల్లాడిలా ఆపవయ్యా మాష్టారు అంది.. ఆ నీకేం చెప్పాపెట్టకుండా నన్ను వదిలేసి , నీకోసం వచ్చిన రెక్కల విమానం ఎక్కేసి ఎంచక్కా స్వర్గానికి వచ్చేశావ్. నేనెలా ఉండాలనుకున్నావ్ నువ్ లేకుండా.. అందుకే నిను విడిచి ఉండలేక దేవుడికి మొరపెట్టుకున్నా నా భార్య దగ్గరకి నను చేర్చమని.. ఇదిగో ఇప్పటికి కరుణించి నిన్ను నన్ను కలిపాడు.

నువ్ లేకుండా ఈ ఏడు రోజులు దిన దిన గండంగా గడిపాను తెలుసా. మన పెళ్లి అయ్యిన రోజు నుంచి నా ప్రతి అవసరం దగ్గరుండి చూసుకున్నావు. అటు బడి ఇటు ఇల్లు బాలన్స్ చేసుకుంటూ.. పద్దతిగా ప్రణాళికాబద్దంగా ఎక్కడ ఏ లోటు రాకుండా. ఇంట్లో అందరికి తలలో నాలుకలా ఉండేదానివి. మా అమ్మా నాన్నల మాటకు విలువనిచ్చి దేవుడిచ్చేవరం పిల్లలు అంటే.. ఎనిమిది మందికి జన్మనిచ్చావు. వాళ్ళందరిని చక్కగా పెంచి మంచి ప్రయోజకులుగా తీర్చిదిద్దావ్. వాళ్ళందరి పెళ్ళిళ్ళు పేరంటాలు అన్ని చక్కగా చేసాము. మనము రిటైర్ అయ్యాక నీకు నేను నాకు నీవుగా దాదాపుగా పుష్కర కాలం సరస సల్లాపాలైన, కోపతాపాలైనా గిల్లి కజ్జాలు పెట్టుకుంటూ, విసవిసలు రుసరుసలతో పాటు సరదాగా నవ్వుకుంటూ .. ఎంత బాగా ఉండేదో.. సరళా నీకు గుర్తుందా .. ఒక రోజు సాయంత్రం పార్కులో సాయంత్రం అలా నువ్వు నేను చేతిలో చేయి వేసుకుని నడుస్తుంటే.. కుర్ర జంట ముసిముసి నవ్వులు నవ్వారు. తర్వాత మనతో పరిచయం చేసుకుని మన దగ్గర సలహాలు తీసుకునే వారు అన్యోన్యంగా ఉండడానికి.

రాను రాను నా ఆరోగ్యం పాడయ్యి మంచాన పడితే సమయానికి అన్ని సమకూరుస్తూ చంటి పిల్లాడిలా చూసుకున్నావు. నా అనారోగ్యంతో నేనే ముందుగా నిన్ను వదిలిపోతానేమో అనుకున్నా. కానీ సుమంగళిగా వెళ్లిపోవాలని నువ్ కోరుకున్నావ్. నీ కోరిక ప్రకారమే జరిపించుకున్నావ్. దేవుడు నీకోసం పుష్పక విమానం పంపగానే మంచంమీద ఉన్న నాకు ఒక్క మాట కూడా చెప్పకుండా వెళ్లిపోయావుకదే, నీకు మనసెలా వచ్చింది. నీతో పాటు మన పిల్లలు కూడా రెండు రోజుల దాకా నువ్ లేవనే సంగతి నా దగ్గర దాచడానికి ఏవేవో సాకులు చెప్పారు. నాకు తెలియదా నాలో సగ భాగం మిస్సయ్యిందని. అందుకే భగవంతుడికి మొరపెట్టుకున్నా నిన్ను నన్ను కలపమని. అందుకే వారం తిరగకముందే నీ ముందున్నా. చూసావా మన బంధం ఎంత గట్టిదో. ఎవరు విడదీయలేని బంధం మనది. అని రామారావు చెప్తూ ఉంటే .. దేవతలంతా ఆ పుణ్య దంపతులపై పూల వర్షం కురిపించారు.

-దేవలపల్లి సునంద
8297744716

నేటి నిజాలు

నాటి సభలు, సమావేశాలు...

అక్టోబర్ 8 నుండి అక్టోబర్ 14 వరకు

జ్ఞాపకాలు అక్టోబర్ 9

అక్టోబర్ 9, 2018న కరీంనగర్‌లో సర్వవేదిక సంస్థానం వారి ధర్మనిధి పురస్కార గ్రహీతలు రాంభట్టర్, బి.వి.ఎన్. స్వామి, డా॥ కొండపల్లి నీహారిణి, ఎ. భానుప్రకాశ్, యం. శ్రీనివాసచార్య, బైస దేవదాసు, యన్. గురునాథశర్మ, డా॥టి. శ్రీరంగస్వామి, కె.వి. నరసింహాచార్య, చెప్యాల రామకృష్ణారావు, కె.బి. శర్మ, దాస్యం సేనాధిపతి.

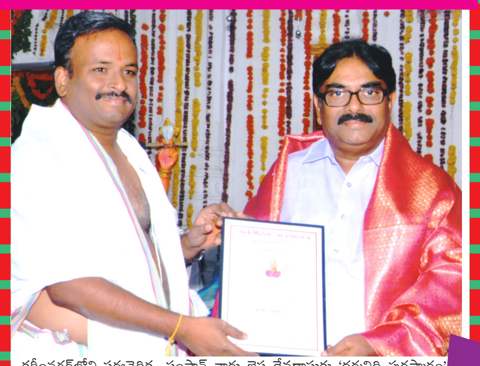

కరీంనగర్‌లోని సర్వవైదిక సంస్థాన్ వారు బైస దేవదాసుకు 'ధర్మనిధి పురస్కారం' ప్రదానం చేస్తున్న దృశ్యం.

జ్ఞాపకాలు అక్టోబర్ 10

అక్టోబర్ 10, 2012న కిరణ్ సాంస్కృతిక సమాఖ్య నిర్వహించిన కవితా పోటీ విజేతలతో అతిథులు డా॥సినారె, నేటినిజం దినపత్రిక సంపాదకులు బైస దేవదాసు, పి.వి.చందన్‌రావు, ముక్తేవి భారతి, ఎల్వీ సుబ్రహ్మణ్యం.

... ప్రసంగిస్తున్న డా॥సినారె. వేదికపై బైస దేవదాసు, ముక్తేవి భారతి తదితరులు.

జ్ఞాపకాలు అక్టోబర్ 11

అక్టోబర్ 11, 2013న ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం ఆర్ట్స్ కళాశాల రూ.నెం.57 సెమినార్ హాల్ ప్రాంగణంలో నిర్వహించిన కాళోజీ నారాయణరావు జాతీయ సదస్సులో ప్రసంగిస్తున్న నేటినిజం దినపత్రిక సంపాదకులుబైస దేవదాసు. వేదికపై డా॥ఏలె విజయలక్ష్మి తదితరులు.

ఆత్మీయ అతిథిగా పాల్గొన్న బైస దేవదాసును సత్కరిస్తున్న డా॥ ఏలె విజయలక్ష్మి.

జ్ఞాపకాలు అక్టోబర్ 12 & 13

అక్టోబర్ 12, 2019న రవీంద్రభారతిలో "ముంబయి చూపుతో" కథల పుస్తకావిష్కరణలో డా॥ ప్రభాకర్ జైని, నేటినిజం దినపత్రిక సంపాదకులు బైస దేవదాసు, డా॥ఏనుగు నరసింహారెడ్డి, ఆవిష్కర్త సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ డా॥నందిని సిధారెడ్డి, రచయిత అంబల్ల జనార్ధన్, ఆనంద చక్రవర్తి, రఘుశ్రీ, అరుణ నాయిక్, మయూర్ నాయిక్.

అక్టోబర్ 13, 2014న త్యాగరాయ గానసభలో డా॥బోయి భీమన్న 104 జయంతి సభలో హైమావతి భీమన్న, పురస్కార గ్రహీతలు త్రినాథరావు, డా॥పోతుకూచి సాంబశివరావు, ఎస్వీ రమణారావు, రసమయి రాము, డా॥ కళా వేంకట దీక్షితులు, నేటినిజం దినపత్రిక సంపాదకులు బైస దేవదాసు.

జ్ఞాపకాలు అక్టోబర్ 13

అక్టోబర్ 13, 2007న నానీల దశమ వార్షికోత్సవంలో నేటినిజం దినపత్రిక సంపాదకులు బైస దేవదాసును జ్ఞాపికతో సత్కరిస్తున్న సీనియర్ జర్నలిస్టు ఎ.బి.కె. ప్రసాద్. వేదికపై కిన్నెర రఘురాం, బి.వి.యన్.రెడ్డి, సోమేపల్లి వెంకట సుబ్బయ్య.

సభలో ప్రసంగిస్తున్న నేటినిజం దినపత్రిక సంపాదకులు బైస దేవదాసు.

జ్ఞాపకాలు అక్టోబర్ 14

అక్టోబర్ 14, 2018న వరంగల్‌లో జరిగిన 'నేటి కవిత' ఆత్మీయ సమ్మేళనంలో ప్రసంగిస్తున్న నేటినిజం దినపత్రిక సంపాదకులు బైస దేవదాసు. వేదికపై దాస్యం సేనాధిపతి.

నేటికవిత ఆత్మీయ సమ్మేళనంలో ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్న నేటినిజం దినపత్రిక సంపాదకులు బైస దేవదాసుతో కవులు, కవయిత్రులు గోస్కుల శ్రీలత, వెగ్గలం ఉషశ్రీ, ఐత అనిత, చిందం సునీత, బుర్ర విజయలక్ష్మి, కటుకం కవిత, పాలకుర్తి నాగజ్యోతి, నాగవేణి, దాస్యం సేనాధిపతి.

రెక్కలు

మతం
కమతం
రెండూ
అవసరమే
మనిషి
బతకడానికి

పగలు
రాత్రి
రెండూ కలిస్తేనే
దినం
జీవితం
సుఖదుఃఖాల మయం

ప్రకృతి
శాశ్వతం
మనిషి
అశాశ్వతం
తెలుసుకుంటేనే
జ్ఞానం

అహంకారం
పతనం
మమకారం
తిరోగమనం
ఉపకారమే
మనిషి లక్ష్యం

అమృతం
ప్రకృతి
హాలాహలం
వికృతి
ఆలోచనతోనే
అభివృద్ధి

–ఆచార్య గిడ్డి వెంకట రమణ
సెల్:9440984416

మహోన్నతం

వాన కురిస్తే
మట్టి...
మంచి సుగంధం.
విరుల రాలితే
నేల...
పరిమళభరితం.
రంగులొలికితే
కాగితం...
కళాఖండం.
మువ్వలు తొడిగితే
పాదం...
నటరాజ నిలయం.
సరిగమలు ప్రవహిస్తే
స్వరం...
సుస్వరాల గీతం.
పదాలు కుదిరితే
కవిత్వం...
కమనీయ కావ్యం
దెబ్బలు తింటే
శిల...
అపురూప శిల్పం.
మానవత మేల్కొంటే
మనిషి...
మహోన్నతం.

–ఎ.నాగాంజనేయులు
9959017179.

నిత్య స్మరణీయులు

విదురుడు

–దోరవేటి

వ్యాసుని దైవరూపముగ భావన చేసిన నీదు తల్లి సం
త్రాసము నొందకన్ హృదయరమ్యత మీరగ నాదరించి స
ద్భాసిత మూర్తివైన నిను భాగ్యము మీర నొసంగె నీవు నా
దాసి సుతుండవన్న ప్రథ దక్కెనుగా విదురా! యశోధరా!

శకునిని బంపి పాండవుల గాల్చితి వప్పుడు లక్కయింట హ
స్తిన పురమందు నుండియు విశేషపు శ్రద్ధను జూపి పాండునం
దనులకు దన్నుగా నిలిచి ధర్మము రక్షణ జేయజూచి జీ
వనమున నెల్లవేళ కురువంశము క్షేమము గోరినాడవే.

ఋషుల హృదయవాసి శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ
ఉదరమున నీకు నతిథియయ్యె
భక్తి జ్ఞానములకు పరిపూర్ణ రూపుడా
యోగివయ్యా! ఇహ విరాగివయ్యా!

దాసిపుత్రుడవైన ధర్మస్వరూపుడా
నీతిశాస్త్ర నిధివి నీవు నిజము
భారతంబు నందు భవ్య చారిత్రుడా
వందనములు! విదురవర్య నీకు!

రేపటి నుంచి థియేటర్లు తెరవడం లేదు '

హైదరాబాద్, అక్టోబర్ 14:కేంద్రప్రభుత్వం అన్ లాక్ 5.0 మార్గదర్శకాలు విడుదల చేస్తూ 50 శాతం సీట్ల కెపాసిటీతో థియేటర్లు రీఓపెన్ చేసుకోవచ్చని తెలిపిన సంగతి తెలిసిందే. అయితే 50శాతం కెపాసిటీ థియేటర్ల నిర్వహణ భారమయ్యే అవకాశముండటంతో థియేటర్ల ఓపెనింగ్ పై స్తబ్దత నెలకొంది. అయితే ఏపీలో రేపటి నుంచి థియేటర్లు తెరవడం లేదని థియేటర్ల యాజమాన్యాలు నిర్ణయించాయి. విజయవాడలో ఆంధ్రా ఫిల్మ్ ఎగ్జిబిటర్లు బుధవారం సమావేశమయ్యారు.అనంతరం ప్రెస్ మీట్ లో ఎగ్జిబిటర్స్ చీఫ్ కేఎస్ ప్రసాద్ మాట్లాడుతూ..లాక్ డౌన్ పీరియడ్‌లో థియేటర్ల కరెంట్ బిల్లులను మాఫీ చేస్తామని ఏపీ ప్రభుత్వం హామీనిచ్చింది. అయితే ఇప్పటివరకు మాఫీ చేయలేదు. మా సమస్యలపై దృష్టిపెట్టలేదు. ఈ నేపథ్యంలో రేపటి నుంచి థియేటర్లను ఓపెన్ చేసే పరిస్థితి లేదని చెప్పారు.

కణిక

సాహిత్యం, సామాజిక సేవ, విద్యారంగ వేదిక నిర్వహిస్తున్న

'బుధవారం బాద్షా' పోటీ ఫలితాలు

అడ్మిన్: రమాదేవి కులకర్ణి
8985613123

నిర్వహణ: డా॥ప్రతికంఠం మాలతీలత

ఈ సమూహంలో చేరదలచినవారు 8985613123కి మెసేజ్ చేయవచ్చు.

ప్రథమ బహుమతి విజేత

శీర్షిక: గెలుపే ఆశగా నా పయనం

ఆకాంక్షలను అననుకూల పరిస్థితులు
అంధకారాన్ని దుప్పటిగా కప్పితే మాత్రం
నాప్రయాణం ఆగుతుందా?
పుట్టుకతో వచ్చింది పుడకల దాకా ఉంటుంది గదా
ఆత్మవిశ్వాసాన్నే వస్త్రంగా కప్పుకున్న
అమావాస్యలెన్ని దండయాత్రలు చేస్తే నాకేంటి?
చిరునవ్వును చెక్కిట దాల్చి
ఆశ వెలుగు వేలు పట్టుకుని
వెయ్యి ఆమడ నడిచేస్తా నా ఊపిరి కడ దాకా

ఆగక సాగే కాలంతోపాటు నడిచే
ఒడిదొడుకుల పయనంలో
ఆశలెన్నో..... ఆశయాలెన్నో
నిరాశల మబ్బులెన్నో
నిట్టూర్పుల సెగలెన్నో
అనుక్షణం ఊపిరి భిగపట్టే ఉత్కంఠే నా హృదయ లోగిలిలో

నిన్నటి చేదుగుర్తులుతలగడ పై కన్నీటి కావ్యాలురాసినా
పాఠమై రేపటికి కీర్తిని మిగిల్చే జ్ఞాపకాల హరివిల్లుగ మిగలాలని
వైఫల్యలను తిరగదోడుకుంటు
అనుభవాలని మదిలో ఒంపుకుంటూ గెలుపే లక్ష్యంగా
ఎప్పుడు తపనల రణగొణ లే
నిద్రను తరుముతూ నా హృదయ లోగిలిలో

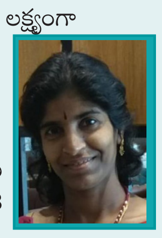

–అరుణ కీర్తి పతాక రెడ్డికరాదుల
9395147443

ద్వితీయ బహుమతి విజేత

శీర్షిక: నవలోకం

ఎన్నో ఆశలతో
మరెన్నో కోరికలతో
మధురమైన భావనలతో
మదినిండుగ సంతసంతో
వసుధపై ఆనందంతో
అడుగిడిన ఓ అతివ!

ప్రకృతికి మరో రూపమై
ప్రేమానురాగాలకు దీపమై
అన్నలకు చెల్లిగా
తమ్ముళ్ళకు అక్కగా
పుట్టింటి గారాలపట్టిగా
అందరికీ ఆప్యాయత పంచిన
ఓ మగువ!

మనసెరగని పతికి సతిగామారి
ఆయన కనుసన్నల్లోనే నడుస్తూ
పిల్లల సంతోషాలను తీరుస్తూ
మెట్టింటి గౌరవాన్ని మోస్తూ

మదిలోని ఆశలను పక్కకుతోస్తూ
మసలుకుంటున్న ఓ మహిళ

ఆంక్షలులేని సమాజాన్ని
ఆటంకాలు లేని లోకాన్ని
చూడాలనే తపనతో
ఆశలను ఎదనింద నింపుకొని
అందమైన కలలను కంటున్న
ఓ స్వేచ్ఛవిహంగమా!
వెండి వెలుగుల ×నవలోకం×
నీ రాకకై వేచిచూస్తుంది
రావమ్మ ఓ రమణి! రావమ్మ

–సతీష్ అంగిరేకుల

కేంద్రమంత్రిచే డా॥వడ్డేపల్లి కృష్ణకు 'సాహిత్యరత్న' సత్కారం

ప్రముఖ కవి డా॥వడ్డేపల్లి కృష్ణను కేంద్రమంత్రివర్యులు గౌ॥ కిషన్‌రెడ్డిగారు ముఖ్య అతిథిగా గతరాత్రి బిర్లా ప్లానిటోరియం ఆడిటోరియంలో జరిగిన శ్రీ శాంతికృష్ణ సేవా సమితి" 35వ వార్షికోత్సవ వేదికపై శాలువా, కిరీటంతో సత్కరించి "సాహిత్యరత్న" బిరుదు ప్రదానం చేశారు. తెలంగాణ సంగీత నాటక అకాడమీ ఛైర్మన్ శ్రీ బాద్మి శివకుమార్‌గారు గౌరవ అతిథిగా పాల్గొని అభినందించారు.

నిరంతర సేవలతో "గిన్నిస్ బుక్ ఆఫ్ వరల్డ్ రికార్డు" సాధించిన శాంతి కృష్ణ సేవా సమితి వ్యవస్థాపకుడైన శాంతికృష్ణ స్వాగత వచనంతో అతిథులను, సన్మానితులను వేదిక పైకి సాదరంగా ఆహ్వానించారు.

ముఖ్య అతిథిగా కిషన్‌రెడ్డిగారు ప్రసంగిస్తూ, కరోనా కష్ట కాలంలో అందరూ ధైర్యంగా నిలిచి మాస్కులు ధరించి భౌతిక దూరం పాటిస్తూ మనుగడ సాగించవలసిందిగా సూచించారు. కళాకారులను, సన్మానితులను అభినందించారు.

విశాలాక్షి సాహిత్య మాసపత్రిక

శ్రీమతి అరిశా ఆదిలక్ష్మమ్మ గారి స్మారకంగా

సంక్రాంతి కథల పోటీ

విశాలాక్షి సాహిత్య మాసపత్రిక జనవరి 2021 సంచికను కథల ప్రత్యేక సంచికగా తీసుకువచ్చే ప్రయత్నంలో శ్రీమతి అరిశా ఆదిలక్ష్మమ్మ స్మారకంగా ఈ కథల పోటీ నిర్వహిస్తుంది.

- అంశం సామాజిక నేపథ్యంతో మీ అభిరుచి
- డిటిపిలో 4 పేజీలు, వ్రాతప్రతి 6-7 పేజీలు
- బహుమతి పొందిన కథలు సాధారణ ప్రచురణకు ఎంపికైన కథలతో సంక్రాంతి సంచికను వెలువరిస్తాము. పరిస్థితుల నేపథ్యం చూసి జనవరి ప్రత్యేక సంచిక ఆవిష్కరణ.
- రచయిత వివరాలు, హామీపత్రం మీద మాత్రమే విడిగా రాయాలి.
- బహుమతులు రూ. 35000/- (ఏడు కథలకు ఒక్కో కథకు రూ. 5 వేల రూ. వంతున) సాధారణ ప్రచురణకు ఎంపికైన ప్రతి కథకు చిరు పారితోషికం రూ. 500/-. కథలు పంపుటకు చివరి తేదీ 15 నవంబరు 2020

మూస కథలు, తిరిగొచ్చిన కథలు మా కొద్దు. ఒకరు ఒక కథ మాత్రమే పంపాలి.

సంకలనం కోసం కాబట్టి మంచి కథ, కొత్త కథలకు మాత్రమే ఆహ్వానం.

రచనలు పంపవలసిన చిరునామా : 27-5-487, పద్మావతినగర్, Near SVGS కాలేజి, బాలాజీనగర్ EXT, నెల్లూరు - 524002. సెల్ : 94405 29785. E-mail : visalakshi.poteelu@gmail.com

సమరసతా నానీలు

నీవు నేను కలిసి
మనమయితే
'మనుగడ'కి
భయమెందుకు?

చదువుల్లో
సమత్వం చెప్పినా
సర్టిఫికెట్లలో
కులం రాసుడేంది?

నిన్ను నన్ను
ఒకేలా మోస్తున్న తల్లి
ఒక్కరే!
తన్నుకోవడమెందుకు?

నీ రక్తం నా రక్తం
ఎరుపే అయినా
గొడవల్లో
'రక్తం' పారుతోంది.

కుంపటి మండేది
చలికాలమే
కులకుంపట్లో
మూడుకాలాల మంట

చేతివేళ్ళు
సమానం లేకున్నా?
ఒక్కటయితేనే
పిడికిల్లో బలం!

సద్గుణాలు
చూడటం నేర్చుకుంటే!
సమత్వమే
కనపడుతుంది

బాహ్యాకృతిని
చూస్తే అంతా భేధమే!
హృదయాకృతిని
చూస్తే అంతా ఏకమే!

చదువులు
డాక్టరేట్ దాకా!?
సమత పంచటంలో
ఫెయిలే అందరు!

గాలికి
కులపిచ్చి లేదేమో!
అందరిని
సమానంగా చూస్తది.

అడ్డుతొలగమన్నారు
శంకరుని శిష్యులు
తొలగాల్సింది
శరీరమా?ఆత్మనా?

రంగురంగుల పూలకి
బలమే దారం
మానవుల మధ్య
మమతే ఆధారం

భేధ భావాలకి
సరైన మందు
పైన కాదు
లోపలి"గుండె"కి పూయాలి

ఏడుకొండల మీద
లేదు కులం
మనిషి గుండెల్లోనే
ఏదో కలకలం

ఆత్మతత్వం
అర్థం కాలేకనే
అంటరానితనం
ఆచరిస్తున్నారు

రాజ్యాంగంలో
అంటరానితనం నిషేధం
కొందరిళ్ళల్లో
"మనుషుల" నిషేధం

బతికుండగా
బహు తేడాలున్నా
చావులో
అందరు సమానమే!

అహం
అడ్డగిస్తుందేమో?
ఆత్మీయత
అందరికి పంచటానికి!

కులం
వెతుకుతున్నడంటే
కురచబుద్ధి
వదలలేకపోతున్నట్లే!

కలియుగ
రావణులున్నారెందరో?
వీళ్ళు
విడగొట్టే రాక్షసులు!

విద్వేషం
నింపుకున్న సంస్కర్తలు
"మనం-
వేరు" అంటారెప్పుడు!?

కులనిర్మూలన
నాయకులే అంతా!
పేరు చివర
"తోక"లేక ఉండలేరు.

బలహీనపడుతున్న
హృదయాలకి
సాటి మనుషులంతా
పరాయివారే!

కొందరి
గుండెలు బలహీనం
సమతా'స్టెంటు'
వేస్తేనే ఫలితము

కులపిచ్చి వైరస్
కనబడినా
ఇంతవరకు వేక్సిన్
కనబడట్లే!

సమసమాజం
స్థాపించటానికే
కులానికొక్క
పెద్ద గురుకులం

ఆత్మగౌరవ
పోరాటాలు కొన్ని..
వంచిత
ఉద్యమాలు ఎన్నెన్నో?

మామూలు గజ్జి
అవయవాలకే
కులగజ్జి
శరీర నరనరాల్లో!

కమ్యూనిటీ
భవనాలు వీధుల్లో
కులంకుళ్ళు
పెద్దల మెదడుల్లో

కులంతోకనే
దురహంకారం
మరిస్తేనె
సమరసత సాకారం

మనస్సు
విశాలమున్నప్పుడే
తమస్సుపోయి
ఉషస్సు విరియును

కంప్యూటర్ యుగపు
"కొత్తరోగం"
మహానీయులకి
కులం వెతకడం

గుండెల్లో నిల్చె? పనులు
ఎవరు చేస్తున్నా
కులం వెతుకుతుండ్రు
గూగుల్ లో....

జయంతులకి దండ
ఎన్నికలకి దండం
నాయకుల
"ఓపెన్ విద్య"ఇదే.

జనం మార్పుకి
అరవొద్దు
కదులుదాం
మనలో'ని మార్పుకి!

–సాకి,
9949394688

ఆహ్వానం

కమలాకర లలిత కళాభారతి

శ్రీ త్యాగరాయ గాన సభ సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో

మహాకవి శేషేంద్ర 94వ జయంతి సాహిత్య సదస్సు

20 అక్టోబర్, 2020, మంగళవారం
సాయంత్రం 6:00 గంటలకు

వేదిక: కళా సుబ్బారావు కళా వేదిక, శ్రీ త్యాగరాయ గానసభ, చిక్కడపల్లి, హైదరాబాద్

అధ్యక్షులు : ఆచార్య ననుమాస స్వామి, విశ్రాంత ఆచార్యులు, తెలుగు శాఖ, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ
ముఖ్యఅతిథి : ఆచార్య ఎస్.వి. సత్యనారాయణ, కవి, విమర్శకులు, పూర్వ ఉపకులపతి, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం
ఆత్మీయ అతిథి : శ్రీ కళా వి.ఎస్. జనార్దనమూర్తి, అధ్యక్షులు, శ్రీ త్యాగరాయ గానసభ
కీలకోపన్యాసం : డా॥ లక్ష్మణ చక్రవర్తి, సాహితీమూర్తి, తెలంగాణ విశ్వవిద్యాలయం
ఆత్మీయ అతిథులు : డా॥ టి. గౌరీశంకర్, పూర్వ రిజిస్ట్రార్, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం
శ్రీ బైస దేవదాస్, ప్రధాన సంపాదకులు, 'నేటి నిజం' దినపత్రిక

శ్రీమతి శృంగేరి శారద, కార్యదర్శి, కమలాకర లలిత కళాభారతి
భారతి కమలాకర్, అధ్యక్షులు, కమలాకర లలిత కళాభారతి

Printed, Published and owned by VEENADAS,at Freedom Publications, SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500 020, Telangana. Published at SRT-74,Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500020. Telangana. 'Editor: B. Devadas, Ph.No.040- 2766 2477.
RNI No.52865/93. E-mail :netinijam93@gmail.com